

GREENLEAD PROJECT

DEFINITION OF THE STATUS QUO ON EUROPEAN SMES' GREEN TRANSITION

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή..... 3
2.Γραφικήέρευνα.....4
Κεφάλαιο 1: Ορισμός της πράσινης μετάβασης των ευρωπαϊκών ΜΜΕ
Κεφάλαιο 2: Προτεραιότητες και κανονισμοί της ΕΕ σχετικά με την πράσινη μετάβαση
- Δράση για το κλίμα και Green Deal
- Έρευνα και καινοτομία για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία
- Βιομηχανία και Green Deal
- Ενέργεια και Green Deal
- Μεταφορές και Green Deal
- Προστασία του περιβάλλοντος και των ωκεανών με το Green Deal
3: Βέλτιστες πρακτικές: 28
4. Έρευνα πεδίου: σύνοψη των ερωτηματολογίων.....40

Αυτή η δημοσίευση διατίθεται με άδεια Creative Commons 4.0. Αυτό σημαίνει ότι μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε, να την αντιγράψετε, να τη διανείμετε, να την τροποποιήσετε και να την αναμίξετε, αρκεί να αναφέρετε τον δημιουργό και να δηλώσετε ότι πρόκειται για άδεια Creative Commons.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ Μμε.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οικολογική μετάβαση έχει καταστεί προτεραιότητα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (Μμε) σε όλη την Ευρώπη στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πράσινης συμφωνίας. Ωστόσο, η διαδικασία αυτή παρουσιάζει σημαντικές προκλήσεις, που κυμαίνονται από την υιοθέτηση βιώσιμων τεχνολογιών έως τη μείωση του διοικητικού φόρτου. Σε αυτό το πλαίσιο, το έργο GreenLead αναδεικνύεται ως μια βασική πρωτοβουλία που παρέχει στους εταίρους του πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση της πράσινης μετάβασης μεταξύ των ευρωπαϊκών Μμε.

Πρωταρχικός στόχος του GreenLead είναι η συλλογή και ανάλυση δεδομένων για τον καθορισμό της κατάστασης της εταιρικής βιωσιμότητας. Οι πληροφορίες αυτές θα χρησιμεύσουν ως βάση για την ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων και στρατηγικών, όπως το GreenWorksComp, διευκολύνοντας τον πράσινο μετασχηματισμό του επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Με τη συλλογή δεδομένων και τη συνεργασία με εμπειρογνώμονες του κλάδου, το έργο αποσκοπεί στην ακριβή διάγνωση των προκλήσεων και των ευκαιριών που αντιμετωπίζουν οι Μμε σε αυτή τη μετάβαση.

Στο παρόν έγγραφο περιγράφονται οι βασικές αρχές του έργου GreenLead, η μεθοδολογική του προσέγγιση και ο ρόλος του στο ευρωπαϊκό επιχειρηματικό τοπίο. Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας, το GreenLead επιδιώκει όχι μόνο να ευαισθητοποιήσει τις Μμε σχετικά με τη σημασία της βιωσιμότητας, αλλά και να τις εφοδιάσει με πρακτικές λύσεις για την αποτελεσματική ενσωμάτωση της πράσινης μετάβασης στα επιχειρηματικά τους μοντέλα.

Επιπλέον, το GreenLead προωθεί την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των Μμε, των φορέων χάραξης πολιτικής και των ερευνητικών ιδρυμάτων, προωθώντας μια συνεργατική προσέγγιση της βιωσιμότητας. Αξιοποιώντας την ψηφιοποίηση, τους μηχανισμούς χρηματοδότησης και την προσαρμοσμένη καθοδήγηση, το έργο στοχεύει στην υποστήριξη των Μμε για την υπέρβαση των οικονομικών και τεχνικών εμποδίων που ενδέχεται να εμποδίζουν την πρόοδό τους προς ένα πιο βιώσιμο και ανθεκτικό μέλλον.

Σε τελική ανάλυση, η GreenLead φιλοδοξεί να συμβάλει σε έναν πιο ανταγωνιστικό, περιβαλλοντικά υπεύθυνο και μελλοντικά ασφαλή ευρωπαϊκό τομέα ΜΜΕ, διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρήσεις όχι μόνο συμμορφώνονται με τα κανονιστικά πλαίσια αλλά και αξιοποιούν τις νέες ευκαιρίες που προκύπτουν από την πράσινη οικονομία.

2. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η πράσινη μετάβαση αναφέρεται στη διαδικασία μετασχηματισμού της οικονομίας προς ένα πιο βιώσιμο μοντέλο, που βασίζεται στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, στην αποτελεσματική χρήση των φυσικών πόρων και στην υιοθέτηση τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον. Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παραγωγικών και καταναλωτικών δραστηριοτήτων, ενώ ταυτόχρονα προωθεί την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξη.

Η έννοια της πράσινης μετάβασης συνδέεται στενά με την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή απόδοση, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την περιβαλλοντική ευθύνη των επιχειρήσεων και των πολιτών. Σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο, η Πράσινη Μετάβαση καθοδηγείται από πρωτοβουλίες όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η οποία θέτει φιλόδοξους στόχους για την απαλλαγή από τον άνθρακα και τη βιωσιμότητα.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μμε) διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην ευρωπαϊκή οικονομία, καθώς αντιπροσωπεύουν περίπου το 99% του συνόλου των επιχειρήσεων στην περιοχή και παράγουν σημαντικό μέρος της απασχόλησης και της καινοτομίας. Η συΜμετοχή τους στην πράσινη μετάβαση είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βιωσιμότητα και την οικονομική ανταγωνιστικότητα.

Οι Μμε μπορούν να επωφεληθούν από την πράσινη μετάβαση υιοθετώντας νέες επιχειρηματικές πρακτικές, όπως η ψηφιοποίηση των διαδικασιών, η μείωση των αποβλήτων, η βελτιστοποίηση της κατανάλωσης ενέργειας και η εφαρμογή στρατηγικών κυκλικής οικονομίας. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση προσφέρει προγράμματα χρηματοδότησης και πρωτοβουλίες υποστήριξης για τη διευκόλυνση της μετάβασης σε πιο βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, επιτρέποντας στις Μμε να αποκτήσουν πρόσβαση σε νέες αγορές και να βελτιώσουν την ανθεκτικότητά τους απέναντι στις περιβαλλοντικές και οικονομικές προκλήσεις.

Η πράσινη μετάβαση και ο μετασχηματισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μμε) προς ένα βιώσιμο οικονομικό μοντέλο βασίζονται σε διάφορες βασικές αρχές που αποσκοπούν στην εξισορρόπηση της οικονομικής ανάπτυξης με τη διατήρηση του περιβάλλοντος. Οι αρχές αυτές κυμαίνονται από την αποδοτικότητα των πόρων έως την ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών και την ενίσχυση των κοινωνικών και επιχειρηματικών δικτύων.

- **Περιβαλλοντική βιωσιμότητα**

Ένας από τους θεμελιώδεις πυλώνες της Πράσινης Μετάβασης είναι η μείωση των οικολογικών επιπτώσεων της οικονομικής δραστηριότητας. Αυτό περιλαμβάνει τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, την προστασία της βιοποικιλότητας και την αποτελεσματική διαχείριση των φυσικών πόρων. Οι επιχειρήσεις πρέπει να υιοθετήσουν πρακτικές που ελαχιστοποιούν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα, όπως η μείωση των αποβλήτων πρώτων υλών, η εφαρμογή βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων και η μείωση των ρύπων στις διαδικασίες παραγωγής.

- **Καινοτομία και ψηφιοποίηση**

Οι τεχνολογικές εξελίξεις αποτελούν βασικό εργαλείο για την επίτευξη της βιωσιμότητας. Η ενσωμάτωση καθαρών τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη που εφαρμόζεται στη διαχείριση πόρων ή η αυτοματοποίηση διαδικασιών για την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης, επιτρέπει στις επιχειρήσεις να βελτιστοποιήσουν την παραγωγικότητα μειώνοντας παράλληλα τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η ψηφιοποίηση επιτρέπει επίσης την καλύτερη ιχνηλασιμότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών, προωθώντας πιο διαφανή και βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα.

- **Κυκλική οικονομία**

Το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της χρήσης των πόρων μέσω της επαναχρησιμοποίησης, της ανακύκλωσης και της αναγέννησης των υλικών. Σε αντίθεση με το παραδοσιακό γραμμικό σύστημα κατανάλωσης (παραγωγή, χρήση και απόρριψη), η κυκλική οικονομία παρατείνει τους κύκλους ζωής των προϊόντων, μειώνει τη δημιουργία αποβλήτων και ενθαρρύνει μια πιο υπεύθυνη χρήση των υλικών. Οι ΜΜΕ μπορούν να επωφεληθούν από αυτή την προσέγγιση εφαρμόζοντας στρατηγικές όπως ο οικολογικός σχεδιασμός, η ανακατασκευή και η αξιοποίηση αποβλήτων σε νέες διαδικασίες παραγωγής.

- **Ενεργειακή απόδοση**

Η μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι απαραίτητες για τη μετάβαση προς μια πιο βιώσιμη οικονομία. Η εφαρμογή αποδοτικών ενεργειακών συστημάτων, όπως ηλιακά πάνελ, φωτισμός LED, θερμομόνωση και έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας, όχι μόνο μειώνει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις αλλά οδηγεί και σε σημαντική εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους.

- **Κοινωνική ευθύνη και επιχειρηματική ηθική**

Πέρα από την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, η Πράσινη Μετάβαση περιλαμβάνει επίσης δέσμευση για κοινωνική και εργασιακή ευημερία. Οι εταιρείες πρέπει να ενσωματώσουν τα κριτήρια βιωσιμότητας στη διαχείρισή τους, προωθώντας υπεύθυνες πρακτικές όσον αφορά τους δίκαιους μισθούς, τις αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, την κοινωνική ένταξη και την ποικιλομορφία. Ένα βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο δεν ωφελεί μόνο το περιβάλλον, αλλά συμβάλλει επίσης στη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και στην ενίσχυση των τοπικών κοινοτήτων.

- **Συνεργασία και κοινή μάθηση**

Η πράσινη μετάβαση δεν είναι μια μεμονωμένη διαδικασία αλλά μια συλλογική προσπάθεια που απαιτεί συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, κυβερνήσεων, ερευνητικών κέντρων και της κοινωνίας στο σύνολό της. Η δημιουργία συνεργατικών δικτύων, η ανταλλαγή γνώσεων και η συΜμετοχή σε κοινά έργα επιτρέπουν στις ΜΜΕ να προσαρμοστούν αποτελεσματικότερα στο νέο οικονομικό μοντέλο και να βελτιώσουν την ικανότητά τους για καινοτομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΕ

Η ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Η κλιματική αλλαγή και η περιβαλλοντική υποβάθμιση αποτελούν υπαρξιακές απειλές για την Ευρώπη και τον κόσμο. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η ΕΕ έχει εφαρμόσει την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία, μια ολοκληρωμένη στρατηγική που αποσκοπεί στη μετατροπή της οικονομίας της ΕΕ προς ένα βιώσιμο και κλιματικά ουδέτερο μοντέλο έως το 2050.

1. <u>Επισκόπηση πολιτικής.</u>

- **Πλαίσιο:**

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι η στρατηγική της ΕΕ για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Περιλαμβάνει πολιτικές για τη μείωση των εκπομπών, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, την προώθηση της καθαρής ενέργειας και τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία. Οι βασικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν τη δέσμη μέτρων Fit for 55, η οποία στοχεύει στη μείωση των εκπομπών κατά 55% έως το 2030, και τον μηχανισμό Just Transition Mechanism, ο οποίος στηρίζει τις περιφέρειες και τις βιομηχανίες που επηρεάζονται από την πράσινη μετάβαση.

Για να επιτύχουμε τους στόχους μας για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, οι εκπομπές πρέπει να μειωθούν σε όλους τους τομείς, από τη βιομηχανία και την ενέργεια μέχρι τις μεταφορές και τη γεωργία. Η κλιματική αλλαγή αποτελεί παγκόσμια απειλή και μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με παγκόσμια αντίδραση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕΕ συΜμετέχει ενεργά και υποστηρίζει τους διεθνείς εταίρους της για τη δράση για το κλίμα, ιδίως μέσω της Σύμβασης-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC) και της Συμφωνίας του Παρισιού. Παράλληλα με τις δράσεις μετριασμού, η ΕΕ αναλαμβάνει δράση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Τον Φεβρουάριο του 2024, η Επιτροπή παρουσίασε έναν ενδιάμεσο κλιματικό στόχο το 2040 για για την ΕΕ. Η μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 90% έως το 2040 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, θα εξασφαλίσει ότι η ΕΕ θα μπορέσει να εκπληρώσει τη δέσμευσή της να είναι κλιματικά ουδέτερη έως το 2050.

- **Πολιτικές και πρωτοβουλίες**

Ο ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα θέτει έναν νομικά δεσμευτικό στόχο για καθαρές μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη δεσμεύονται να λάβουν τα αναγκαία μέτρα σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη του στόχου, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της προώθησης της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών.

Ο νόμος για το κλίμα περιλαμβάνει μέτρα για την παρακολούθηση της προόδου και την ανάλογη προσαρμογή των δράσεών μας, με βάση υφιστάμενα συστήματα, όπως η διαδικασία διακυβέρνησης των εθνικών σχεδίων την ενέργεια και το κλίματων κρατών μελών για , οι τακτικές εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος και τα τελευταία επιστημονικά στοιχεία για την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της.

Η πρόοδος θα επανεξετάζεται κάθε πέντε χρόνια, σύμφωνα με τον παγκόσμιο απολογισμό στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού.

Ο νόμος για το κλίμα αφορά επίσης τα απαραίτητα βήματα για την επίτευξη του στόχου του 2050:

- Με βάση μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση των επιπτώσεων, η ΕΕ έχει θέσει νέο στόχο για το 2030 για τη μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Ο νέος στόχος της ΕΕ για το 2030 περιλαμβάνεται στο νόμο.

- Τον Ιούλιο του 2021, η Επιτροπή ενέκρινε μια σειρά προτάσεων για την αναθεώρηση όλων των σχετικών μέσων πολιτικής ώστε να επιτευχθούν οι πρόσθετες μειώσεις των εκπομπών για το 2030.

- Ο νόμος περιλαμβάνει επίσης μια διαδικασία για τον καθορισμό ενός κλιματικού στόχου για το 2040.

Κύριοι στόχοι και τομείς ενδιαφέροντος του νόμου για το κλίμα:

- Νομικός στόχος για την Ένωση να επιτύχει κλιματική ουδετερότητα έως το 2050

- Φιλόδοξος κλιματικός στόχος για το 2030 για μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% σε σχέση με το 1990, με σαφήνεια ως προς τη συμβολή των μειώσεων και των απορροφήσεων των εκπομπών.

- Αναγνώριση της ανάγκης να ενισχυθεί η κατακράτηση άνθρακα της ΕΕ μέσω ενός πιο φιλόδοξου κανονισμού LULUCF, για τον οποίο η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση τον Ιούλιο του 2021 και ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο του 2023.

- Διαδικασία για τον καθορισμό ενός κλιματικού στόχου για το 2040, λαμβάνοντας υπόψη έναν ενδεικτικό προϋπολογισμό για τα αέρια θερμοκηπίου για την περίοδο 2030-2050 που θα δημοσιευθεί από την Επιτροπή

- Δέσμευση για αρνητικές εκπομπές μετά το 2050

- τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή, η οποία θα παρέχει ανεξάρτητες επιστημονικές συμβουλές

- αυστηρότερες διατάξεις για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

- ισχυρή συνοχή μεταξύ των πολιτικών της Ένωσης με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας δέσμευση να συνεργαστεί με τους τομείς για την εκπόνηση τομεακών οδικών χαρτών που θα χαράζουν την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα σε διάφορους τομείς της οικονομίας

3. Ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η πολιτική πρωτοβουλία επηρεάζει τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ.

Το 99% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων είναι ΜΜΕ. Παρέχουν θέσεις εργασίας σε περισσότερους από 85 εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες. Οι ΜΜΕ βρίσκονται στο επίκεντρο της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

Ενώ η εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας παρουσιάζει προκλήσεις για τις ΜΜΕ, προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες για καινοτομία, πρόσβαση σε νέες αγορές και βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους σε μια οικονομία που προσανατολίζεται όλο και περισσότερο στη βιωσιμότητα.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία επηρεάζει τις ΜΜΕ προσφέροντας ευκαιρίες και προκλήσεις κατά τη μετάβασή τους σε βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα. Στα οφέλη περιλαμβάνονται η πρόσβαση σε χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ, όπως το *InvestEU* και το *Ταμείο Καινοτομίας*, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας της αγοράς μέσω της πράσινης καινοτομίας και η εξοικονόμηση κόστους μέσω της ενεργειακής απόδοσης και των πρακτικών κυκλικής οικονομίας. Ωστόσο, οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν επίσης προκλήσεις, όπως το υψηλό αρχικό κόστος

επένδυσης, τα βάρη της κανονιστικής συμμόρφωσης και τις ελλείψεις δεξιοτήτων κατά την εφαρμογή στρατηγικών αειφορίας.

Οι υποχρεώσεις περιλαμβάνουν την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας σύμφωνα με την *οδηγία για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας των επιχειρήσεων (CSRD)*, την προσαρμογή στις αυστηρότερες απαιτήσεις βιωσιμότητας της αλυσίδας εφοδιασμού και την επίτευξη των στόχων απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές. Παρά τις προκλήσεις αυτές, η Πράσινη Συμφωνία παρέχει στις ΜΜΕ ευκαιρίες να καινοτομήσουν, να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να ευδοκιμήσουν σε μια πιο πράσινη ευρωπαϊκή οικονομία.

Οι επιχειρήσεις διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην πράσινη μετάβαση, καθώς οι περισσότερες βιομηχανικές, ενεργειακές και εφοδιαστικές δραστηριότητες είναι σημαντικοί παράγοντες εκπομπής CO_2.

Μέσω της Πράσινης Συμφωνίας, είναι σαφές ότι οι εταιρείες ενθαρρύνονται να υιοθετήσουν πιο πράσινες πρακτικές, όπως η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η ενεργειακή απόδοση, η κυκλική οικονομία και η απαλλαγή των διαδικασιών παραγωγής από τον άνθρακα.

Ενώ αυτό παρουσιάζει προκλήσεις, όπως η ανάγκη να γίνουν υψηλές προκαταρκτικές επενδύσεις ή να συμμορφωθούν με νέους περιβαλλοντικούς κανονισμούς, ανοίγει επίσης ευκαιρίες για καινοτομία, πρόσβαση σε πράσινη χρηματοδότηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε μια αγορά όπου οι καταναλωτές και οι μεγάλες εταιρείες απαιτούν πιο βιώσιμες λύσεις.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η οποία εισήχθη τον Δεκέμβριο του 2019 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αποσκοπεί στη μετατροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία έως το 2050 (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019). Αυτό το φιλόδοξο σχέδιο περιγράφει έναν οδικό χάρτη για τη βιώσιμη ανάπτυξη, που περιλαμβάνει μέτρα για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, την προώθηση της καθαρής ενέργειας και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Η έρευνα και η καινοτομία (Ε&Κ) διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη αυτών των στόχων, αναπτύσσοντας νέες τεχνολογίες, ενισχύοντας την αποδοτικότητα των πόρων και διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μμε), μπορούν να μεταβούν αποτελεσματικά σε πιο πράσινες πρακτικές (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, 2021). Το παρόν έγγραφο διερευνά τον ρόλο της Ε&Κ στην υποστήριξη της ευρωπαϊκής πράσινης συμφωνίας, επισημαίνοντας τις βασικές πρωτοβουλίες, προκλήσεις και ευκαιρίες για τις ΜΜΕ.

2. Έρευνα και καινοτομία στην ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία

Η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν θεμελιώδεις κινητήριους μοχλούς των στόχων της ευρωπαϊκής πράσινης συμφωνίας, επιτρέποντας την ανάπτυξη βιώσιμων τεχνολογιών, καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων και αποτελεσματικών κανονιστικών πλαισίων (ΟΟΣΑ, 2020). Οι βασικοί τομείς στους οποίους η E&K συμβάλλει στην Πράσινη Συμφωνία περιλαμβάνουν:

- **Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενεργειακή απόδοση**

Η μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας βρίσκεται στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, με στόχο τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και τη σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Η ηλιακή, η αιολική, η υδροηλεκτρική και η βιοενέργεια συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον υποσχόμενων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με την έρευνα και την καινοτομία να επιταχύνουν τις προόδους όσον αφορά την αποδοτικότητα, την προσιτή τιμή και την προσβασιμότητά τους (IRENA, 2021). Η ανάπτυξη ηλιακών πάνελ νέας γενιάς, όπως τα φωτοβολταϊκά κύτταρα με βάση τον περοβσκίτη, προσφέρει υψηλότερα ποσοστά απόδοσης και χαμηλότερο κόστος παραγωγής σε σύγκριση με τα παραδοσιακά πάνελ πυριτίου (Wang et al., 2022). Παρομοίως, η υπεράκτια αιολική τεχνολογία έχει σημειώσει αξιοσημείωτες βελτιώσεις, με τα πλωτά αιολικά πάρκα να επεκτείνουν τις δυνατότητες παραγωγής καθαρής ενέργειας σε περιοχές σε μεγάλα βάθη της θάλασσας, όπου οι ταχύτητες του ανέμου είναι υψηλότερες και πιο σταθερές (IEA, 2021).

Η ενεργειακή απόδοση είναι εξίσου κρίσιμη για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, καθώς η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας έχει εξίσου σημαντικές επιπτώσεις με τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, 2021). Οι καινοτομίες στα οικοδομικά υλικά και το σχεδιασμό, όπως η μόνωση υψηλής απόδοσης, το έξυπνο γυαλί και τα παθητικά συστήματα θέρμανσης και ψύξης, φέρνουν επανάσταση στη χρήση ενέργειας σε οικιστικές και εμπορικές κατασκευές (Dixon et al., 2021). Η αναβάθμιση των υφιστάμενων κτιρίων με ενεργειακά αποδοτικές λύσεις αποτελεί προτεραιότητα, καθώς τα κτίρια ευθύνονται για σχεδόν το 40% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στην ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Τα έξυπνα δίκτυα και τα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, όπως οι μπαταρίες ιόντων λιθίου και οι μπαταρίες στερεάς κατάστασης, διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στη διασφάλιση ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορούν να παρέχουν σταθερή ενέργεια, ακόμη και όταν οι καιρικές συνθήκες παρουσιάζουν διακυμάνσεις (Baker & Kumar, 2022).

Το υδρογόνο που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές έχει τη δυνατότητα να αποανθρακώσει βιομηχανίες που είναι δύσκολο να ηλεκτροδοτηθούν, όπως η παραγωγή χάλυβα, η αεροπορία και οι μεταφορές μεγάλων αποστάσεων (IEA, 2022). Η ΕΕ έχει δρομολογήσει πρωτοβουλίες,

όπως η στρατηγική για το υδρογόνο, για την αναβάθμιση της παραγωγής, της διανομής και της χρήσης του υδρογόνου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Οι επενδύσεις στην τεχνολογία ηλεκτρόλυσης, η οποία χρησιμοποιεί ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για την παραγωγή υδρογόνου από νερό, είναι ζωτικής σημασίας για να καταστεί το πράσινο υδρογόνο εμπορικά βιώσιμο (Friedmann et al., 2021).

- **Βιώσιμη βιομηχανία και κυκλική οικονομία**

Η μετάβαση σε μια βιώσιμη βιομηχανία και κυκλική οικονομία έχει κεντρική σημασία για τη μείωση των αποβλήτων, την ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης πόρων και την προώθηση περιβαλλοντικά υπεύθυνων μεθόδων παραγωγής (Ellen MacArthur Foundation, 2020). Η έρευνα και η καινοτομία προωθούν νέες λύσεις στη μεταποίηση, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης φιλικών προς το περιβάλλον υλικών, στρατηγικών μείωσης των αποβλήτων και της ψηφιοποίησης για τη βελτιστοποίηση των πόρων (OECD, 2021). Οι βιομηχανίες μετατοπίζονται όλο και περισσότερο από ένα γραμμικό μοντέλο παραγωγής -όπου οι πόροι εξάγονται, χρησιμοποιούνται και απορρίπτονται- σε μια κυκλική προσέγγιση, όπου τα υλικά επαναχρησιμοποιούνται, ανακυκλώνονται και επαναχρησιμοποιούνται για να παρατείνουν τον κύκλο ζωής τους (Kirchherr et al., 2021). Καινοτομίες όπως τα πλαστικά βιολογικής προέλευσης, τα αρθρωτά σχέδια προϊόντων και η βιομηχανική συμβίωση είναι καθοριστικής σημασίας σε αυτόν τον μετασχηματισμό (Geissdoerfer et al., 2020).

- **Βιώσιμη γεωργία και συστήματα τροφίμων**

Η βιώσιμη γεωργία και τα συστήματα τροφίμων είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας με παράλληλη ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (FAO, 2021). Η έρευνα και η καινοτομία σε αυτόν τον τομέα εστιάζουν στις αναγεννητικές γεωργικές πρακτικές, στη γεωργία ακριβείας και στις εναλλακτικές πηγές πρωτεϊνών (Clark et al., 2021). Η γεωργία ακριβείας, η οποία ενσωματώνει ψηφιακές τεχνολογίες, όπως η ανάλυση με βάση την τεχνητή νοημοσύνη, τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη και οι αισθητήρες IoT, επιτρέπει στους γεωργούς να βελτιστοποιούν τη χρήση νερού και λιπασμάτων, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα και μειώνοντας παράλληλα την περιβαλλοντική υποβάθμιση (Zhang et al., 2020). Επιπλέον, η ανάπτυξη εναλλακτικών πρωτεϊνών φυτικής προέλευσης και εργαστηριακής καλλιέργειας συμβάλλει στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα της παραγωγής τροφίμων (Tuomisto, 2022).

- **Πράσινη κινητικότητα και μεταφορές**

Η πράσινη κινητικότητα και οι μεταφορές έχουν θεμελιώδη σημασία για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα της ΕΕ και την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021). Η έρευνα και η καινοτομία σε αυτόν τον

τομέα οδηγούν στην πρόοδο των ηλεκτρικών οχημάτων (EVs), των μεταφορών με υδρογόνο και των λύσεων έξυπνης κινητικότητας (IEA, 2021). Η επέκταση της υποδομής φόρτισης των EV, οι βελτιώσεις στην τεχνολογία των μπαταριών και η ανάπτυξη βιώσιμων αεροπορικών καυσίμων καθιστούν τις μεταφορές χαμηλών εκπομπών άνθρακα πιο προσιτές και αποδοτικές (Bakker et al., 2021). Επιπλέον, η ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και τα συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας σε πραγματικό χρόνο, βελτιστοποιεί την αστική κινητικότητα και μειώνει τις εκπομπές που σχετίζονται με την κυκλοφοριακή συμφόρηση (Smith & Jones, 2022).

Η ΕΕ έχει δρομολογήσει διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες για τη στήριξη της Ε&Α για την Πράσινη Συμφωνία, μεταξύ των οποίων:

- Ορίζοντας Ευρώπη (2021-2027): (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας (EIC) και πρόσκληση για την Πράσινη Συμφωνία: Υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη πρωτοποριακών πράσινων τεχνολογιών (EIC, 2021).
- Ερευνητικά προγράμματα προσανατολισμένα στην αποστολή: ΟΟΣΑ, 2020).
- Πρόγραμμα LIFE: (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).

3.Προκλήσεις και ευκαιρίες για τις ΜΜΕ στην πράσινη μετάβαση

Οι ΜΜΕ, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 99% των επιχειρήσεων στην ΕΕ, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην πράσινη μετάβαση, αλλά αντιμετωπίζουν αρκετές προκλήσεις (Eurostat, 2021):

- Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι: Πολλές ΜΜΕ δυσκολεύονται να επενδύσουν σε βιώσιμες τεχνολογίες λόγω οικονομικών περιορισμών (ΟΟΣΑ, 2021).
- Κανονιστική συμμόρφωση: Η προσαρμογή σε νέους περιβαλλοντικούς κανονισμούς μπορεί να είναι πολύπλοκη και δαπανηρή (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).
- Τεχνολογικά εμπόδια: (EIC, 2021).

Παρά τις προκλήσεις αυτές, υπάρχουν ευκαιρίες για τις ΜΜΕ μέσω:

- ΣυΜμετοχή σε χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ προγράμματα Ε&Κ.
- Συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα και μεγάλες εταιρείες.

- Υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων και πράσινων επιχειρηματικών μοντέλων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ: ΜΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ, ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία αποτελεί τον φιλόδοξο οδικό χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον μετασχηματισμό της οικονομίας της, ώστε να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Η πρωτοβουλία αυτή ενσωματώνει τη βιωσιμότητα στις βιομηχανικές στρατηγικές, διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρήσεις θα παραμείνουν ανταγωνιστικές, ενώ παράλληλα θα μεταβαίνουν σε πιο πράσινες και πιο ψηφιοποιημένες λειτουργίες. Η προσέγγιση της ΕΕ δίνει έμφαση στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, στην προώθηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας και στην ενίσχυση της αποδοτικότητας των πόρων.

Καθώς οι βιομηχανίες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισήγαγε μια βιομηχανική στρατηγική που ευθυγραμμίζει την οικονομική ανάπτυξη με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Η στρατηγική αυτή επικεντρώνεται στο να δώσει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να υιοθετήσουν πράσινες τεχνολογίες, να επενδύσουν στην καινοτομία και να προσαρμοστούν στα νέα κανονιστικά πλαίσια που προωθούν μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Επιπλέον, ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι στενά συνυφασμένος με την πράσινη μετάβαση. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι οι αναδυόμενες ψηφιακές τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη (AI), η αλυσίδα μπλοκ και τα έξυπνα δίκτυα, μπορούν να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα με τη βελτιστοποίηση της χρήσης ενέργειας, τη βελτίωση της διαχείρισης των πόρων και την προώθηση κυκλικών συστημάτων παραγωγής.

Το κεφάλαιο αυτό διερευνά τις βασικές προτεραιότητες και τους κανονισμούς της ΕΕ που προωθούν την πράσινη μετάβαση στον βιομηχανικό τομέα. Εξετάζει νομοθετικά πλαίσια, όπως η δέσμη μέτρων "Fit for 55", η φορολογική ταξινόμηση της ΕΕ για τις βιώσιμες δραστηριότητες και το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, υπογραμμίζοντας τον αντίκτυπό τους στις επιχειρήσεις και την ευρύτερη οικονομία. Επιπλέον, το κεφάλαιο εξετάζει τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες για τις βιομηχανίες καθώς πλοηγούνται σε αυτή τη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, του ρόλου της καινοτομίας και της ανάγκης για επανεκπαίδευση του εργατικού δυναμικού. Με την ενσωμάτωση της βιωσιμότητας και της ψηφιοποίησης, η ΕΕ στοχεύει να διασφαλίσει ότι οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες θα παραμείνουν ανταγωνιστικές σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ παράλληλα θα πρωτοστατήσουν προς ένα μέλλον χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και με αποδοτική χρήση των πόρων.

1. Επισκόπηση της πολιτικής και της πρωτοβουλίας.

Η δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μια πράσινη μετάβαση έχει βαθιές ιστορικές ρίζες, εξελισσόμενη σταδιακά κατά τη διάρκεια πολλών δεκαετιών παγκόσμιας διακυβέρνησης του κλίματος και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Ο ρόλος της ΕΕ ως παγκόσμιου ηγέτη στον τομέα της αειφορίας αναδείχθηκε κυρίως με τη συΜμετοχή της σε διεθνείς συμφωνίες ορόσημο, αρχής γενομένης με το **Πρωτόκολλο του Κιότο (1997)**, όπου η Ευρώπη δεσμεύτηκε να μειώσει σημαντικά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Βασιζόμενη σε αυτό, η ΕΕ διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στη διαπραγμάτευση και την εφαρμογή της **Συμφωνίας του Παρισιού (2015**), δεσμευόμενη για φιλόδοξους στόχους για το κλίμα και ενισχύοντας την αφοσίωσή της στην παγκόσμια δράση για το κλίμα.

Ένα κρίσιμο σημείο καμπής ήρθε τον Δεκέμβριο του 2019 με την παρουσίαση της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας** από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σηματοδοτώντας μια πρωτοφανή στρατηγική στροφή. Η Πράσινη Συμφωνία μετέτρεψε τη βιωσιμότητα από ένα τομεακό πρόβλημα σε μια συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ. Στοχεύει όχι μόνο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, αλλά και στη ριζική αναδιαμόρφωση της ευρωπαϊκής οικονομίας, κοινωνίας και βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας, της αποδοτικότητας των πόρων και της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Ως απάντηση στην πανδημία COVID-19 και την επακόλουθη οικονομική κρίση, η ΕΕ ενέτεινε τις προσπάθειές της για πράσινη μετάβαση, ενσωματώνοντας τη βιωσιμότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό στα σχέδια ανάκαμψης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του **μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF**) το 2021, ο οποίος παρέχει πάνω από 700 δισεκατομμύρια ευρώ για τη στήριξη των πράσινων επενδύσεων, της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης και της οικονομικής ανάκαμψης σε όλα τα κράτη μέλη.

Τον Ιούλιο του 2021, η ΕΕ εδραίωσε περαιτέρω τις περιβαλλοντικές της δεσμεύσεις με την εισαγωγή της φιλόδοξης **δέσμης μέτρων "Fit for 55**", ενός ολοκληρωμένου νομοθετικού πλαισίου που έχει σχεδιαστεί για την επιτάχυνση της μείωσης των εκπομπών κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Η δέσμη αυτή περιλαμβάνει μέτρα όπως ενισχυμένα συστήματα εμπορίας εκπομπών (ΣΕΔΕ), οδηγίες για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, πολιτικές ενεργειακής απόδοσης και πρωτοποριακές πρωτοβουλίες, όπως ο μηχανισμός προσαρμογής των συνόρων άνθρακα (CBAM), ο οποίος έχει σχεδιαστεί για να αποτρέψει τη διαρροή άνθρακα και να ενισχύσει την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

Παράλληλα με αυτές τις πρωτοβουλίες, η **ταξινομία της ΕΕ για τις βιώσιμες δραστηριότητες**, η οποία εισήχθη το 2020, αποτέλεσε κεντρικό εργαλείο για τον αναπροσανατολισμό των

ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων προς περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες, παρέχοντας διαφάνεια και τυποποιημένα κριτήρια για την αξιολόγηση των επιδόσεων βιωσιμότητας σε όλους τους κλάδους.

Συλλογικά, οι εξελίξεις αυτές αντιπροσωπεύουν την πιο φιλόδοξη και ολοκληρωμένη πολιτική απάντηση της Ευρώπης, τοποθετώντας την ΕΕ ως παγκόσμιο πρωτοπόρο στην αειφορία, την καινοτομία και τον πράσινο οικονομικό μετασχηματισμό.

2. Επιπτώσεις στις ΜμΕ

Η βιομηχανική στρατηγική της ΕΕ και οι πολιτικές πράσινης μετάβασης επηρεάζουν βαθιά τις ευρωπαϊκές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μμε), δημιουργώντας ευκαιρίες και προκλήσεις.

Ειδικά οφέλη για τις ΜμΕ:

- **Πρόσβαση στη βιώσιμη χρηματοδότηση**: Πρωτοβουλίες της ΕΕ, όπως η διευκόλυνση ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF) και το InvestEU, παρέχουν στις ΜΜΕ αυξημένους χρηματοδοτικούς πόρους για την υιοθέτηση πιο πράσινων τεχνολογιών, την ενίσχυση της καινοτομίας και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.
- **Καινοτομία και ανταγωνιστικότητα**: Πολιτικές όπως η ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ενθαρρύνουν τις ΜΜΕ να καινοτομούν σε καθαρές τεχνολογίες, προϊόντα με γνώμονα τη βιωσιμότητα και λύσεις κυκλικής οικονομίας, ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα στις αναδυόμενες αγορές.
- **Ευκαιρίες της αγοράς**: Με την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και τα ρυθμιστικά πλαίσια που δίνουν έμφαση στη βιωσιμότητα, οι ΜΜΕ που υιοθετούν προληπτικά βιώσιμες πρακτικές επωφελούνται από την επέκταση των αγορών για πράσινα προϊόντα και υπηρεσίες.
- **Τεχνική και οικονομική υποστήριξη**: Προγράμματα όπως το Enterprise Europe Network (EEN) και το Horizon Europe παρέχουν στις ΜΜΕ υποστήριξη για καινοτομία, τεχνική καθοδήγηση, ευκαιρίες δικτύωσης και επιχορηγήσεις ειδικά για βιώσιμα έργα.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στοχεύει, μέσω της Πράσινης Συμφωνίας, να προωθήσει τη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια, "απεξαρτώντας το ενεργειακό σύστημα της ΕΕ από τον άνθρακα" (Επιτροπή). Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου αποτελούν κρίσιμο ζήτημα στην Ένωση, όπου το 75% των εκπομπών αυτών προέρχεται από την παραγωγή και τη χρήση της ενέργειας. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας για την ενέργεια είναι εμφανές ένα καινοτόμο σύνολο λύσεων, το οποίο επικεντρώνεται σε τρεις βασικές αρχές: ασφαλής και οικονομικά προσιτός

ενεργειακός εφοδιασμός της ΕΕ, ολοκληρωμένη και ψηφιοποιημένη αγορά ενέργειας και ενεργειακή απόδοση μέσω της αξιοποίησης ανανεώσιμων πόρων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει ορισμένους σημαντικούς στόχους για την επίτευξή τους. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η δημιουργία ολοκληρωμένων δικτύων και δικτυωμένων ενεργειακών συστημάτων που θα επιτρέψουν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η προώθηση τεχνολογιών αιχμής και σύγχρονων υποδομών και η ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης μέσω έργων οικολογικού σχεδιασμού. Η Επιτροπή επιθυμεί επίσης να ενδυναμώσει τους καταναλωτές, ιδίως με την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, την απαλλαγή της βιομηχανίας φυσικού αερίου από τις ανθρακούχες εκπομπές και την ενθάρρυνση της διατομεακής ενεργειακής ολοκλήρωσης. Η ΕΕ είναι αφοσιωμένη στην προώθηση των ενεργειακών προτύπων και της τεχνολογίας της σε παγκόσμιο επίπεδο, με έμφαση στην ανάπτυξη της υπεράκτιας αιολικής παραγωγής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε νομοθετικές συστάσεις στο πλαίσιο του ευρύτερου σχεδίου της για να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές της ΕΕ για την ενέργεια, τις μεταφορές, τους φόρους και το κλίμα συνάδουν με τον γενικό στόχο της μείωσης των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030.

Τα Εθνικά Σχέδια για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελούν ουσιαστικό μέρος αυτής της προσπάθειας. Σύμφωνα με τα σχέδια αυτά, τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να καταρτίσουν 10ετή σχέδια που περιγράφουν τα σχέδιά τους για την εκπλήρωση των ενεργειακών και κλιματικών τους στόχων μεταξύ 2021 και 2030. Η ενεργειακή απόδοση, η αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η διασύνδεση των ενεργειακών συστημάτων και η έρευνα και καινοτομία είναι τα πέντε κύρια θέματα στα οποία εστιάζουν τα NECPs.

1. Επισκόπηση της πολιτικής

- **Ενσωμάτωση ενεργειακών συστημάτων**

Η στρατηγική της ΕΕ για την ενσωμάτωση των ενεργειακών συστημάτων, βασικό στοιχείο της Πράσινης Συμφωνίας, επιχειρεί να συνδέσει τους διάφορους ενεργειακούς φορείς, όπως η θερμότητα, το φυσικό αέριο και η ηλεκτρική ενέργεια, με τις αντίστοιχες υποδομές και τους τομείς κατανάλωσης, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ενιαίο και αποτελεσματικό ενεργειακό δίκτυο. Αυτή η ολοκληρωμένη στρατηγική βελτιώνει τη συνολική αποδοτικότητα του συστήματος και διευκολύνει τη βέλτιστη χρήση των ανανεώσιμων πόρων. Μέσω της χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων και αντλιών θερμότητας, η προσέγγιση δίνει μεγάλη έμφαση στην ηλεκτροδότηση κλάδων που ιστορικά στηρίζονταν σε ορυκτά καύσιμα, όπως η θέρμανση και οι μεταφορές. Η πολιτική προωθεί τη χρήση υδρογόνου και άλλων ανανεώσιμων καυσίμων σε

περιοχές όπου η άμεση ηλεκτροδότηση είναι δύσκολη. Προκειμένου να αυξηθεί η ευελιξία και η αξιοπιστία του συστήματος, ενθαρρύνεται επίσης η ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας και των λύσεων αποθήκευσης ενέργειας.

- **Ανάπτυξη υδρογόνου**

Στις πρωτοβουλίες της ΕΕ για την απαλλαγή από τον άνθρακα, το υδρογόνο είναι απαραίτητο, ιδίως για τις επιχειρήσεις και τους τρόπους μεταφοράς που είναι δύσκολο να ηλεκτροδοτηθούν. Λιγότερο από το 2% της ενεργειακής κατανάλωσης της Ευρώπης το 2022 προερχόταν από υδρογόνο, το οποίο παρασκευαζόταν κυρίως από φυσικό αέριο και είχε ως αποτέλεσμα υψηλές εκπομπές CO2. Το σχέδιο REPowerEU, το οποίο υποστηρίζει την πολιτική της ΕΕ για το υδρογόνο, θέτει επιθετικούς στόχους για τη δημιουργία 10 εκατομμυρίων τόνων ανανεώσιμου υδρογόνου και την εισαγωγή επιπλέον 10 εκατομμυρίων τόνων μέχρι το 2030. Περίπου το 10% των ενεργειακών αναγκών της ΕΕ αναμένεται να καλυφθεί από ανανεώσιμο υδρογόνο μέχρι το 2050. Όπως αναφέρεται στην επικαιροποιημένη οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η ΕΕ έχει δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής για τη διευκόλυνση αυτής της στροφής, το οποίο περιλαμβάνει νομικά υποχρεωτικούς στόχους για τη χρήση ανανεώσιμου υδρογόνου στη βιομηχανία και τις μεταφορές.

- **Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας Offshore**

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει το τεράστιο δυναμικό των πέντε θαλάσσιων λεκανών της για την παραγωγή υπεράκτιας ανανεώσιμης ενέργειας από παλιρροϊκές, αιολικές και κυματικές πηγές. Με στόχο την επίτευξη τουλάχιστον 60 GW υπεράκτιας αιολικής και 1 GW ωκεάνιας ενεργειακής ισχύος έως το 2030, η στρατηγική της ΕΕ για τις υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η οποία ανακοινώθηκε το 2020, κλιμακώνεται σε 300 GW και 40 GW, αντίστοιχα, έως το 2050.

- **Πρωτοβουλία Renovation Wave**

Ένα μεγάλο μέρος της χρήσης ενέργειας και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ οφείλεται στα κτίρια. Μέχρι το 2030, η πρωτοβουλία Renovation Wave επιδιώκει να αυξήσει την ενεργειακή απόδοση 35 εκατομμυρίων κτιρίων διπλασιάζοντας τον ετήσιο ρυθμό επισκευών που σχετίζονται με την ενέργεια. Το πρόγραμμα αυτό αποσκοπεί στη μείωση των εκπομπών, στη χρήση λιγότερης ενέργειας και στη δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας στον κτιριακό κλάδο.

- **Μείωση των εκπομπών μεθανίου**

Το μεθάνιο είναι ένα ισχυρό αέριο του θερμοκηπίου που έχει πολύ μεγαλύτερη πιθανότητα να προκαλέσει υπερθέρμανση του πλανήτη από ό,τι το CO_2. Στόχος της στρατηγικής της ΕΕ για το

μεθάνιο το 2020 είναι η μείωση των εκπομπών μεθανίου από τους τομείς των αποβλήτων, της ενέργειας και της γεωργίας. Οι εκπομπές μεθανίου στον ενεργειακό τομέα προκαλούνται κυρίως από διεργασίες όπως η καύση, η εξαέρωση και οι διαρροές που συμβαίνουν κατά την εξόρυξη και τη μεταφορά ορυκτών καυσίμων.

- **Διευρωπαϊκά δίκτυα για την ενέργεια (ΔΕΔ-Ε)**

Για την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την παροχή ασφαλούς ενεργειακού εφοδιασμού σε ολόκληρη την ΕΕ, το κανονιστικό πλαίσιο των ΔΕΔ-Ε διευκολύνει τη δημιουργία διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών. Με ισχύ από τον Ιούνιο του 2022, ο επικαιροποιημένος κανονισμός ΔΕΔ-Ε ευθυγραμμίζει τον σχεδιασμό υποδομών με τους στόχους της ευρωπαϊκής πράσινης συμφωνίας. Ενθαρρύνει έργα που υποστηρίζουν την απαλλαγή από τον άνθρακα, όπως τα έξυπνα δίκτυα και τα δίκτυα υδρογόνου, αλλά δεν υποστηρίζει νέα έργα φυσικού αερίου.

2. Ο αντίκτυπος στις ΜμΕ

Η ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είχε σημαντική συνολική επίδραση στις ΜΜΕ, παρουσιάζοντας ευκαιρίες και προβλήματα. Από τη μία πλευρά, η μετάβαση σε ένα καθαρό ενεργειακό σύστημα ανοίγει νέες εμπορικές προοπτικές, ιδίως στους τομείς της ενεργειακής απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των τεχνολογιών αιχμής. Οι νέες πηγές χρηματοδότησης, το χαμηλότερο μακροπρόθεσμο ενεργειακό κόστος και η αυξανόμενη αγορά για βιώσιμα αγαθά και υπηρεσίες είναι επωφελείς για τις ΜΜΕ. Η μετάβαση στα ολοκληρωμένα ενεργειακά συστήματα, την υπεράκτια αιολική ενέργεια και το υδρογόνο ενθαρρύνει την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα, ανοίγοντας νέες πράσινες αγορές για τις ΜΜΕ.

Υπάρχουν όμως και πολλές δυσκολίες με αυτή την αλλαγή. Για τη συμμόρφωση με τους νέους κανόνες, τις απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση των εκπομπών μπορεί να χρειαστούν σημαντικές οικονομικές επενδύσεις σε υποδομές και τεχνολογία. Πολλές ΜΜΕ πρέπει να επανεκπαιδευτούν, να αντιμετωπίσουν μεγαλύτερο αρχικό κόστος και να αντιμετωπίσουν πρόβλημα με την εξασφάλιση πράσινης χρηματοδότησης.

ΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Οι μεταφορές παραμένουν ο μόνος σημαντικός οικονομικός τομέας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO2) έχουν αυξηθεί από το 1990. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, σε όλη την Ευρώπη, έχει δρομολογηθεί ένας μαζικός μετασχηματισμός. Οι πόλεις εισάγουν απλούστερες, ασφαλέστερες, υγιέστερες και πιο προσιτές εναλλακτικές λύσεις για την αντικατάσταση των οχημάτων που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα. Από τα κοινόχρηστα

ηλεκτρικά αυτοκίνητα και τα ηλεκτρονικά ποδήλατα μέχρι τα πράσινα λεωφορεία, τα τρένα, συμπεριλαμβανομένων εκτεταμένων νέων ποδηλατοδρόμων.

Ωστόσο, καθώς αυξάνεται η απαίτηση για μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, η ενεργειακή απόδοση των νέων επιβατικών αυτοκινήτων, φορτηγών, φορτηγών, αεροπλάνων και πλοίων έχει βελτιωθεί - αλλά όχι αρκετά γρήγορα ώστε να συμβαδίσει με την αύξηση των συνολικών εκπομπών των μεταφορών. Και δεδομένου ότι η απλή αύξηση της μεταφορικής δραστηριότητας έχει οδηγήσει σε αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (GHG) και η ζήτηση για όλους τους τύπους μεταφορών αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνεται, η Ευρώπη πρέπει να επανεξετάσει το σύστημα κινητικότητας για να επιτύχει τον στόχο της να γίνει κλιματικά ουδέτερη έως το 2050.

Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να προωθηθούν καθαρότεροι και πιο ενεργητικοί τρόποι μεταφοράς, να υιοθετηθούν καθαρότερα καύσιμα και, όπου είναι δυνατόν, να μειωθεί η ανάγκη για κινητικότητα συνολικά.

1. Επισκόπηση της πολιτικής

Οι μεταφορές ευθύνονται για το ένα τέταρτο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ και εξακολουθούν να αυξάνονται. Για να επιτευχθεί ουδετερότητα ως προς το κλίμα έως το 2050, όλοι οι τρόποι μεταφοράς της ΕΕ, όπως οι οδικές, οι σιδηροδρομικές, οι αεροπορικές και οι πλωτές μεταφορές, θα πρέπει να συμβάλουν σημαντικά.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (2019), στο πλαίσιο αυτό, έθεσε μερικές βασικές προτεραιότητες που αποσκοπούσαν στο να καταστήσουν τον τομέα των μεταφορών πιο βιώσιμο και τα μέτρα της ΕΕ πιο εστιασμένα: πολυτροπικές μεταφορές, έξυπνη και συνδεδεμένη κινητικότητα, δίκαιη τιμολόγηση των μεταφορών, βιώσιμα εναλλακτικά καύσιμα, μείωση της αστικής ρύπανσης.

- **Πολυτροπικές μεταφορές:** Η μετατόπιση περισσότερων εμπορευμάτων από τους δρόμους στους σιδηροδρόμους και τις εσωτερικές πλωτές οδούς θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και θα μειώσει τις εκπομπές. Για να υποστηρίξει αυτή τη μετατόπιση, η ΕΕ θα εργαστεί για την επέκταση της χωρητικότητας των σιδηροδρόμων και των πλωτών οδών και για τη βελτίωση της νομοθεσίας που προωθεί τις συνδυασμένες μεταφορές.

- **Έξυπνη και συνδεδεμένη κινητικότητα:** Η ΕΕ θα επενδύσει σε ψηφιακά και αυτοματοποιημένα συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας για τη μείωση της

κυκλοφοριακής συμφόρησης και της ρύπανσης, ιδίως στις πόλεις, μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων όπως η διευκόλυνση "Συνδέοντας την Ευρώπη".

- **Δίκαιη τιμολόγηση των μεταφορών:** Η ΕΕ σχεδιάζει να ευθυγραμμίσει το κόστος των μεταφορών με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και την υγεία, τερματίζοντας τις επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων και αναθεωρώντας τις φορολογικές απαλλαγές για τα αεροπορικά και ναυτιλιακά καύσιμα. Στο πλαίσιο αυτό θα ακολουθήσει αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολόγηση της ενέργειας.

- **Βιώσιμα εναλλακτικά καύσιμα**: Μέχρι το 2025, η ΕΕ στοχεύει στη δημιουργία 1 εκατομμυρίου δημόσιων σταθμών ανεφοδιασμού για την υποστήριξη οχημάτων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών και την αύξηση της χρήσης βιώσιμων καυσίμων σε όλους τους τρόπους μεταφοράς.

- **Μείωση της αστικής ρύπανσης:** Οι αυστηρότερες προδιαγραφές εκπομπών για τα οχήματα, οι βελτιωμένοι κανονισμοί για τα πλοία και τα αεροπλάνα και οι προσπάθειες για τη μείωση της ρύπανσης από τις αστικές μεταφορές αποτελούν το κλειδί για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και την επίτευξη πιο πράσινων μεταφορών.

Κατά τη διάρκεια της θητείας 2019-2024, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε έναν τολμηρό στόχο για τη μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές κατά 90% έως το 2050. Το σχέδιο αυτό έδωσε έμφαση στην προώθηση της καθαρής κινητικότητας για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του τομέα των μεταφορών. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή επικεντρώθηκε σε σημαντικές επενδύσεις στην ψηφιοποίηση και την καινοτομία για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της συνδεσιμότητας του συστήματος μεταφορών. Οι στόχοι αυτοί περιγράφηκαν επίσης στη "Στρατηγική για την έξυπνη και βιώσιμη κινητικότητα" (στρατηγική της ΕΕ για τις μεταφορές με ορίζοντα το 2030), η οποία εισήγαγε 82 μέτρα πολιτικής με στόχο τη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου, έξυπνου και ανθεκτικού δικτύου μεταφορών.

Από την άλλη πλευρά, η υιοθέτηση της νομοθετικής δέσμης "Fit for 55" έθεσε νέους στόχους για τη μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές και εισήγαγε κίνητρα για την ενθάρρυνση της χρήσης καυσίμων χαμηλών εκπομπών άνθρακα και ανανεώσιμων καυσίμων.

Επιπλέον, για την απεξάρτηση από τις ανθρακούχες εκπομπές στις μεταφορές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικεντρώθηκε επίσης στον εξηλεκτρισμό των οχημάτων και στην αύξηση των λύσεων μηδενικών εκπομπών για τις ευρωπαϊκές σιδηροδρομικές μεταφορές. Έμφαση δόθηκε επίσης στην υιοθέτηση ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στους τομείς των αερομεταφορών και της ναυτιλίας, και για τον σκοπό αυτό είχε

υιοθετήσει διάφορες βασικές πολιτικές, όπως ο κανονισμός για την υποδομή εναλλακτικών καυσίμων, η επέκταση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ) στις οδικές, αεροπορικές και πλωτές μεταφορές, η θέσπιση νέων στόχων εκπομπών CO2 για τα βαρέα οχήματα, η νομοθεσία για την προώθηση των ανανεώσιμων καυσίμων στη ναυτιλία και την αεροπορία και το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), το οποίο αποσκοπεί στη σύνδεση όλων των περιφερειών της ΕΕ.

Η Επιτροπή έδωσε επίσης ιδιαίτερη έμφαση στο πρασίνισμα του τομέα των εμπορευματικών μεταφορών, ενθαρρύνοντας τη στροφή από το οδικό στο σιδηροδρομικό και το εσωτερικό πλωτό δίκτυο, και θέσπισε κίνητρα για πολυτροπικές εμπορευματικές μεταφορές.

Στη διεθνή σκηνή, η ΕΕ έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο στην προώθηση των παγκόσμιων προσπαθειών για τη μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές. Η επέκταση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ στις αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές ενέπνευσε άλλες χώρες να ενισχύσουν τις πράσινες πολιτικές τους στον τομέα των μεταφορών και αύξησε τις φιλοδοξίες τους σε βασικά παγκόσμια φόρουμ, όπως η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (COP), ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (IMO) και ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO).

Οι κύριοι στόχοι και οι τομείς εστίασης των πολιτικών και των πρωτοβουλιών της ΕΕ στον τομέα των μεταφορών αποσκοπούν στη σημαντική μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές, στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και στην προώθηση καθαρότερης και αποτελεσματικότερης κινητικότητας. Οι βασικοί στόχοι περιλαμβάνουν:

- **Μείωση εκπομπών:** με ενδιάμεσα βήματα, όπως η μείωση των εκπομπών των αυτοκινήτων κατά 55% έως το 2030 και η μείωση κατά 50% για τα φορτηγά.
- **Καθαρή κινητικότητα:** και ανανεώσιμα καύσιμα σε όλους τους τομείς των μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των αερομεταφορών και της ναυτιλίας.
- **Ηλεκτροδότηση και υποδομές:** Η ΕΕ εστιάζει στην ηλεκτροκίνηση των οχημάτων και στην επέκταση των υποδομών.
- **Διεθνής ηγεσία:** Η ΕΕ αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο στην προώθηση πολιτικών για τις πράσινες μεταφορές, επηρεάζοντας άλλες χώρες και διεθνείς οργανισμούς να υιοθετήσουν παρόμοια μέτρα.

Τα μέτρα αυτά αποτελούν μέρος της ευρύτερης στρατηγικής της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της δέσμης μέτρων "Fit for 55", που αποσκοπούν στη δημιουργία ενός βιώσιμου, έξυπνου και ανθεκτικού συστήματος μεταφορών έως το 2030 και μετά.

2.Επιπτώσεις στις ΜμΕ

Η Πράσινη Συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι συναφείς πολιτικές επηρεάζουν σημαντικά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μμε) σε ολόκληρη την Ευρώπη, ιδίως στον τομέα των μεταφορών. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών και στη μετάβαση προς καθαρότερες τεχνολογίες. Ενώ οι στόχοι αυτοί είναι ουσιαστικοί για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, παρουσιάζουν τόσο προκλήσεις όσο και ευκαιρίες για τις Μμε και γενικότερα για τις επιχειρήσεις.

Ορισμένες από τις βασικές πολιτικές που επηρεάζουν τις Μμε σε ολόκληρη την Ευρώπη είναι οι ακόλουθες:

- **Η επέκταση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ETS) στις οδικές μεταφορές.** Η ΕΕ σχεδιάζει να διευρύνει το ΣΕΔΕ, συμπεριλαμβάνοντας τις εκπομπές από τις οδικές μεταφορές. Η κίνηση αυτή αποσκοπεί στο να καταστήσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα πιο δαπανηρές, ενθαρρύνοντας έτσι τις εταιρείες να υιοθετήσουν ανανεώσιμα καύσιμα και να μειώσουν το αποτύπωμα άνθρακα. Ωστόσο, σημαίνει επίσης ότι οι ΜΜΕ στον τομέα των μεταφορών θα αντιμετωπίσουν πρόσθετο κόστος που σχετίζεται με τα δικαιώματα εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα. Ένα μέρος των εσόδων από το σύστημα αυτό προορίζεται για ένα Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα, το οποίο έχει σχεδιαστεί για τη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών και των πολύ μικρών επιχειρήσεων κατά την προσαρμογή τους στις αλλαγές αυτές (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κλίμα).
- **Προώθηση βιώσιμων εναλλακτικών καυσίμων.** Η ΕΕ προωθεί ενεργά τη χρήση ανανεώσιμων καυσίμων, όπως το υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο (HVO), για τη μείωση των εκπομπών στις βαριές μεταφορές. Το HVO προσφέρει μια πρακτική λύση για τη μείωση των εκπομπών χωρίς να απαιτείται άμεση και δαπανηρή ανανέωση του στόλου. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει στις ΜΜΕ να μεταβούν σε καθαρότερα καύσιμα με διαχειρίσιμο ρυθμό, εξισορροπώντας τους περιβαλλοντικούς στόχους με τις οικονομικές εκτιμήσεις (Ευρωπαϊκή Επιτροπή).
- **Κίνητρα για ηλεκτρικά οχήματα (ΕV) σε εταιρικούς στόλους:** Για να επιταχυνθεί η υιοθέτηση των ηλεκτρικών οχημάτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει τον τερματισμό των φοροαπαλλαγών για τα βενζινοκίνητα και πετρελαιοκίνητα εταιρικά αυτοκίνητα. Η πολιτική αυτή αποσκοπεί στην τόνωση της ζήτησης για ηλεκτροκίνητα οχήματα στους εταιρικούς στόλους, οι οποίοι αποτελούν περίπου το 60% των ταξινομήσεων νέων αυτοκινήτων στην ΕΕ. Ενώ η στροφή αυτή παρουσιάζει ευκαιρίες για τις ΜΜΕ να εκσυγχρονίσουν τους στόλους τους, απαιτεί επίσης επενδύσεις σε νέα οχήματα και υποδομές φόρτισης (Reuters, 2025).

Επιπτώσεις για τις ΜμΕ:

- Οι Μμε ενδέχεται να επιβαρυνθούν με πρόσθετο κόστος λόγω των μηχανισμών τιμολόγησης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στο πλαίσιο του διευρυμένου ΣΕΔΕ. Ωστόσο, το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα στοχεύει στην άμβλυνση αυτών των επιπτώσεων με την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης σε μικρότερες επιχειρήσεις.

- Η υιοθέτηση βιώσιμων καυσίμων και η μετάβαση σε ηλεκτρικά αυτοκίνητα μπορεί να απαιτήσει αλλαγές στις λειτουργίες, συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες και εκπαίδευση. Ενώ οι αλλαγές αυτές μπορούν να οδηγήσουν σε μακροπρόθεσμες εξοικονομήσεις και περιβαλλοντικά οφέλη, απαιτούν προκαταβολικές επενδύσεις.

- Η υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών μπορεί να ενισχύσει τη φήμη μιας ΜΜΕ και να προσελκύσει καταναλωτές με περιβαλλοντική συνείδηση. Μπορεί επίσης να ανοίξει νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες σε μια αγορά που εστιάζει όλο και περισσότερο στη βιωσιμότητα.

Συνοψίζοντας, ενώ η Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ και οι συναφείς πολιτικές παρουσιάζουν προκλήσεις για τις Μμε στον τομέα των μεταφορών, προσφέρουν επίσης ευκαιρίες για καινοτομία και ηγεσία στον τομέα της βιωσιμότητας. Οι Μμε που προσαρμόζονται προληπτικά σε αυτές τις αλλαγές μπορούν να τοποθετηθούν ευνοϊκά σε μια ταχέως εξελισσόμενη αγορά.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΩΚΕΑΝΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Οι ευρωπαϊκές θάλασσες, οι ωκεανοί και το περιβάλλον αποτελούν πηγή φυσικού και οικονομικού πλούτου για την Ευρώπη και τους πολίτες της. Για να διασφαλίσουμε ότι θα συνεχίσουν να μας στηρίζουν και στο μέλλον, πρέπει να τις διατηρήσουμε και να τις προστατεύσουμε. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία στοχεύει στην προστασία της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, στη μείωση της ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους, στη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας της γαλάζιας οικονομίας και του αλιευτικού τομέα. Μέσω αυτών των βασικών τομέων, η ΕΕ θα βελτιώσει την υγεία και την ποιότητα ζωής των πολιτών της και θα συμβάλει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η πράσινη μετάβαση θα τονώσει την καινοτομία και τις βιώσιμες πρακτικές, ανοίγοντας νέες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις, ενώ θα συμβάλει στη μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στον πράσινο και τον γαλάζιο τομέα.

1. Επισκόπηση πολιτικής/πρωτοβουλίας

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (ΕΟΔ), που εγκρίθηκε το 2019, αποτελεί το θεμελιώδες πλαίσιο της ΕΕ για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Ήταν ένα κρίσιμο σημείο καμπής στην περιβαλλοντική προσέγγιση της Ευρώπης, καθορίζοντας για πρώτη φορά έναν ολοκληρωμένο οδικό χάρτη για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την προστασία της βιοποικιλότητας, την προώθηση της κυκλικής οικονομίας και την προστασία των ωκεανών. Οι πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την ΕΟΠ δρομολογήθηκαν ως απάντηση στις αυξανόμενες περιβαλλοντικές και κλιματικές προκλήσεις, όπως η υπερθέρμανση του πλανήτη, η ρύπανση των ωκεανών και η απώλεια της βιοποικιλότητας, οι οποίες έχουν μακροχρόνιες και παγκόσμιες συνέπειες.

Έχουν αναληφθεί διάφορες πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος και των ωκεανών στο πλαίσιο της ΕΟΔ, όπως η νομοθεσία για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η στροφή προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Τα τελευταία χρόνια έχουν ληφθεί τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της βιοποικιλότητας και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης στρατηγικών για τη μείωση των ρύπων και τη βιώσιμη αλιεία. Έχουν επίσης θεσπιστεί νέοι κανόνες για τη βελτίωση της διαχείρισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της ανοικτής θάλασσας και της διατήρησης των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

Η Πράσινη Συμφωνία και άλλες στρατηγικές της ΕΕ έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν την παγκόσμια συνεργασία και να διασφαλίσουν ότι η ΕΕ συμβάλλει στην επίτευξη των παγκόσμιων περιβαλλοντικών στόχων. Οι δράσεις που αναλαμβάνει η ΕΕ συχνά ευθυγραμμίζονται με παγκόσμιες πρωτοβουλίες, καθώς η ΕΕ αναγνωρίζει τη σημασία της διεθνούς εναρμόνισης για την προστασία των ωκεανών και του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, η ΕΕ έχει σταθερά θέσει υψηλές φιλοδοξίες για τη μείωση των εκπομπών CO_2 και τη μετάβαση σε καθαρή ενέργεια, με στόχο την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, κάτι που ευθυγραμμίζεται με τη συμφωνία του Παρισιού. Επιπλέον, η ΕΕ προωθεί ενεργά την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (ΣΒΑ), ιδίως εκείνων που αφορούν τη ζωή κάτω από το νερό (ΣΒΑ 14), τη βιοποικιλότητα (ΣΒΑ 15) και την υπεύθυνη κατανάλωση (ΣΒΑ 12). Η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα ευθυγραμμίζεται με τους στόχους της σύμβασης για τη βιοποικιλότητα (CBD) για την προστασία και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων.

Χρονολογική επισκόπηση των πρωτοβουλιών με τους κύριους στόχους και την εστίασή της στον τομέα του περιβάλλοντος και της προστασίας των ωκεανών:

- 2020: Η **Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα για το 2030** [1] δρομολογήθηκε για την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη,

εστιάζοντας στην προστασία του 30% των θαλάσσιων και χερσαίων περιοχών έως το 2030, ευθυγραμμιζόμενη με τους παγκόσμιους στόχους για τη βιοποικιλότητα στο πλαίσιο της Σύμβασης για τη Βιοποικιλότητα (CBD).

- 2020: Το **σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία** [2] θεσπίστηκε για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας στην Ευρώπη, δίνοντας έμφαση στον βιώσιμο σχεδιασμό προϊόντων, την ανακύκλωση και τη μείωση των αποβλήτων, με στόχο να καταστεί η ΕΕ ηγέτης στην αποδοτικότητα των πόρων και τη μείωση των αποβλήτων.
- 2020: Η **πολιτική για τα απόβλητα και την ανακύκλωση** [3] ενισχύθηκε στο πλαίσιο των προσπαθειών της ΕΕ για τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, εστιάζοντας στη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων, την τόνωση της καινοτομίας στην ανακύκλωση και τον περιορισμό της υγειονομικής ταφής.
- 2020: [4] υιοθετήθηκε με σκοπό τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος χωρίς τοξικά, τη μείωση των επιβλαβών χημικών ουσιών στα προϊόντα και την ενθάρρυνση ασφαλέστερων, πράσινων εναλλακτικών λύσεων, συμβάλλοντας σε ένα υγιέστερο περιβάλλον και στην προστασία των ωκεανών.
- 2020: Η **στρατηγική "Από το αγρόκτημα στο πιρούνι**" [5] δρομολογήθηκε για τη δημιουργία ενός βιώσιμου συστήματος τροφίμων, με έμφαση στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγωγής τροφίμων, την προώθηση της βιολογικής γεωργίας και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.
- 2020: **Ο κανονισμός για τις βιώσιμες μπαταρίες** [6] θεσπίστηκε για να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα των μπαταριών, με στόχο τη βελτίωση της ανακύκλωσης, της προμήθειας και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των μπαταριών που χρησιμοποιούνται στα ηλεκτρικά οχήματα και σε άλλες βιομηχανίες.
- 2021: Στόχος είναι το 25% της γεωργικής γης της ΕΕ να είναι αφιερωμένο στη βιολογική γεωργία μέχρι το 2030, προωθώντας τη βιωσιμότητα και τα υγιέστερα διατροφικά συστήματα.
- 2021: **Το 8ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον** (**ΠΔΠ**) [8] εγκρίθηκε για να καθοδηγήσει την περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ έως το 2030, εστιάζοντας σε βασικές προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή, η απώλεια της βιοποικιλότητας και η ρύπανση, με ιδιαίτερη έμφαση στην επίτευξη πράσινης μετάβασης και κυκλικής οικονομίας.
- 2021: **Η στρατηγική για τη βιώσιμη γαλάζια** οικονομία [9] δρομολογήθηκε για την ευθυγράμμιση των θαλάσσιων δραστηριοτήτων με την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία, εστιάζοντας στη μείωση των εκπομπών, τη βιώσιμη αλιεία και την προστασία των ωκεανών, υποστηρίζοντας την Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ.
- 2021: για τη μείωση της ρύπανσης του αέρα, του νερού και του εδάφους, θέτοντας φιλόδοξους στόχους για το 2030, ώστε να εξασφαλιστεί καθαρό περιβάλλον τόσο για

τους ανθρώπους όσο και για τα οικοσυστήματα, συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την υγεία.

- 2021: Η **Κοινή Αλιευτική Πολιτική** (ΚΑλΠ) [11] επικεντρώθηκε στη βιώσιμη διαχείριση της αλιείας, με στόχο την αποκατάσταση των ιχθυαποθεμάτων σε βιώσιμα επίπεδα, τη μείωση της υπεραλίευσης και την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, εξασφαλίζοντας υπεύθυνες αλιευτικές πρακτικές.
- 2021: **Η πολιτική για την υδατοκαλλιέργεια** [12] επικαιροποιήθηκε με νέες στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ. Επικεντρώνεται στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τη στήριξη της πράσινης μετάβασης και την ενίσχυση της καινοτομίας.
- 2022: Υπογράφηκε **η συμφωνία για τη βιοποικιλότητα στις ανοικτές θάλασσες (BBNJ**) για τη δημιουργία θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών στις ανοικτές θάλασσες, υποστηρίζοντας τους στόχους της ΕΕ για την προστασία των ωκεανών και συνδέοντας παγκόσμιες συμφωνίες για συντονισμένη δράση.
- 2023: **Η αναθεωρημένη στρατηγική για τη θαλάσσια** ασφάλεια επικεντρώνεται στην προστασία των συμφερόντων της ΕΕ στη θάλασσα, στη διαφύλαξη των φυσικών πόρων και στην τήρηση του διεθνούς δικαίου, ιδίως της Σύμβασης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας. Η στρατηγική ασχολείται επίσης με τις αναδυόμενες απειλές, όπως οι κίνδυνοι στον κυβερνοχώρο και οι υβριδικοί κίνδυνοι, και τονίζει την ανάγκη για σχετική κατάρτιση, ιδίως σε δεξιότητες στον κυβερνοχώρο.

2. Επιπτώσεις στις ΜμΕ

Οι περιβαλλοντικές και ωκεάνιες πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ επηρεάζουν σημαντικά τις ευρωπαϊκές Μμε, ωθώντας τες σε πιο πράσινες πρακτικές και μεγαλύτερη αποδοτικότητα των πόρων. Για παράδειγμα, το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία ενθαρρύνει τις ΜΜΕ να υιοθετήσουν βιώσιμους σχεδιασμούς προϊόντων, να βελτιώσουν τις διαδικασίες ανακύκλωσης και να μειώσουν τα απόβλητα, καθιστώντας τις πιο ανταγωνιστικές σε μια αγορά με αποδοτική χρήση των πόρων. Η στρατηγική για τα χημικά προϊόντα για τη βιωσιμότητα και ο κανονισμός για τις βιώσιμες μπαταρίες προωθούν ασφαλέστερες εναλλακτικές λύσεις και προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον, απαιτώντας ενδεχομένως από τις ΜμΕ να καινοτομήσουν στις διαδικασίες παραγωγής τους. Ομοίως, το σχέδιο δράσης "Από τη φάρμα στο πιρούνι" και το σχέδιο δράσης για τα βιολογικά προϊόντα ωθούν τις ΜμΕ της βιομηχανίας τροφίμων να ευθυγραμμιστούν με βιώσιμες πρακτικές, όπως η μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και η αύξηση των πρακτικών βιολογικής γεωργίας, προωθώντας την ανάπτυξη σε τομείς φιλικούς προς το περιβάλλον. Επιπλέον, πρωτοβουλίες όπως η στρατηγική για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία και

η πολιτική για την υδατοκαλλιέργεια ανοίγουν νέες ευκαιρίες για τις ΜμΕ στους τομείς της ναυτιλίας και της υδατοκαλλιέργειας, ενθαρρύνοντάς τες να υιοθετήσουν βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές, καινοτομία στις θαλάσσιες βιομηχανίες και φιλικές προς το περιβάλλον τεχνικές υδατοκαλλιέργειας. Πολιτικές όπως το σχέδιο δράσης για τη μηδενική ρύπανση και η αναθεωρημένη στρατηγική για την ασφάλεια στη θάλασσα ωθούν επίσης τις ΜΜΕ να επικεντρωθούν στη μείωση της ρύπανσης και στην ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, ώστε να συμμορφωθούν με τους κανονισμούς της ΕΕ. Οι δράσεις αυτές ωθούν τις ΜΜΕ να καινοτομούν, να υιοθετούν καθαρότερες τεχνολογίες και να ενστερνίζονται βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμισή τους με τους περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ και προωθώντας παράλληλα μακροπρόθεσμες ευκαιρίες ανάπτυξης σε νέους πράσινους τομείς.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Δράση για το κλίμα και Πράσινη Συμφωνία (2025): https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/climate-action-and-green-deal_en
- Ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα: Ευρωπαϊκό Δίκαιο για το Κλίμα
- Κατάλληλο για 55: μεταρρύθμιση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ:https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/fit-for-55-eu-emissions-trading-system/#0
- Πρόγραμμα "Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες": https://citizens-equality-rights-values.campaign.europa.eu/index_en?gad_source=1
- Baker, M., & Kumar, R. (2022). *Εξελίξεις στα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας έξυπνων δικτύων: Μελλοντικές προοπτικές και προκλήσεις*. Energy Reports, 8, 1123-1140.
- Bakker, S., Konings, R., & Tavasszy, L. (2021). *Ο ρόλος της καινοτομίας στην επιτάχυνση των βιώσιμων μεταβάσεων στις μεταφορές*. Transportation Research Part D: Transport and Environment, 98, 102992.
- Clark, M., Springmann, M., Hill, J., & Tilman, D. (2021). *Πολλαπλές επιπτώσεις των τροφίμων στην υγεία και το περιβάλλον*. Proceedings of the National Academy of Sciences, 118(1), e2015025118.
- Dixon, T., Eames, M., Hunt, M., & Lannon, S. (2021). *Urban Retrofitting for Sustainability: Χαρτογράφηση της μετάβασης προς το 2050*. Routledge.
- Ίδρυμα Ellen MacArthur. (2020). *Συμπληρώνοντας την εικόνα:* https://ellenmacarthurfoundation.org.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2019). *Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία*. https://ec.europa.eu.

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020). *Στρατηγική υδρογόνου για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη*. https://ec.europa.eu.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2021). *Horizon Europe: Το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ (2021-2027)*. https://ec.europa.eu.

ΚΕΦΆΛΑΙΟ 3: ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ - ΈΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΊΕΣ

Το κεφάλαιο αυτό παρουσιάζει μια συλλογή **εμπνευσμένων περιπτωσιολογικών μελετών που παρουσιάζουν τις βέλτιστες πρακτικές** στην πράσινη μετάβαση από τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες: Μακεδονία, την Ισπανία, τη Σλοβενία και την Ελλάδα. Οι επιλεγμένες εταιρείες αντιπροσωπεύουν μια σειρά από βασικούς τομείς -συμπεριλαμβανομένων των εκτυπώσεων, της διαχείρισης αποβλήτων, της αλιείας, της μεταποίησης, της ενέργειας και της παραγωγής τροφίμων- αποδεικνύοντας πώς **διαφορετικές βιομηχανίες αγκαλιάζουν τη βιώσιμη καινοτομία**.

Οι εταιρείες που αναδείχθηκαν επιλέχθηκαν βάσει σαφών κριτηρίων επιλογής, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων προσεγγίσεών τους, της ενεργού δέσμευσης των εργαζομένων και των κοινοτήτων και του μετρήσιμου αντίκτυπού τους στην προώθηση των περιβαλλοντικών στόχων. Αυτοί οι οργανισμοί λειτουργούν ως πρότυπα, καταδεικνύοντας πώς οι πράσινες στρατηγικές μπορούν να ενσωματωθούν με επιτυχία στα επιχειρηματικά μοντέλα για την ενίσχυση τόσο της περιβαλλοντικής ευθύνης όσο και της οικονομικής ανθεκτικότητας.

Κάθε μελέτη περίπτωσης προσφέρει πληροφορίες σχετικά με τις αρχικές προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν, τα εργαλεία και τις μεθοδολογίες που εφαρμόστηκαν και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν. Με την κοινοποίηση αυτών των πραγματικών παραδειγμάτων, ο στόχος είναι να εμπνεύσει άλλες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (Μμε) και ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους - αξιοποιώντας πράσινες πρακτικές για να διασφαλίσουν τις δραστηριότητές τους στο μέλλον και να συμβάλουν σε μια πιο βιώσιμη Ευρώπη.

ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ - ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ (ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ)

Οι συγκεκριμένες εταιρείες επιλέχθηκαν λόγω της καινοτόμου προσέγγισής τους στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της εστίασής τους στην ενεργό συΜμετοχή των εργαζομένων και των ομάδων-στόχων τους σε βιώσιμες πρακτικές. Προέρχονται από σημαντικούς τομείς για την πράσινη μετάβαση, όπως η εκδοτική βιομηχανία και ο τομέας της διαχείρισης αποβλήτων.

3.1 Μελέτη περίπτωσης 1:

- **Όνομα εταιρείας**: PROPOINT

- **Τομέας**: Εκτυπώσεις / εκδόσεις

- **Τοποθεσία**: Μακεδονία, περιοχή των Σκοπίων

- **Αρχικές προκλήσεις**: Propoint είναι μια μεσαίου μεγέθους εταιρεία που δραστηριοποιείται στην αγορά της Μακεδονίας από το 1996 ως "Εμπορική εταιρεία για την απασχόληση ατόμων με αναπηρία στον εκδοτικό κλάδο". Η εταιρεία ξεκίνησε με μόλις 2 υπαλλήλους και με την πάροδο των ετών έφτασε τους 500 και πλέον πελάτες και τη φήμη ενός από τα κορυφαία τυπογραφεία της χώρας. Πέρα από την επιτυχία της στον κλάδο της εκτύπωσης, η Propoint ξεχωρίζει ως σοβαρός και αφοσιωμένος επενδυτής σε νέες και πράσινες τεχνολογίες που μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της εταιρείας και βελτιώνουν την ενεργειακή της απόδοση. Αυτή η δέσμευση καθοδηγείται από δύο βασικούς παράγοντες: (1) το υψηλό λειτουργικό κόστος που συνδέεται με τις παραδοσιακές διαδικασίες εκτύπωσης και (2) την αυξανόμενη συνειδητοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που θα μπορούσαν να έχουν αυτές οι λειτουργίες στο τοπικό περιβάλλον.

- **Χρησιμοποιούμενα εργαλεία/μεθοδολογίες**: με στόχο τη μείωση του ενεργειακού κόστους, το 2018 η εταιρεία επένδυσε σε ένα ηλιακό εργοστάσιο (φωτοβολταϊκά) με δυνατότητα παραγωγής 425 kWh ενέργειας, που χρησιμοποιείται για τις λειτουργικές ανάγκες της Propoint. Μέσα σε μόλις ένα έτος, η εταιρεία πέτυχε παραγωγή 500 MWh, μειώνοντας την εξάρτησή της από την ενέργεια που βασίζεται σε ορυκτά καύσιμα, μειώνοντας το λειτουργικό κόστος και παράγοντας ακόμη και πλεόνασμα πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας. Μόνο αυτή η επένδυση είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση 470 τόνων επιβλαβών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO2).

Μετά την επιτυχία της επένδυσης στην ηλιακή ενέργεια, η Propoint αντιμετώπισε μια άλλη επιχειρησιακή πρόκληση - τα πεπαλαιωμένα βενζινοκίνητα οχήματα που χρησιμοποιούνταν για τη διανομή των προϊόντων. Μόλις ένα χρόνο αργότερα, η εταιρεία αντικατέστησε τον στόλο της με νέα ηλεκτρικά οχήματα, τα οποία εξυπηρετούν πλέον την περιοχή των Σκοπίων.

Η Propoint έχει κάνει και άλλες πράσινες επενδύσεις, όπως η χρήση φιλικών προς το περιβάλλον χρωμάτων εκτύπωσης, σύγχρονων, ενεργειακά αποδοτικών φωτοτυπικών μηχανημάτων και εκτυπωτικών μηχανημάτων και πολλά άλλα.

- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Η αφοσίωση της Propoint στην πράσινη μετάβαση αποτελεί μέρος του οράματός της να γίνει μια 100% πράσινη εταιρεία. Μέσω των στρατηγικών της επενδύσεων, η εταιρεία όχι μόνο κατάφερε να εξοικονομήσει χρήματα, αλλά και να συμβάλει σημαντικά στη μείωση της ρύπανσης και στον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Οι προσπάθειες αυτές έχουν επίσης ενισχύσει τη δημόσια εικόνα της Propoint, καθιερώνοντάς την ως αναγνωρίσιμη πράσινη μάρκα στην περιοχή.

Αναφορές

Το Ταμείο Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (n.d.). *Propoint, μια πράσινη εταιρεία που ενσωμάτωσε ηλιακούς συλλέκτες μειώνοντας τις εκπομπές CO2 κατά 470 τόνους σε ένα χρόνο.* Retrieved on March 6, 2025 through: https:

Propoint.com Ανακτήθηκε στις 6 Μαρτίου 2025 μέσω: https://propoint.com.mk/en/

3.2 Μελέτη περίπτωσης 2:

- **Όνομα εταιρείας**: PAKOMAK
- **Τομέας**: Κατηγορία: Διαχείριση αποβλήτων
- **Τοποθεσία**: Μακεδονία
- **Αρχικές προκλήσεις**: Η Pakomak είναι μια μικρού μεγέθους μη κερδοσκοπική εταιρεία αφιερωμένη στην προώθηση της περιβαλλοντικά υπεύθυνης διαχείρισης αποβλήτων. Η Pakomak ιδρύθηκε το 2010 από 11 κορυφαίες εταιρείες στη Βόρεια Μακεδονία - συμπεριλαμβανομένων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων - για να αντιμετωπίσει τις αυξανόμενες προκλήσεις που αντιμετώπιζαν οι μακεδονικές εταιρείες με τη διάθεση των αποβλήτων συσκευασίας. στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας παράγονται ετησίως 110.000 τόνοι αποβλήτων συσκευασίας, εκ των οποίων περίπου 31.900 τόνοι είναι πλαστικό (29%), 46.200 τόνοι είναι χαρτί (42%), 17.600 τόνοι είναι γυαλί (16%), 4.400 τόνοι είναι αλουμίνιο και άλλα σιδηρούχα μέταλλα (4%) και 9.900 τόνοι είναι σύνθετα υλικά και ξύλο (9%). Περίπου περισσότεροι από 65.000 τόνοι αποβλήτων συσκευασίας σε ετήσια βάση παράγονται από τα νοικοκυριά και πρέπει να συλλέγονται σε δοχεία Igloo για χωριστή συλλογή: πλαστικού, μετάλλου, γυαλιού και χαρτιού, και σε αντίστροφους αυτόματους πωλητές για χωριστή συλλογή: μπουκάλια PET και κουτιά αλουμινίου.

Η αποστολή της Pakomak είναι να δημιουργήσει ένα βιώσιμο σύστημα που εξασφαλίζει τη σωστή και φιλική προς το περιβάλλον επεξεργασία των αποβλήτων συσκευασίας, μειώνοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και ενθαρρύνοντας τις επιχειρήσεις να υιοθετήσουν πιο πράσινες πρακτικές διαχείρισης αποβλήτων. Προσφέροντας πρακτικές λύσεις και αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση, η Pakomak βοηθά τις εταιρείες και άλλους φορείς να εκπληρώσουν τις περιβαλλοντικές τους ευθύνες και να ανταποκριθούν στις νομικές τους υποχρεώσεις βάσει της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 94/62/ΕΚ (1994) για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασίας.

Χρησιμοποιούμενα εργαλεία/μεθοδολογίες: εισήγαγε σύγχρονο και έξυπνο εξοπλισμό για το διαχωρισμό και τη συλλογή αποβλήτων συσκευασίας, μηχανήματα αντίστροφης πώλησης. Η Pakomak έχει επίσης εισαγάγει διάφορα μέτρα ενθάρρυνσης για να ενθαρρύνει τις εταιρείες να δεσμευτούν για την υπεύθυνη διάθεση των αποβλήτων συσκευασίας τους, όπως το διεθνές σύμβολο "Πράσινη κουκίδα", που τοποθετείται στα προϊόντα της εταιρείας, το οποίο υποδηλώνει ότι έχει καταβληθεί τέλος για την ορθή διαχείριση των αποβλήτων συσκευασίας μετά τη χρήση.

Επιπλέον, η Pakomak διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στον επηρεασμό των ιδρυτικών οργανισμών της να υιοθετήσουν άλλες πράσινες πρακτικές, όπως η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, και να τους ενθαρρύνει να γίνουν πρωταθλητές της προστασίας του περιβάλλοντος και των βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών.

- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Η Pakomak έχει επιτύχει σταθερά τους εθνικούς στόχους ανακύκλωσης από την ίδρυσή της. Μόνο το 2022, η εταιρεία ανακύκλωσε 27.521 τόνους αποβλήτων συσκευασίας από τις εταιρείες-εταίρους της, ξεπερνώντας τους εθνικούς στόχους και αποδεικνύοντας την ισχυρή δέσμευσή της στην προστασία του περιβάλλοντος.

Η Pakomak συνεργάζεται στενά με τις τοπικές αρχές για τη δημιουργία και τη διατήρηση συστημάτων χωριστής συλλογής αποβλήτων, τα οποία χρηματοδοτούνται πλήρως από τα τέλη που καταβάλλουν οι εγγεγραμμένοι παραγωγοί. Η εταιρεία έχει επίσης επενδύσει σε καινοτόμες λύσεις, όπως τα μηχανήματα αυτόματης πώλησης αντίστροφης ροής, με 28 ήδη εγκατεστημένα σε αγορές και σχεδιάζει να προσθέσει 20-30 νέα μηχανήματα ετησίως, καθιστώντας την ανακύκλωση πιο προσιτή στο κοινό.

Η εφαρμογή Ecomak της Pakomak έχει ενισχύσει περαιτέρω την εμπλοκή της κοινότητας, επιτρέποντας στους χρήστες να δωρίζουν πράσινους πόντους σε κοινωνικούς σκοπούς. Από την έναρξή της, 15.236 χρήστες έχουν ενταχθεί στην πλατφόρμα, ενώ 13.390 δηνάρια (200 ευρώ και πλέον) δωρίστηκαν στο Παιδικό Χωριό SOS. Η βάση χρηστών αυξάνεται κατά περίπου 300 άτομα την εβδομάδα και η Pakomak σχεδιάζει να επεκτείνει τις δυνατότητες δωρεάς σε παιδικούς

σταθμούς, δήμους και κέντρα υγείας, προωθώντας τη φιλανθρωπία και τη βιωσιμότητα ως μέρος της καθημερινής ζωής.

Αναφορές

Pakomak.com Ανακτήθηκε στις 6 Μαρτίου 2025 μέσω: https://pakomak.mk

Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο (n.d). Ανακτήθηκε στις 6 Μαρτίου 2025 μέσω: https:

3.3 Μελέτη περίπτωσης 3:

- **Όνομα εταιρείας**: TRIGLAV
- **Τομέας**: .
- **Τοποθεσία**: Μακεδονία
- **Αρχικές προκλήσεις**: Η Triglav είναι μια εξέχουσα ασφαλιστική εταιρεία στη Βόρεια Μακεδονία, η οποία λειτουργεί ως μέρος του ομίλου Triglav, ενός κορυφαίου παρόχου ασφαλιστικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην περιοχή. Με μακρόχρονη παράδοση στις ασφαλίσεις ζημιών, η εταιρεία συνδυάζει την εμπειρία με την καινοτομία για να προσφέρει υπηρεσίες υψηλού επιπέδου στους πελάτες της. Τα τελευταία χρόνια, η Triglav έχει αναγνωρίσει την επιτακτική ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι περιβαλλοντικές προκλήσεις, ιδίως η ατμοσφαιρική ρύπανση στα Σκόπια, καθώς και την ευθύνη των επιχειρήσεων, ιδίως των επιχειρήσεων με επιρροή όπως η ίδια, να δώσουν το παράδειγμα συμβάλλοντας σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Αυτό οδήγησε την εταιρεία στην υιοθέτηση πράσινων πρακτικών με στόχο τη διευκόλυνση της βελτίωσης της ποιότητας του αέρα στη χώρα και την προώθηση της βιωσιμότητας.
- **Χρησιμοποιούμενα εργαλεία/μεθοδολογίες**: Η "Triglav Green League" εισήχθη από την Triglav Osiguruvanje στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής της εταιρείας για την προώθηση της βιωσιμότητας και την καταπολέμηση των αυξανόμενων περιβαλλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα Σκόπια και η ευρύτερη περιοχή.

Η πρωτοβουλία Green League σχεδιάστηκε για να ενθαρρύνει τους εργαζόμενους, τους πελάτες και την τοπική κοινότητα να υιοθετήσουν πιο φιλικές προς το περιβάλλον συνήθειες και να επιτύχουν από κοινού τη μείωση του αποτυπώματος τροφίμων CO2 κατά 365 τόνους. Η ιδέα πίσω από αυτό το πρόγραμμα είναι να μειωθεί το αποτύπωμα άνθρακα της εταιρείας με την

προώθηση εναλλακτικών λύσεων αντί της παραδοσιακής μετακίνησης με αυτοκίνητο, όπως το περπάτημα, η ποδηλασία και η χρήση των δημόσιων μέσων μεταφοράς. Το πρωτάθλημα δημιούργησε μια πλατφόρμα όπου οι συΜμετέχοντες μπορούν να παρακολουθούν και να βελτιώνουν την περιβαλλοντική τους συμπεριφορά με διασκεδαστικό και ελκυστικό τρόπο, με το πρόσθετο όφελος της προώθησης ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής για τους υπαλλήλους και τους πελάτες της.

- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Στο πλαίσιο της Triglav Green League, η εταιρεία διοργάνωσε μια σειρά από πράσινες εκδηλώσεις όπως τρέξιμο, ποδηλασία και πεζοπορία σε μηνιαία βάση. Οι δραστηριότητες αυτές προσέλκυσαν μεγάλο αριθμό συΜμετεχόντων από ιδιωτικές εταιρείες, ιδρύματα και ιδιώτες, καλλιεργώντας ένα ισχυρό κοινοτικό πνεύμα γύρω από τη βιωσιμότητα και τον ενεργό τρόπο ζωής.

Αναφορές

Ανακτήθηκε στις 6 Μαρτίου 2025 μέσω: https:

ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ - ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ (ΙΣΠΑΝΙΑ)

Επιλέχθηκαν οι ακόλουθες εταιρείες, καθώς σχετίζονται με δύο πολύ σημαντικούς τομείς, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία και η αλιεία. Αποτελούν εξαιρετικά παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο οι ΜΜΕ στην Bizkaia (Χώρα των Βάσκων, Ισπανία) υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές και συμβάλλουν ενεργά στην οικολογική μετάβαση.

3.1 Μελέτη περίπτωσης 1:

- **Όνομα εταιρείας**: Nuuk Mobility
- **Τομέας**: Αυτοκίνηση
- **Τοποθεσία**: Amorebieta-Etxano, Ισπανία.
- **Αρχικές προκλήσεις:** Η NUUK Mobility Solutions είναι μια βασκική εταιρεία που ασχολείται με το σχεδιασμό και την ανάπτυξη λύσεων για ηλεκτρικές μοτοσικλέτες. Η εταιρεία γεννήθηκε από μια διαπιστωμένη ανάγκη που βασίζεται στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη ποιοτικών προϊόντων ηλεκτρικής κινητικότητας, ανθεκτικών και σύμφωνα με

τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Από εκεί και πέρα, οραματίζεται ένα ευρύ επιχειρηματικό μοντέλο, με στόχο να ανταποκριθεί στην τρέχουσα εξέλιξη του διωνύμου ελαφρών οχημάτων/κινητικότητας στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής κινητικότητας**.**

- **Χρησιμοποιούμενα εργαλεία/μεθοδολογίες**: Μεταξύ των εξαιρετικών προϊόντων της είναι το μοντέλο Cargopro, σχεδιασμένο για εταιρείες διανομής και logistics, και το Ciklo, που επικεντρώνεται στον τομέα της κατ' οίκον διανομής τροφίμων. Τα οχήματα αυτά είναι εξοπλισμένα με συστήματα συνδεσιμότητας που επιτρέπουν την παρακολούθηση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, όπως η κατανάλωση, ο τύπος οδήγησης, ο γεωγραφικός εντοπισμός και η τηλεμετρία, βελτιώνοντας έτσι την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των επιχειρήσεων.

- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Η εταιρεία έχει συνάψει συνεργασίες με μεγάλους πελάτες που ειδικεύονται στην κατ' οίκον διανομή, για τους οποίους έχει προμηθεύσει ηλεκτρικές μοτοσικλέτες προσαρμοσμένες στις ανάγκες της διανομής. Η εταιρεία έχει επίσης αναγνωριστεί για τη δέσμευσή της στην κυβερνοασφάλεια, λαμβάνοντας το πιστοποιητικό κυβερνοασφάλειας AENOR για τα οχήματά της, πριν από τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς που θα τεθούν σε ισχύ το 2024.

3.2 Μελέτη περίπτωσης 2:

- **Όνομα εταιρείας**: Pevasa

- **Τομέας**: Τομέας: Αλιεία.

- **Τοποθεσία**: Bermeo, Ισπανία.

- **Αρχικές προκλήσεις**: Η Pesquería Vasco-Montañesa, S.A. (Pevasa) είναι μια εταιρεία που εδρεύει στο Bermeo της Bizkaia και ασχολείται με την αλιεία τροπικού τόνου, ιδίως του τόνου skipjack, του κιτρινόπτερου τόνου και του λευκού τόνου. Η PEVASA ιδρύθηκε το 1961 και υπήρξε πρωτοπόρος στην υιοθέτηση βιώσιμων και υπεύθυνων αλιευτικών πρακτικών.

- **Χρησιμοποιούμενα εργαλεία/μεθοδολογίες**: Η εταιρεία αποδεικνύει τη δέσμευσή της για βιώσιμη αλιεία μέσω διαφόρων διεθνών πιστοποιήσεων και καταχωρίσεων. Έχει λάβει την πιστοποίηση του Συμβουλίου Θαλάσσιας Διαχείρισης (MSC) για τα αλιεύματά της σε τόνο skipjack και κιτρινόπτερο στον Ατλαντικό Ωκεανό, που εγγυάται ότι οι

πρακτικές της συμμορφώνονται με τα υψηλότερα πρότυπα βιωσιμότητας. Επιπλέον, ήταν η πρώτη εταιρεία στον κόσμο που απέκτησε το πιστοποιητικό Responsible Fishing Tuna σύμφωνα με το πρότυπο UNE 195006, το οποίο ρυθμίζει τόσο τον έλεγχο της αλιευτικής δραστηριότητας όσο και τις συνθήκες εργασίας και ασφάλειας στα σκάφη. Τα σκάφη της είναι επίσης εγγεγραμμένα σε οργανισμούς όπως η ICCAT και η IOTC, καθώς και στο Proactive Vessel Register (PVR) του International Seafood Sustainability Foundation (ISSF), γεγονός που ενισχύει τη δέσμευσή της στην ιχνηλασιμότητα και την υπεύθυνη αλιεία. Χάρη σε αυτές τις πρωτοβουλίες, η εταιρεία συμβάλλει ενεργά στη διατήρηση των θαλάσσιων πόρων και στη βιωσιμότητα του αλιευτικού τομέα.

- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Η εταιρεία αυτή έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στον οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό τομέα. Σε οικονομικό επίπεδο, έχει προωθήσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό μέσω της εφαρμογής της τεχνολογίας blockchain, γεγονός που της χάρισε βραβείο το 2022 για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στις δραστηριότητές της. Έχει επίσης αναπτύξει βιώσιμα FAD σε συνεργασία με τη ZUNIBAL, όπως η πλωτή πλατφόρμα ZUNFLOAT, η οποία μειώνει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συνδέονται με την αλιεία τόνου, ελαχιστοποιώντας τα απόβλητα και προστατεύοντας τα θαλάσσια οικοσυστήματα.

Στον κοινωνικό τομέα, η εταιρεία έχει εργαστεί για την κατάρτιση νέων επαγγελματιών στον τομέα, όπως η συνεργασία της με τη Ναυτική Ακαδημία των Σεϋχελλών για την κατάρτιση μελλοντικών αλιέων, ενισχύοντας έτσι την τοπική αλιευτική βιομηχανία. Οι δράσεις αυτές αντικατοπτρίζουν τη δέσμευσή της για βιωσιμότητα, εξισορροπώντας την οικονομική ανάπτυξη με την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική ανάπτυξη στις κοινότητες που συνδέονται με τη δραστηριότητά της.

Αναφορές

Όμιλος Spri. Ο Οργανισμός Ανάπτυξης Επιχειρήσεων της Βάσκας: https://www.spri.eus/es/emprendimiento/bizkaia-colabora-con-empresas-y-personas-emprendedoras-para-promover-la-sostenibilidad-y-la-innovacion/

Premios ON Bizkaia: https://info.beaz.bizkaia.eus/premio-on-bizkaia-empresa/

ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ - ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ (ΣΛΟΒΕΝΙΑ)

Οι επιλεγμένες εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των Mitol και Melamin, επιλέχθηκαν για τη δέσμευσή τους στη βιωσιμότητα σε κλάδους όπως τα χημικά και η μεταποίηση. Αυτές οι μεσαίου μεγέθους εταιρείες εργάζονται ενεργά σε πράσινες πρακτικές, όπως η μείωση των

αποβλήτων και η ενεργειακή απόδοση. Η συΜμετοχή τους στο Κέντρο Ικανότητας για τα Εργοστάσια του Μέλλοντος (KOC-TOP), με επικεφαλής την MPŠ, αποδεικνύει την αφοσίωσή τους στη βιώσιμη ανάπτυξη. Η MPŠ διοργάνωσε διάφορα εργαστήρια με επίκεντρο τις πράσινες και ψηφιακές μεταβάσεις, βοηθώντας τις εταιρείες αυτές να υιοθετήσουν προηγμένες τεχνολογίες και να βελτιώσουν τον περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο. Οι επιλεγμένες εταιρείες παρέχουν συγκεκριμένα παραδείγματα εταιρειών που έχουν πραγματοποιήσει με επιτυχία τη μετάβαση στην αειφορία χρησιμοποιώντας διαφορετικές μεθοδολογίες, όπως το ISO 14001, την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή απόδοση και τη βιώσιμη ανάπτυξη και παραγωγή προϊόντων. Η Melamin, για παράδειγμα, παρά το γεγονός ότι αντιμετώπισε ένα σοβαρό ατύχημα το 2022, βελτίωσε σημαντικά τα μέτρα ασφαλείας της και υιοθέτησε πιο πράσινες πρακτικές στην παραγωγική της διαδικασία. Οι προσπάθειες της εταιρείας για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών της επιπτώσεων με την εφαρμογή μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και τη μείωση των αποβλήτων ευθυγραμμίζονται με τη δέσμευσή της για βιωσιμότητα, καθιστώντας την σχετική περίπτωση για την παρούσα συζήτηση.

3.1 Μελέτη περίπτωσης 1:

- **Όνομα εταιρείας**: Mitol d.o.o.
- **Τομέας**: Κατηγορία: Συγκολλητικά και χημικά προϊόντα
- **Μέγεθος εταιρείας**: 50-99 εργαζόμενοι
- **Τοποθεσία**: Sežana, Σλοβενία.
- **Αρχικές προκλήσεις:** Η Mitol αντιμετώπισε την πρόκληση της μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, διατηρώντας παράλληλα την παραγωγή υψηλής ποιότητας και δημιουργώντας βιώσιμα προϊόντα. Στόχος τους ήταν η ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης, η μείωση των αποβλήτων και η υπεύθυνη χρήση των φυσικών πόρων.

Εργαλεία/μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν:

Η Mitol εφάρμοσε το πρότυπο ISO 14001:2015, εστιάζοντας στις βιώσιμες διαδικασίες παραγωγής, στη μείωση των αποβλήτων και στην αποτελεσματική χρήση των φυσικών πόρων. Επίσης, ανέπτυξε κόλλες φιλικές προς το περιβάλλον και συΜμετείχε σε υπεύθυνες πρακτικές στο πλαίσιο του προγράμματος Responsible Care. Το πρόγραμμα αυτό αντιπροσωπεύει μια μοναδική πρωτοβουλία της χημικής βιομηχανίας για τη βελτίωση των επιδόσεων υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος σε παγκόσμιο επίπεδο. Στόχος είναι η συνεχής παρακολούθηση και βελτίωση των επιδόσεων στους τομείς αυτούς, όπως αυτές μετριούνται με βάση 16 παραμέτρους. Έχουν επιτύχει την τρέχουσα κατάσταση της βιώσιμης υπευθυνότητας μέσω

μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, επενδύσεων, βελτιστοποίησης της παραγωγής και εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού. Η εταιρεία συμμορφώνεται επίσης με τις νομοθετικές και άλλες απαιτήσεις και τις εφαρμόζει με συνέπεια, ενώ ενσωματώνει περιβαλλοντικά στοιχεία στην επιχειρηματική της ανάπτυξη και στα ετήσια επιχειρηματικά της σχέδια στο πλαίσιο της συνεχούς βελτίωσης των περιβαλλοντικών της επιδόσεων. Σε συνεργασία με την Cleangrad d.o.o., υλοποίησαν το έργο, που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αναπτύσσοντας ανακυκλώσιμα τοιχώματα από πάνελ για εφαρμογές σε καθαρούς χώρους σε βιομηχανίες όπως η φαρμακευτική, η υγειονομική περίθαλψη και η νανοτεχνολογία. Το έργο επικεντρώνεται στη χρήση συγκολλητικών με 65-80% φυσικά συστατικά, συμβάλλοντας στη βιώσιμη κατασκευή.

- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Η Mitol πέτυχε σημαντικές βελτιώσεις στον περιβαλλοντικό αντίκτυπο, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των αποβλήτων και της κατανάλωσης ενέργειας. Δημιούργησαν φιλικά προς το περιβάλλον συγκολλητικά προϊόντα που ελαχιστοποιούν τη χρήση υλικών, ενισχύουν την ενεργειακή απόδοση και μειώνουν τα απόβλητα.

3.2 Μελέτη περίπτωσης 2: Melamin d.d.

- **Τομέας**: κατασκευή πλαστικών.
- **Τοποθεσία**: Kočevje, Σλοβενία.
- **Μέγεθος εταιρείας**: 200-250 εργαζόμενοι
- **Αρχικές προκλήσεις**: Η Melamin, κορυφαίος κατασκευαστής πλακών μελαμίνης, αντιμετώπιζε σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής της απόδοσης, τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των διαδικασιών παραγωγής της και την υιοθέτηση πιο βιώσιμων πρακτικών στο χειρισμό και την επεξεργασία των υλικών. Η εταιρεία αναγνώρισε την ανάγκη να προσαρμοστεί σε μια ολοένα και πιο οικολογικά ευαισθητοποιημένη αγορά και ένα όλο και πιο ρυθμιστικό περιβάλλον, γεγονός που την ώθησε να αναζητήσει λύσεις για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών, αυξάνοντας παράλληλα τη χρήση βιώσιμων υλικών στην παραγωγή.

Χρησιμοποιούμενα εργαλεία/μεθοδολογίες: Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η Μελαμίνη εφάρμοσε μια σειρά από στρατηγικές μεθοδολογίες που επικεντρώνονται στη βιωσιμότητα και την ενεργειακή αποδοτικότητα. Τα βασικά μέτρα περιελάμβαναν: - την εφαρμογή της μεθόδου για τη διαχείριση της ενέργειας:

- Προγράμματα ενεργειακής απόδοσης: Η Εταιρεία υιοθέτησε διάφορες στρατηγικές με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας σε όλες τις δραστηριότητές της, συμπεριλαμβανομένων βελτιστοποιημένων μηχανημάτων και διαδικασιών παραγωγής που είναι πιο αποδοτικές ενεργειακά.
- Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα: Η Μελαμίνη επικεντρώθηκε στη μείωση των εκπομπών CO2 με την εισαγωγή καθαρότερων πηγών ενέργειας, τη βελτίωση της αποδοτικότητας των διεργασιών της και τη βελτιστοποίηση της συνολικής χρήσης ενέργειας σε όλα τα στάδια της παραγωγής.
- Πρωτοβουλίες ανακύκλωσης υλικών: Ένα κρίσιμο μέρος των προσπαθειών βιωσιμότητας της Μελαμίνης περιελάμβανε την αύξηση της ποσότητας των ανακυκλωμένων υλικών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή των πλακών μελαμίνης. Εργάστηκαν για τη βελτίωση των μεθόδων ανακύκλωσης και των διαδικασιών ανάκτησης υλικών, εξασφαλίζοντας ότι περισσότερα απόβλητα υλικά επαναχρησιμοποιούνταν αντί να απορρίπτονται.
- Περιβαλλοντικά πρότυπα και πιστοποιήσεις: Η εταιρεία τήρησε διεθνώς αναγνωρισμένα περιβαλλοντικά πρότυπα, συμπεριλαμβανομένου του ISO 14001, το οποίο διασφαλίζει ότι τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης συνάδουν με τις βέλτιστες πρακτικές για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η Melamin δεσμεύεται για διαφανείς λειτουργίες, δημοσιεύοντας καθημερινά δεδομένα σχετικά με τις εκπομπές σκόνης και την απόρριψη υγρών αποβλήτων από την εσωτερική μονάδα επεξεργασίας στον ιστότοπό της. Η πρακτική αυτή διασφαλίζει ότι η εταιρεία παραμένει ανοιχτή όσον αφορά τις περιβαλλοντικές της επιπτώσεις και αναλαμβάνει την ευθύνη για τις ενέργειές της στη διαχείριση της ρύπανσης και των αποβλήτων.
- Βιώσιμες πρακτικές της αλυσίδας εφοδιασμού: Η Μελαμίνη ενσωμάτωσε τη βιωσιμότητα στη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού της, συνεργαζόμενη με προμηθευτές με παρόμοιες περιβαλλοντικές αξίες. Αυτό επέκτεινε τη δέσμευση της εταιρείας για βιωσιμότητα πέρα από τον τόπο παραγωγής της, επηρεάζοντας τα υλικά και τις πρακτικές που χρησιμοποιούνται σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας.
- Παγκόσμια υπεύθυνη συμπεριφορά: Η εταιρεία υιοθετεί και εφαρμόζει τις δεσμεύσεις που περιγράφονται στον Παγκόσμιο Χάρτη Υπεύθυνης Συμπεριφοράς. Η πρωτοβουλία αυτή, με επικεφαλής το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Σλοβενίας (GZS) και υπό την καθοδήγηση του Διεθνούς Συμβουλίου Χημικών Ενώσεων (ICCA) και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Χημικής Βιομηχανίας (CEFIC), προωθεί τις ηθικές πρακτικές, την υπευθυνότητα και τη βιωσιμότητα στη χημική βιομηχανία. Τηρώντας αυτές τις αρχές, η Melamin διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητές

της ευθυγραμμίζονται με τα παγκόσμια πρότυπα περιβαλλοντικής και κοινωνικής ευθύνης.

- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Η Μελαμίνη μείωσε με επιτυχία την κατανάλωση φυσικών πόρων, αύξησε τη χρήση ανακυκλωμένων υλικών και ελαχιστοποίησε τα απόβλητα που στέλνονται στις χωματερές, συμβάλλοντας σε μεγαλύτερη βιωσιμότητα στη σλοβενική βιομηχανία. Μέσω των έργων της, όπως η βελτιστοποίηση της χρήσης υλικών και η αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης στην παραγωγή, καθώς και η ανάπτυξη βιώσιμων λύσεων για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η εταιρεία ενίσχυσε την ανταγωνιστικότητά της. Τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των πλακών μελαμίνης που κατασκευάζονται από ανακυκλωμένα υλικά και εκείνων που είναι πιστοποιημένα για περιβαλλοντικά πρότυπα, αποδεικνύουν τη δέσμευση της εταιρείας για βιωσιμότητα. Επιπλέον, οι προσπάθειες της Melamin υποστηρίζονται από την τήρηση περιβαλλοντικών πρακτικών και τη διαφάνεια, όπως η δημοσίευση καθημερινών δεδομένων σχετικά με τις εκπομπές σκόνης και την απόρριψη υγρών αποβλήτων, καθώς και η ευθυγράμμιση με τον Παγκόσμιο Χάρτη Υπεύθυνης Συμπεριφοράς. Πρόσφατα, ενταχθήκαμε στο διεθνές πρόγραμμα H2SAVA, όπου συνεργαζόμαστε για την ανάπτυξη τεχνολογιών υδρογόνου και τη χρήση υδρογόνου στην παραγωγή πολυμερών. Το υδρογόνο θα διαδραματίσει βασικό ρόλο στην απαλλαγή της βιομηχανίας από τον άνθρακα και το έργο H2SAVA θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την πράσινη μετάβαση.

Αναφορές

Mitol: https:
Jamšek, S. (2014). Βιώσιμη ανάπτυξη: Διαθέσιμο στη διεύθυνση: http:.

Μελαμίνη: https://www.melamin.si/okolje

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ - ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ (ΕΛΛΑΔΑ)

Οι ακόλουθες ελληνικές εταιρείες επιλέχθηκαν λόγω της εμπλοκής τους σε τομείς κρίσιμης σημασίας για την οικολογική μετάβαση, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η βιώσιμη γεωργία. Αυτές οι ΜΜΕ λειτουργούν ως υποδειγματικά μοντέλα του τρόπου με τον οποίο οι ελληνικές επιχειρήσεις υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές και συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας της Ελλάδας.

3.1 Μελέτη περίπτωσης 1:

- **Όνομα εταιρείας**: Polygreen

- **Τομέας**: Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Διαχείριση Αποβλήτων

- **Τοποθεσία**: Αθήνα, Ελλάδα.

- **Αρχικές προκλήσεις:** Η Polygreen είναι μια ελληνική εταιρεία που επικεντρώνεται στην παροχή ολοκληρωμένων λύσεων για την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση απορριμμάτων. Αρχικά, η εταιρεία αντιμετώπισε σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά τον διαχωρισμό των αποβλήτων και την έλλειψη αποτελεσματικών υποδομών διαχείρισης αποβλήτων. Με την αυξανόμενη ζήτηση για βιώσιμες πρακτικές και την αυξανόμενη πίεση από τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς της ΕΕ, η Polygreen είδε την ευκαιρία να καινοτομήσει αναπτύσσοντας ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας**.**

- **Χρησιμοποιούμενα εργαλεία/μεθοδολογίες**: Η Polygreen ανέπτυξε ένα υπερσύγχρονο σύστημα διαχείρισης και ανακύκλωσης αποβλήτων που περιλαμβάνει τεχνολογίες αυτοματοποιημένης διαλογής, λύσεις για τη μετατροπή των αποβλήτων σε ενέργεια και μια διαδικτυακή πλατφόρμα που συνδέει τους τοπικούς παραγωγούς αποβλήτων με τις εγκαταστάσεις ανακύκλωσης. Οι έξυπνοι κάδοι απορριμμάτων τους είναι εξοπλισμένοι με αισθητήρες για την παρακολούθηση των επιπέδων των αποβλήτων, βελτιστοποιώντας τη συλλογή και μειώνοντας την κατανάλωση καυσίμων στα logistics μεταφοράς.

- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Η εταιρεία ανακυκλώνει με επιτυχία πάνω από 100.000 τόνους αποβλήτων ετησίως και έχει συμβάλει στη σημαντική μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Το μοντέλο της Polygreen έχει υιοθετηθεί από αρκετούς δήμους στην Ελλάδα, καθιστώντας την πρωτοπόρο στη βιώσιμη διαχείριση αποβλήτων. Επιπλέον, οι μονάδες παραγωγής ενέργειας από απόβλητα της Polygreen έχουν παράγει πάνω από 5 MW ανανεώσιμης ενέργειας, έχουν τροφοδοτήσει τις τοπικές κοινότητες και έχουν συμβάλει στους στόχους της Ελλάδας για την πράσινη ενέργεια.

3.2 Μελέτη περίπτωσης 2:

- **Όνομα εταιρείας** Green Cola

- **Τομέας**: Αειφόρος Τροφίμων και Ποτών

- **Τοποθεσία**: Αθήνα,

- **Αρχικές προκλήσεις**: Green Cola αντιμετώπισε την πρόκληση της εισόδου σε μια άκρως ανταγωνιστική αγορά ποτών με ένα μοναδικό, φιλικό προς το περιβάλλον προϊόν. Η εταιρεία επεδίωξε να προσφέρει μια εναλλακτική λύση στα παραδοσιακά αναψυκτικά, χρησιμοποιώντας φυσικά συστατικά και ελάχιστες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η πρόκληση δεν ήταν μόνο η δημιουργία ενός προϊόντος που θα είχε απήχηση στους καταναλωτές που έχουν συνείδηση της αειφορίας, αλλά και η καθιέρωση μιας αποτελεσματικής διαδικασίας παραγωγής που θα ευθυγραμμίζονταν με τους περιβαλλοντικούς στόχους

- **Χρησιμοποιούμενα εργαλεία/μεθοδολογίες**: και χρησιμοποιεί ανακυκλώσιμες συσκευασίες για όλα τα προϊόντα της. Επίσης, εφάρμοσαν διαδικασίες εξοικονόμησης ενέργειας στην παραγωγή και τα logistics, ελαχιστοποιώντας το αποτύπωμα άνθρακα. Επιπλέον, η εταιρεία υιοθέτησε ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων για να διασφαλίσει ότι τα υποπροϊόντα είτε επαναχρησιμοποιούνται είτε ανακυκλώνονται

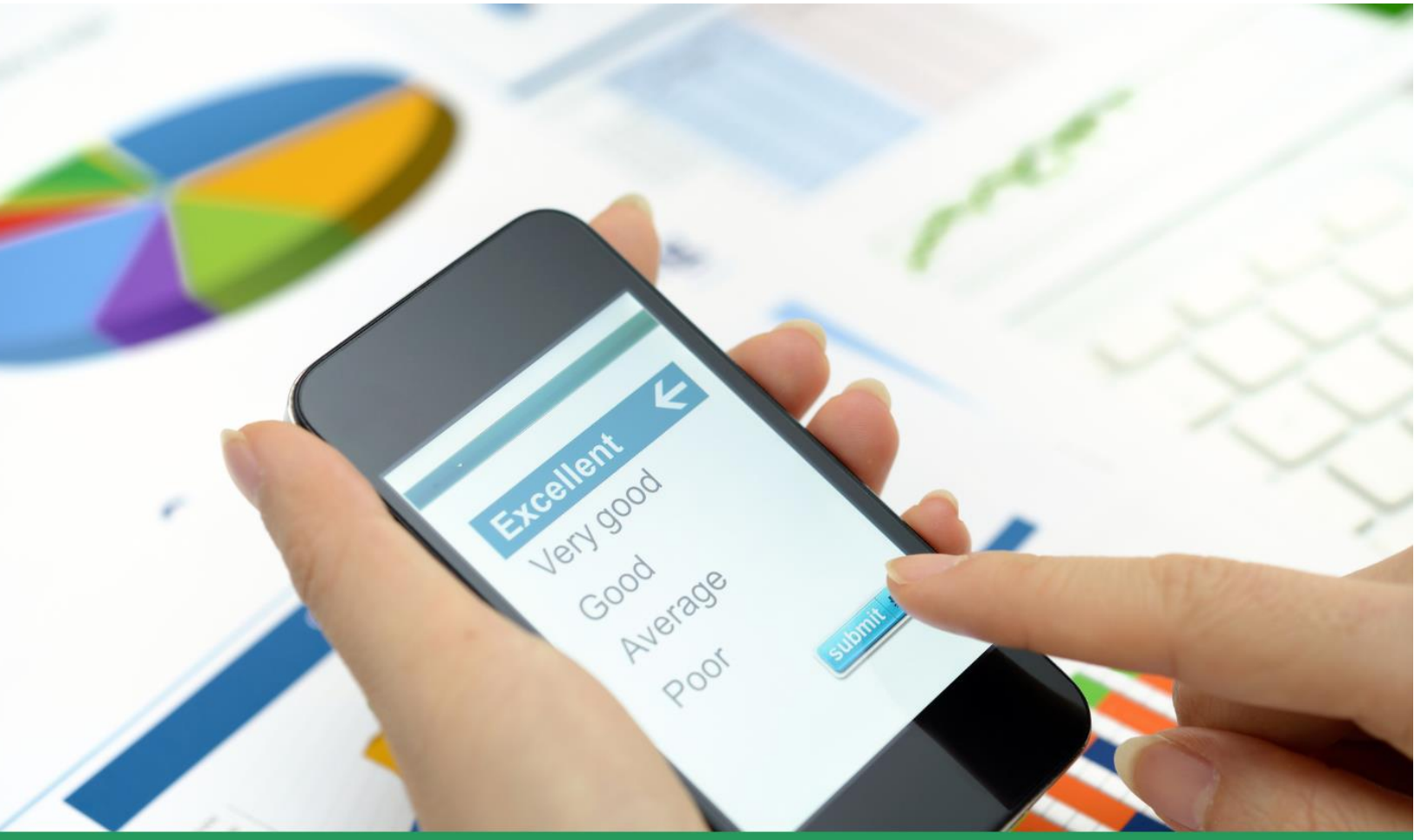
- **Επιτευχθέντα αποτελέσματα**: Η δέσμευση της Green Cola για βιωσιμότητα είχε ως αποτέλεσμα την ταχεία ανάπτυξή της, επεκτεινόμενη σε διεθνείς αγορές. Η εταιρεία μείωσε το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα, μειώνοντας την κατανάλωση ενέργειας κατά την παραγωγή κατά 15%. Η Green Cola έχει επίσης γίνει ένα αναγνωρισμένο εμπορικό σήμα για τη βιωσιμότητα, κερδίζοντας πιστοποιήσεις από διάφορα περιβαλλοντικά και ποιοτικά πρότυπα, αποτελώντας ένα εξαιρετικό παράδειγμα πράσινης καινοτομίας στη βιομηχανία ποτών.

Αναφορές

Πολυπράσινο. *Λύσεις διαχείρισης αποβλήτων και ανακύκλωσης*.

Πράσινη κόλα. *Βιώσιμες λύσεις για ποτά*.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020). *Η ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία: επισκόπηση* της *πολιτικής.* Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

SUMMARY OF THE QUESTIONNAIRES FIELD RESEARCH

GREENLEAD

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ "GREENLEAD", **διεξήχθη έρευνα με στόχο τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μμε) και τα** ιδρύματα **επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης** (ΕΕΚ). Ο κύριος στόχος του έργου είναι ο καθορισμός και η ανάπτυξη ενός νέου επαγγελματικού προφίλ, γνωστού ως "Πράσινος Ηγέτης", καθώς και ο καθορισμός των λειτουργιών ενός μελλοντικού "Πράσινου Τμήματος" εντός των οργανισμών. Το προφίλ αυτό αποσκοπεί στην υποστήριξη της μετάβασης προς πιο βιώσιμες πρακτικές σε ευθυγράμμιση με τους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σκοπός της έρευνας ήταν να συγκεντρωθούν πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες, τις αντιλήψεις και τις προσδοκίες των ΜΜΕ και των παρόχων ΕΕΚ όσον αφορά τη βιωσιμότητα. Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν θα συμβάλουν καθοριστικά στη δημιουργία ενός εξειδικευμένου πλαισίου ικανοτήτων και στο σχεδιασμό ενός προγράμματος κατάρτισης προσαρμοσμένου στις πραγματικότητες του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, υποστηρίζοντας έτσι την ενσωμάτωση των πράσινων στρατηγικών στις καθημερινές λειτουργίες.

Ευχαριστούμε ειλικρινά όλους τους ερωτηθέντες για την πολύτιμη συΜμετοχή τους, η οποία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση αυτού του νέου επαγγελματικού προφίλ με προσανατολισμό στη βιωσιμότητα.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει μια περίληψη των απαντήσεων που συγκεντρώθηκαν από όλες τις συΜμετέχουσες χώρες: Ισπανία, Βόρεια Μακεδονία, Σλοβενία και Ελλάδα.

Συνολικά, ελήφθησαν 250 απαντήσεις, οι οποίες παρείχαν μια πολύτιμη επισκόπηση των προοπτικών και των αναγκών των ΜΜΕ και των ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες αυτές τις περιοχές.

Οι ακόλουθες ενότητες παρουσιάζουν μια ενοποιημένη σύνοψη των αποτελεσμάτων της έρευνας, συγκεντρώνοντας τις γνώσεις που συγκεντρώθηκαν από όλες τις συΜμετέχουσες χώρες.

ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα, η Innovation Hive διεξήγαγε την έρευνα χρησιμοποιώντας μια πολυκαναλική προσέγγιση για να εξασφαλίσει ευρεία συμμετοχή, στοχεύοντας κυρίως σε ΜμΕ στην περιοχή της Θεσσαλίας, όπου δραστηριοποιείται ο οργανισμός. Η έρευνα διανεμήθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε ΜμΕ εντός του καθιερωμένου δικτύου της και σε συνεργασία με το Επιμελητήριο Λάρισας. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την προσέγγιση ενός ευρύτερου κοινού, ενώ οι εκπαιδευτές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ήρθαν ειδικά σε επαφή με απευθείας τηλεφωνικές κλήσεις και μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή τους. Δεδομένου ότι

ένας άλλος εταίρος του έργου, η ΑΚΜΗ, ήταν υπεύθυνη για τη διανομή και τη συγκέντρωση των αποτελεσμάτων της έρευνας στην Αθήνα, η Innovation Hive εστίασε τις προσπάθειές της στη Θεσσαλία. Παρά τις προσπάθειες αυτές, υπήρξαν αξιοσημείωτες προκλήσεις όσον αφορά τη λήψη απαντήσεων από όλους τους στοχευμένους συμμετέχοντες. Ωστόσο, οι 24 ΜμΕ που απάντησαν έδειξαν σημαντικό ενδιαφέρον για περαιτέρω συνεργασία, αναδεικνύοντας τη σημασία του θέματος της έρευνας στην επιχειρηματική κοινότητα.

ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Στη Βόρεια Μακεδονία, η έρευνα διεξήχθη μέσω μιας πολυκαναλικής προσέγγισης που αποσκοπούσε στη μεγιστοποίηση της εμβέλειας και της δέσμευσης. Η κύρια μέθοδος περιελάμβανε την άμεση διανομή του ερωτηματολογίου, συνοδευόμενο από μια συνοπτική περιγραφή του έργου, σε πάνω από 1.000 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μμε) σε ολόκληρη τη χώρα. Η εμβέλεια αυτή επεκτάθηκε επίσης σε εγχώρια και διακρατικά εμπορικά επιμελητήρια που δραστηριοποιούνται στην επικράτεια της Βόρειας Μακεδονίας, σε κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) και σε άλλα σχετικά εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Για να ενισχυθεί περαιτέρω η συΜμετοχή, οι βασικές ομάδες-στόχοι ήρθαν σε επαφή μέσω τηλεφωνικών κλήσεων και άτυπων συναντήσεων πρόσωπο με πρόσωπο, παρέχοντας την ευκαιρία να προωθηθεί το έργο και οι στόχοι του, ενώ ταυτόχρονα ενθαρρύνθηκαν οι ενδιαφερόμενοι να συΜμετάσχουν στην έρευνα. Επιπλέον, μια σύντομη επισκόπηση της έρευνας, μαζί με έναν σύνδεσμο προς το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, διαδόθηκε σε όλα τα κανάλια επικοινωνίας της Eco Logic, όπως το Facebook, το Instagram, το LinkedIn και ο επίσημος ιστότοπος του οργανισμού.

Ως αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών, 79 άτομα ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση να συΜμετάσχουν στην έρευνα. Μεταξύ αυτών, 11 ήταν εκπρόσωποι του τομέα της ΕΕΚ, ενώ οι υπόλοιποι 68 ήταν επαγγελματίες από τοπικές ΜΜΕ που καλύπτουν διάφορους κλάδους, όπως η γεωργία, οι κατασκευές, οι μεταφορές, η ενέργεια και άλλοι τομείς.

ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Στη Σλοβενία, η έρευνα διεξήχθη με την αποστολή επίσημης πρόσκλησης συΜμετοχής, η οποία διανεμήθηκε από μέλος της ομάδας έργου που εργάζεται στο Διεθνές Μεταπτυχιακό Σχολείο Jožef Stefan (IPS). Η πρόσκληση στάλθηκε σε περίπου 1.400 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ΜΜΕ και 120 διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου οργανισμών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επιπλέον, η πρόσκληση κοινοποιήθηκε στις σελίδες Facebook και LinkedIn του εταίρου του έργου IPS. Συνολικά, λάβαμε 67 απαντήσεις -16

από φορείς ΕΕΚ και 51 από ΜΜΕ. Επιπλέον, ορισμένες προσκλήσεις συΜμετοχής στάλθηκαν και μέσω άμεσης προσωπικής επαφής, είτε τηλεφωνικά είτε αυτοπροσώπως.

Ορισμένα ιδρύματα ΕΕΚ εξέφρασαν επίσης ενδιαφέρον για περαιτέρω συνεργασία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του έργου, συμπεριλαμβανομένου του Ινστιτούτου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας για την ΕΕΚ (CPI) και του Εκπαιδευτικού Κέντρου B&B. Το B&B έχει πρόσφατα πιστοποιήσει ένα προπτυχιακό πρόγραμμα στη βιώσιμη περιβαλλοντική διαχείριση και βρίσκεται στη διαδικασία πιστοποίησης ενός μεταπτυχιακού προγράμματος στη βιώσιμη διαχείριση, το οποίο ευθυγραμμίζεται με τους στόχους του έργου Greenlead. Στην πρώτη φάση, όταν το έργο αναπτύσσει το πλαίσιο ικανοτήτων, το προφίλ και το πρόγραμμα κατάρτισης του Πράσινου Ηγέτη, η B&B μπορεί να παράσχει προστιθέμενη αξία ως ομάδα-στόχος από τον τομέα της ΕΕΚ, καθώς και αργότερα κατά τη φάση δοκιμής του υλικού που αναπτύχθηκε.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Στην Ισπανία, η έρευνα υλοποιήθηκε σε δύο βασικές περιοχές: την επαρχία Teruel και τη Χώρα των Βάσκων, περιοχές γνωστές για το ξεχωριστό οικονομικό τους προφίλ και την ενεργό συΜμετοχή τους σε πρωτοβουλίες βιωσιμότητας. Οι τοπικοί εταίροι πραγματοποίησαν τη διανομή μέσω ενός συνδυασμού ψηφιακών και προσωπικών μεθόδων, συνδυάζοντας την προβολή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με προσωπικές συναντήσεις και επαγγελματικές συγκεντρώσεις. Αυτή η μικτή προσέγγιση επέτρεψε ουσιαστικές συνδέσεις με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, ιδίως μεταξύ των ΜΜΕ, και εξασφάλισε ένα ισχυρό επίπεδο συΜμετοχής χωρίς σημαντικά εμπόδια στην προσέγγιση του κοινού-στόχου.

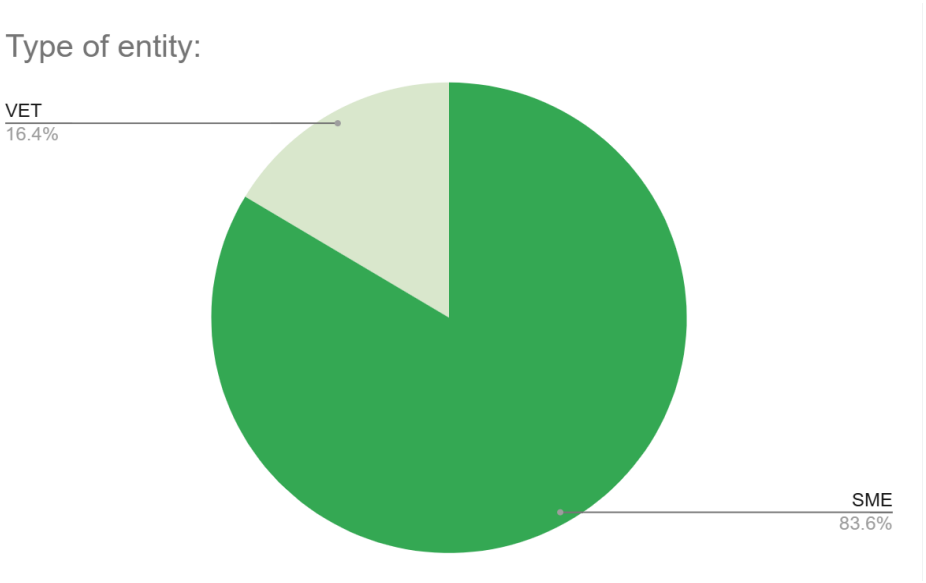
Οι απαντήσεις αντανακλούσαν μια πλούσια ποικιλία τομέων, συμπεριλαμβανομένων τόσο παραδοσιακών όσο και αναδυόμενων βιομηχανιών. Από το λιανικό εμπόριο και τη μεταποίηση έως τη φιλοξενία, την εκπαίδευση, την ενέργεια και τη δημόσια διοίκηση, τα δεδομένα προσφέρουν ένα πολύτιμο στιγμιότυπο του τρόπου με τον οποίο η βιωσιμότητα γίνεται αντιληπτή και προσεγγίζεται σε διάφορους τομείς. Ομοίως, εκπροσωπήθηκε ένα ευρύ φάσμα οργανωτικών μεγεθών - από μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις μέχρι μεσαίες επιχειρήσεις και λίγες μεγαλύτερες οντότητες - υπογραμμίζοντας την ποικιλία των φωνών που εμπλέκονται στην πράσινη μετάβαση της Ισπανίας. Παρόλο που οι συΜμετέχοντες δεν τόνισαν συγκεκριμένες προκλήσεις ή προσδοκίες, η ευρεία και δεσμευτική συΜμετοχή τους υποδηλώνει ένα γενικό άνοιγμα στο διάλογο για τη βιωσιμότητα και το ενδιαφέρον τους να συμβάλουν στις τρέχουσες προσπάθειες στους τομείς τους.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Η έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο του έργου είχε ως στόχο να αποκτήσει βαθύτερη κατανόηση του προφίλ των φορέων που εμπλέκονται στην πράσινη μετάβαση, τόσο από τον επιχειρηματικό όσο και από τον εκπαιδευτικό τομέα. Συλλέχθηκαν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά των συΜμετεχόντων φορέων, τη γεωγραφική τους θέση, τους οικονομικούς τομείς στους οποίους ανήκουν, το μέγεθός τους και τους ρόλους των ατόμων που απάντησαν. Η ανάλυση αυτή παρέχει πλαίσιο για τα ευρήματα και επιτρέπει ακριβέστερα συμπεράσματα σχετικά με τις ανάγκες, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν διαφορετικοί τύποι οργανισμών στην πορεία τους προς την αειφορία.

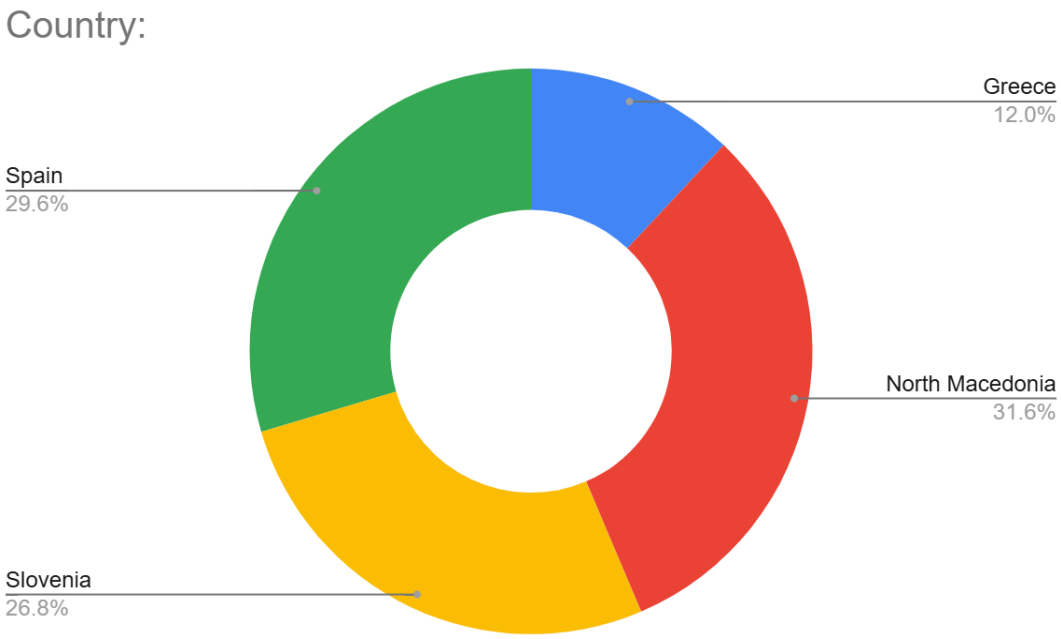
1. ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Η συντριπτική πλειονότητα των συΜμετεχόντων στην έρευνα - **83,6%** - εκπροσωπούσε **Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (Μμε)**, ενώ μόνο **το 16,4% προερχόταν** από **παρόχους Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ)**. Αυτή η ισχυρή εκπροσώπηση των ΜΜΕ υπογραμμίζει τη σαφή εστίαση του έργου στην κατανόηση των πρακτικών προκλήσεων και αναγκών των επιχειρήσεων στην πράσινη μετάβαση. Ωστόσο, η συμπερίληψη φορέων ΕΕΚ υπογραμμίζει επίσης τη σημασία της κατάρτισης και της εκπαίδευσης για την υποστήριξη αυτού του μετασχηματισμού. Η συνέργεια μεταξύ αυτών των δύο ομάδων είναι απαραίτητη για τη γεφύρωση του χάσματος δεξιοτήτων και την ενεργοποίηση αποτελεσματικών, μακροπρόθεσμων πρακτικών βιωσιμότητας.

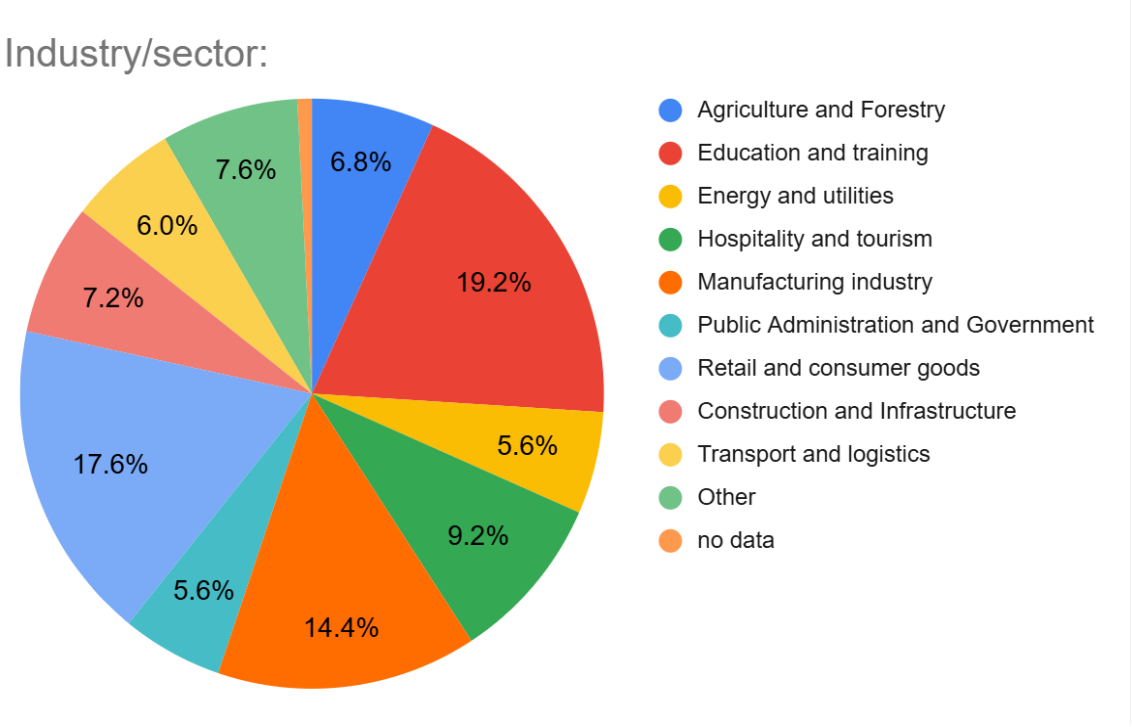
2. ΧΩΡΑ

Οι ερωτηθέντες ήταν γεωγραφικά κατανεμημένοι σε τέσσερις χώρες, με **τη Βόρεια Μακεδονία** να συνεισφέρει το μεγαλύτερο μερίδιο με **31,6%**, ακολουθούμενη από **την Ισπανία** με **29,6%**, τη **Σλοβενία** με **26,8%** και την **Ελλάδα** με **12%**. Αυτή η ισορροπημένη κατανομή επιτρέπει τη συγκριτική κατανόηση των προσπαθειών πράσινης μετάβασης σε διαφορετικά εθνικά πλαίσια. Η ισχυρή εκπροσώπηση από τη Βόρεια Μακεδονία και την Ισπανία υποδηλώνει υψηλό επίπεδο ενασχόλησης με θέματα βιωσιμότητας στις χώρες αυτές, ενώ οι συνεισφορές από τη Σλοβενία και την Ελλάδα εξασφαλίζουν ευρύτερη περιφερειακή συνάφεια.

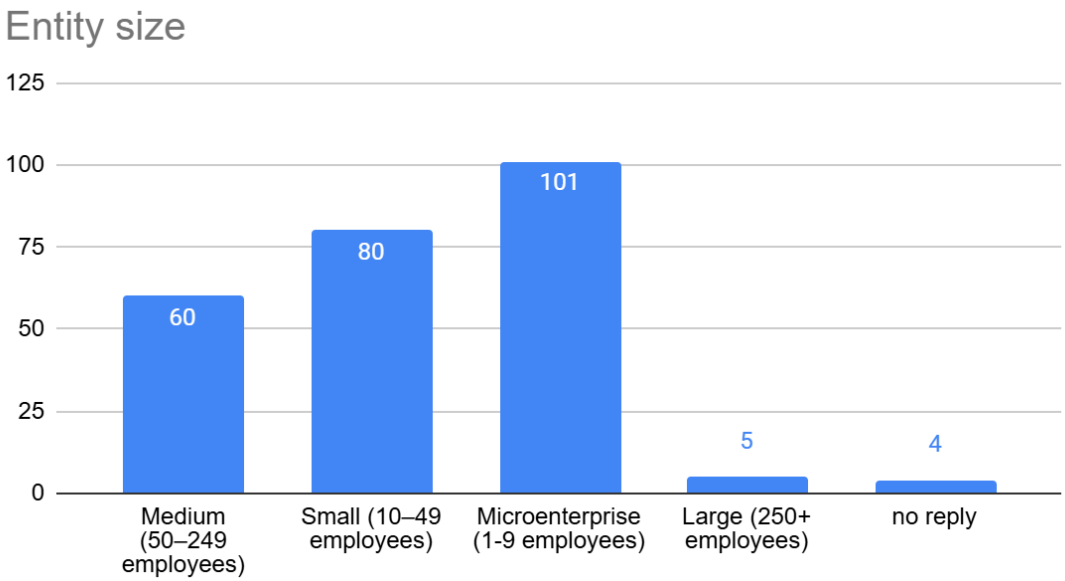
3. ΒΙΟΜΗΧΑΝΊΑ/ΤΟΜΈΑΣ

Η έρευνα κάλυψε ένα ευρύ φάσμα τομέων, με την **Εκπαίδευση και την Κατάρτιση** να κατέχουν την πρώτη θέση με ποσοστό **19,2%** επί του συνόλου των ερωτηθέντων. Ακολούθησαν **το λιανικό εμπόριο και τα καταναλωτικά αγαθά** (**17,6%**), **η μεταποίηση και η βιομηχανία** (**14,4%**) και **η φιλοξενία και ο τουρισμός** (**9,2%**). Άλλοι τομείς, όπως **οι Κατασκευές και οι Υποδομές**, αποτελούσαν **το 7,2%**, ενώ **η Γεωργία και η Δασοκομία το 6,8%** και οι **Μεταφορές και logistics το 6%**. Τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν μια ευρεία δέσμευση τόσο στους τομείς παραγωγής όσο και στους τομείς παροχής υπηρεσιών, υπογραμμίζοντας ότι η βιωσιμότητα είναι ένα οριζόντιο ζήτημα. Η ισχυρή παρουσία εκπαιδευτικών και βιομηχανικών φορέων υποδηλώνει μια σταθερή βάση για τη διάδοση της γνώσης και την εφαρμοσμένη εφαρμογή σε στρατηγικές πράσινης μετάβασης.

4. ΟΝΤΟΤΗΤΑ

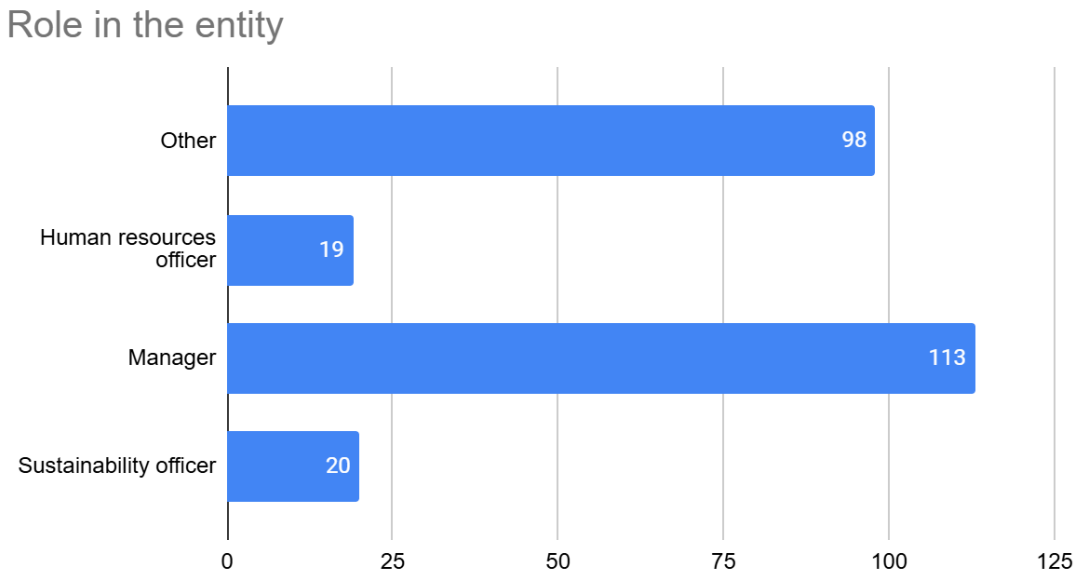
Όσον αφορά το οργανωτικό μέγεθος, **οι πολύ μικρές επιχειρήσεις** (1-9 εργαζόμενοι) ήταν οι **πιο αντιπροσωπευτικές**, με 101 απαντήσεις, ακολουθούμενες από τις **μικρές επιχειρήσεις** (10-49 εργαζόμενοι) με **80** και **τις μεσαίες** επιχειρήσεις (50-249 εργαζόμενοι) με **60** απαντήσεις. **Οι μεγάλες επιχειρήσεις** (250+ εργαζόμενοι) αντιπροσώπευαν **μόνο 5 απαντήσεις**.

Η κατανομή αυτή επιβεβαιώνει τον κυρίαρχο ρόλο των ΜΜΕ στο ευρωπαϊκό επιχειρηματικό τοπίο και υπογραμμίζει τη σημασία του σχεδιασμού δημόσιων πολιτικών και πόρων προσαρμοσμένων στις δυνατότητές τους. Δεδομένου ότι οι οργανισμοί αυτοί συχνά λειτουργούν με περιορισμένους πόρους, είναι ζωτικής σημασίας να τους παρέχεται πρακτική υποστήριξη, προσιτά εργαλεία και συνεχής κατάρτιση που τους επιτρέπει να ενσωματώνουν τη βιωσιμότητα στις δραστηριότητές τους χωρίς να διακυβεύεται η οικονομική βιωσιμότητα.

5. ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ

Η μεγαλύτερη ομάδα ερωτηθέντων ήταν τα **διευθυντικά στελέχη**, με **113 απαντήσεις**, και ακολούθησαν **οι άλλες κατηγορίες** με **98 απαντήσεις**. Άλλοι βασικοί ρόλοι ήταν οι **υπεύθυνοι βιωσιμότητας/περιβάλλοντος** (**20**) και οι **υπεύθυνοι ανθρώπινου δυναμικού** (**19**). Αυτή η κατανομή αντανακλά την ισχυρή παρουσία τόσο στρατηγικού όσο και επιχειρησιακού προσωπικού, διασφαλίζοντας ότι η έρευνα καταγράφει ένα ευρύ φάσμα προοπτικών - από την ηγεσία έως την εφαρμογή. Το αξιοσημείωτο μερίδιο των ρόλων με επίκεντρο τη βιωσιμότητα υποδηλώνει επίσης την αυξανόμενη εσωτερική εξειδίκευση σε περιβαλλοντικά θέματα εντός των ΜΜΕ και των ιδρυμάτων.

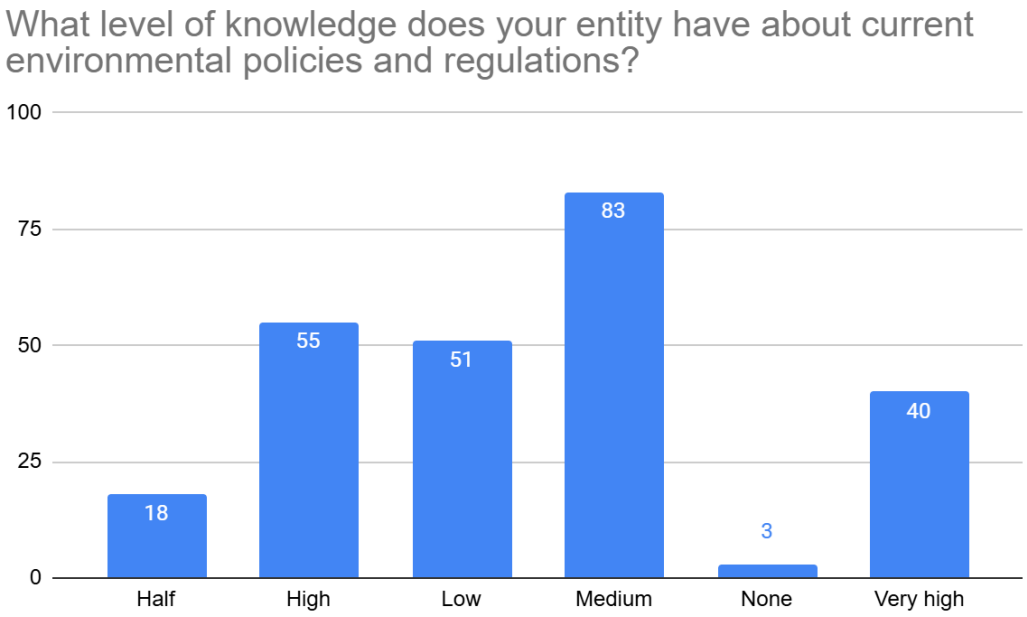
ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

6. ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΣΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων - **83** - αξιολόγησαν τη γνώση της οντότητάς τους για τους περιβαλλοντικούς κανονισμούς ως **μέτρια**. Εν τω μεταξύ, 55 την αξιολόγησαν ως **υψηλή** και **51**

ως **χαμηλή**, υποδεικνύοντας ένα ευρύ φάσμα κατανόησης. Μόνο **40** θεώρησαν τη γνώση τους **πολύ υψηλή**, ενώ **18** τη χαρακτήρισαν **μερική ("μισή")**. Αξίζει να σημειωθεί ότι **3** ανέφεραν ότι **δεν** είχαν **καθόλου γνώσεις**.

Τα αποτελέσματα αυτά καταδεικνύουν ότι, ενώ οι περισσότερες οντότητες έχουν θεμελιώδη επίγνωση, η βαθιά και ολοκληρωμένη κατανόηση παραμένει περιορισμένη. Αυτό σηματοδοτεί μια σαφή ανάγκη για εστιασμένη κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων ώστε να διασφαλιστεί η συνεπέστερη και πιο τεκμηριωμένη εφαρμογή στρατηγικών περιβαλλοντικής συμμόρφωσης σε

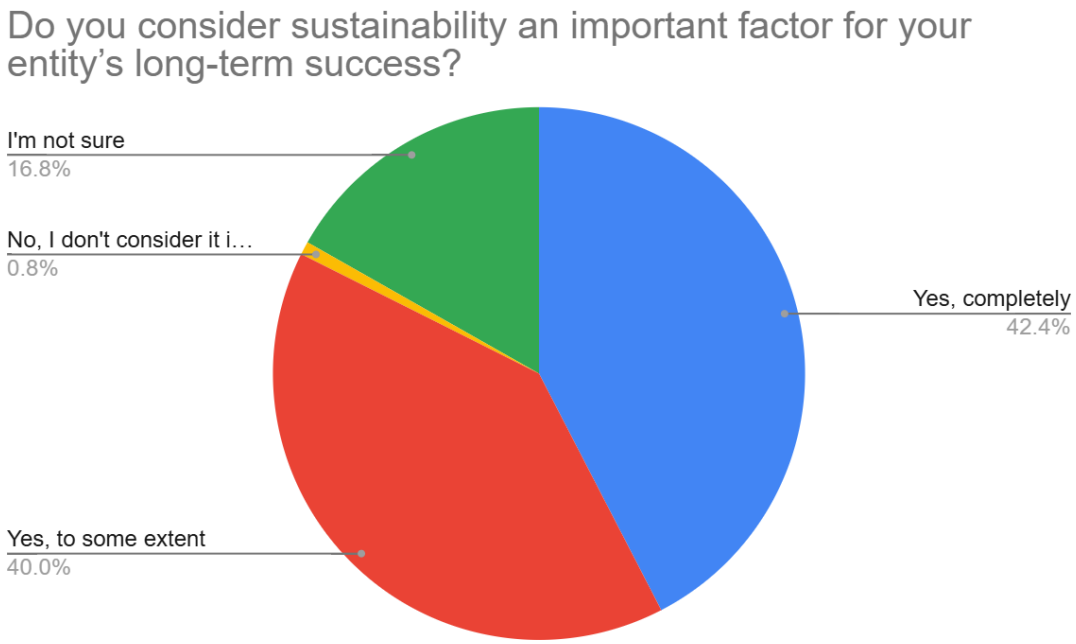
όλους τους οργανισμούς.

7. ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΣΑΣ;

Η πλειοψηφία -106 - των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η βιωσιμότητα είναι **απολύτως** σημαντική για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία του οργανισμού τους. Επιπλέον **100** δήλωσαν **ότι είναι σε κάποιο βαθμό**, ενώ μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό (**2**) δήλωσε ότι η βιωσιμότητα **δεν είναι σημαντική** για αυτούς. Μια άλλη επιλογή που πρέπει να λάβουμε υπόψη μας είναι ότι **42** άτομα απάντησαν ότι **δεν είναι σίγουροι** για το ρόλο της βιωσιμότητας στη μακροπρόθεσμη στρατηγική τους.

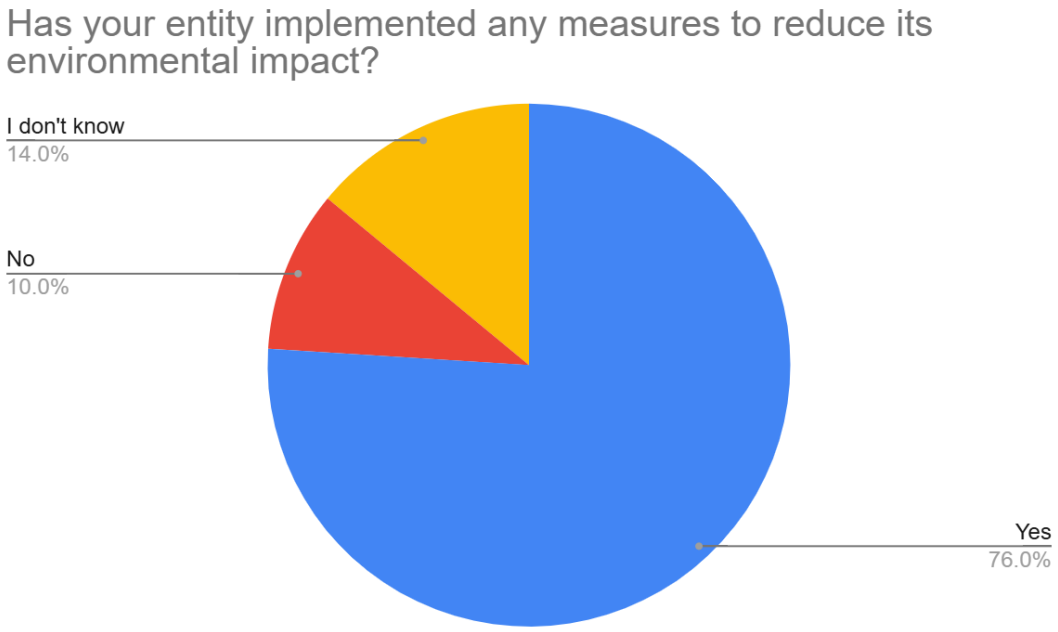
Τα ευρήματα αυτά δείχνουν ότι η βιωσιμότητα αναγνωρίζεται ευρέως ως στρατηγικός παράγοντας για την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα. Ωστόσο, το υψηλό ποσοστό των αβέβαιων απαντήσεων υποδηλώνει ότι χρειάζεται ακόμη περισσότερη ευαισθητοποίηση και

αποσαφήνιση των επιχειρηματικών οφελών της βιωσιμότητας - ιδίως για όσους δεν είναι σίγουροι για την άμεση σχέση της με τους επιχειρησιακούς τους στόχους.

8. ΕΧΕΙ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ Η ΟΝΤΟΤΗΤΑ ΣΑΣ ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ;

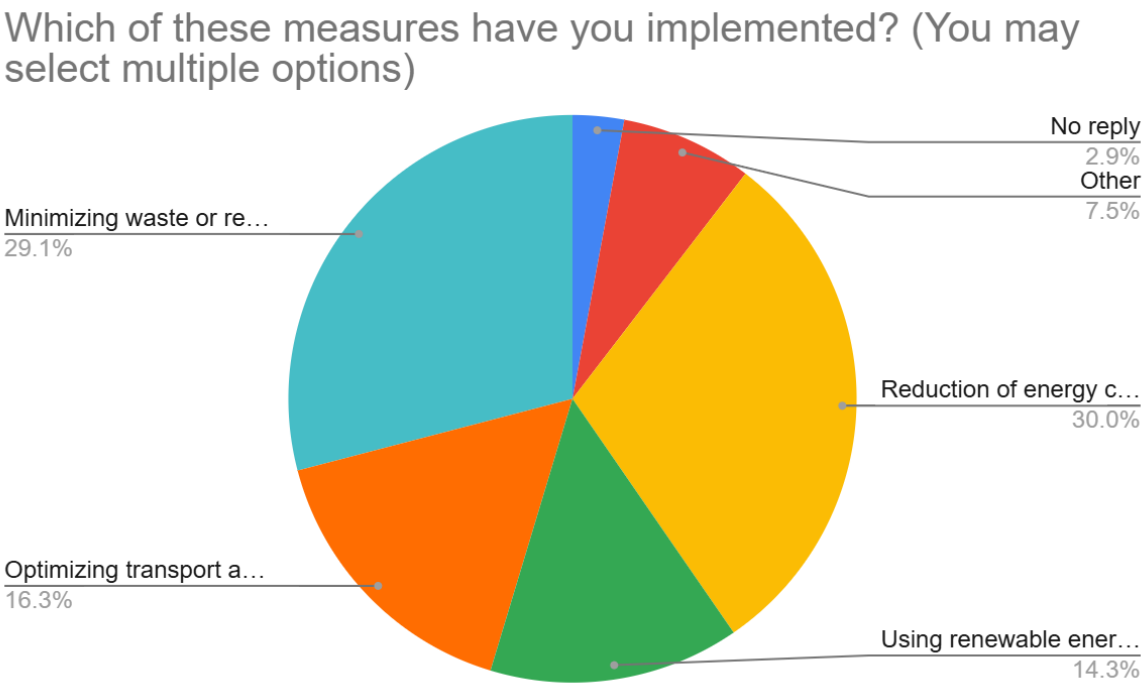
Σημαντικό **ποσοστό 190** των ερωτηθέντων επιβεβαίωσε ότι η οντότητά τους έχει ήδη εφαρμόσει μέτρα για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Εν τω μεταξύ, **35** δήλωσαν αβεβαιότητα **("δεν γνωρίζω"**) και μόνο **25** δήλωσαν οριστικά **ότι δεν έχουν ληφθεί μέτρα**.

Αυτοί οι αριθμοί αντικατοπτρίζουν μια αυξανόμενη δέσμευση των οργανισμών για δράσεις βιωσιμότητας. Ωστόσο, το σχετικά υψηλό ποσοστό των αβέβαιων απαντήσεων υποδηλώνει είτε περιορισμένη εσωτερική επικοινωνία σχετικά με τις πράσινες πρωτοβουλίες είτε έλλειψη επίσημων στρατηγικών βιωσιμότητας. Η ενίσχυση της διαφάνειας και η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής δράσης στις βασικές λειτουργίες θα μπορούσαν να ενισχύσουν περαιτέρω την αποτελεσματικότητα και την ευαισθητοποίηση.

9. ΠΟΙΑ ΜΕΤΡΑ ΕΧΕΤΕ ΕΦΑΡΜΟΣΕΙ;

Μεταξύ εκείνων που ανέφεραν ότι ανέλαβαν περιβαλλοντική δράση, η πιο κοινή πρωτοβουλία ήταν η **μείωση της κατανάλωσης ενέργειας** που επιλέχθηκε από το **30%** των ερωτηθέντων. **Η ελαχιστοποίηση των αποβλήτων ή η ανακύκλωση** συγκεκριμένα σημειώθηκε από το **29,1%**, η **βελτιστοποίηση των μεταφορών και της εφοδιαστικής** από το **16,3%** και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών** ενέργειας από το **14,3%**. Μόνο **το 2,9%** αποφάσισε να μην απαντήσει, ενώ ένα **7,5%** επέλεξε **"Άλλο"**, υποδεικνύοντας άλλες πτυχές.

Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν ότι ενώ πρακτικές δράσεις όπως η ενεργειακή απόδοση και η μείωση των αποβλήτων υιοθετούνται ευρέως, παραμένει ένα σημαντικό ποσοστό των ερωτηθέντων που είτε δεν γνωρίζει τι έχει εφαρμοστεί είτε δεν συΜμετέχει ενεργά στις διαδικασίες αυτές. Αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη για καλύτερο εσωτερικό συντονισμό, επικοινωνία και ενδεχομένως μεγαλύτερη συΜμετοχή όλου του προσωπικού στις πρωτοβουλίες για τη βιωσιμότητα.

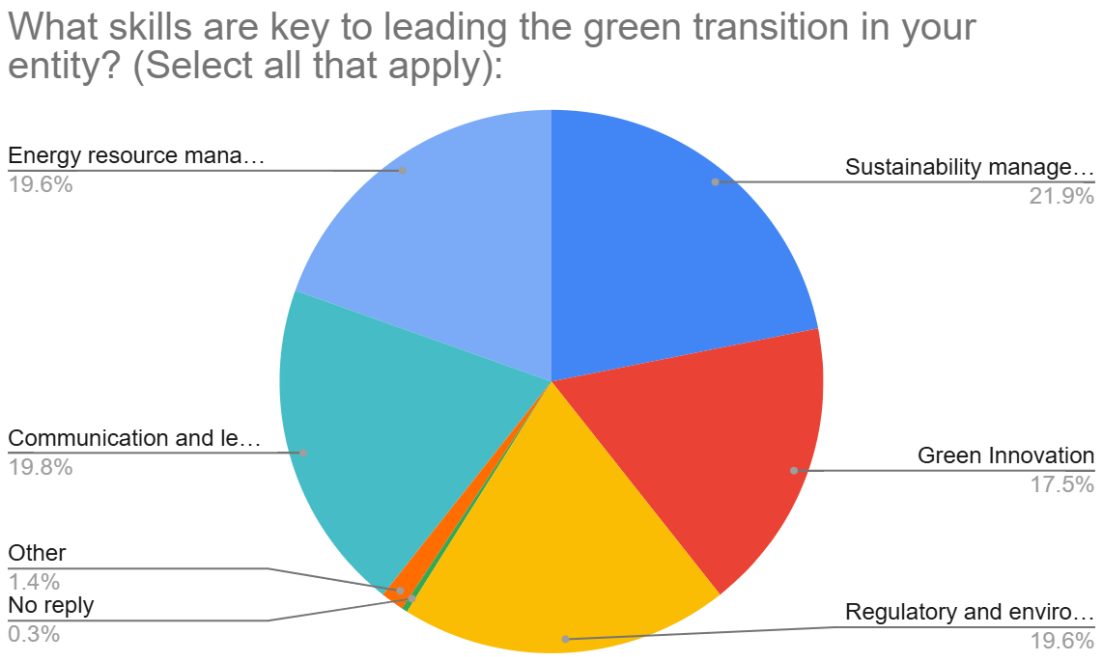
ΑΝΑΓΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥΣ ΗΓΕΤΕΣ

10. ΠΟΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΝΤΟΤΗΤΑ ΣΑΣ

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων τόνισε τη σημασία ενός ολοκληρωμένου συνόλου δεξιοτήτων για την αποτελεσματική καθοδήγηση της πράσινης μετάβασης. Μεταξύ των πιο συχνά αναφερόμενων ικανοτήτων ήταν η **διαχείριση της αειφορίας, η πράσινη καινοτομία, η επικοινωνία και η ηγεσία, η διαχείριση των ενεργειακών πόρων και οι γνώσεις κανονιστικής και περιβαλλοντικής συμμόρφωσης**. Αυτές οι πέντε δεξιότητες εμφανίστηκαν με συνέπεια στη συντριπτική πλειονότητα των απαντήσεων, συχνά σε συνδυασμό, υπογραμμίζοντας τον αλληλένδετο χαρακτήρα της απαιτούμενης τεχνογνωσίας. Ενώ η διαχείριση της βιωσιμότητας και η πράσινη καινοτομία ήταν οι πιο συχνά αναφερόμενες μεμονωμένα, οι δεξιότητες

επικοινωνίας και ηγεσίας ξεχώρισαν επίσης ως επαναλαμβανόμενο θέμα - συχνά τονίζονταν μόνες τους ή σε συνδυασμό με τεχνικές γνώσεις. Η έμφαση στη συμμόρφωση με τις κανονιστικές διατάξεις και τη διαχείριση της ενέργειας αντικατοπτρίζει περαιτέρω τη λειτουργική και νομική πολυπλοκότητα που συνεπάγεται η εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών.

Τα αποτελέσματα αυτά επιβεβαιώνουν ότι η πράσινη μετάβαση θεωρείται ευρέως ως **διεπιστημονική πρόκληση**, η οποία απαιτεί όχι μόνο περιβαλλοντικές ή τεχνικές γνώσεις αλλά και στρατηγική σκέψη, αποτελεσματική ηγεσία και ευαισθητοποίηση σε θέματα κανονισμών. Αυτό υποδηλώνει έντονα την ανάγκη για ολοκληρωμένα προγράμματα κατάρτισης που συνδυάζουν τεχνικές, διοικητικές και επικοινωνιακές ικανότητες, επιτρέποντας στους επαγγελματίες να αντιμετωπίζουν τη βιωσιμότητα από πολλαπλές οπτικές γωνίες και να την εφαρμόζουν με νόημα σε διάφορους τομείς.

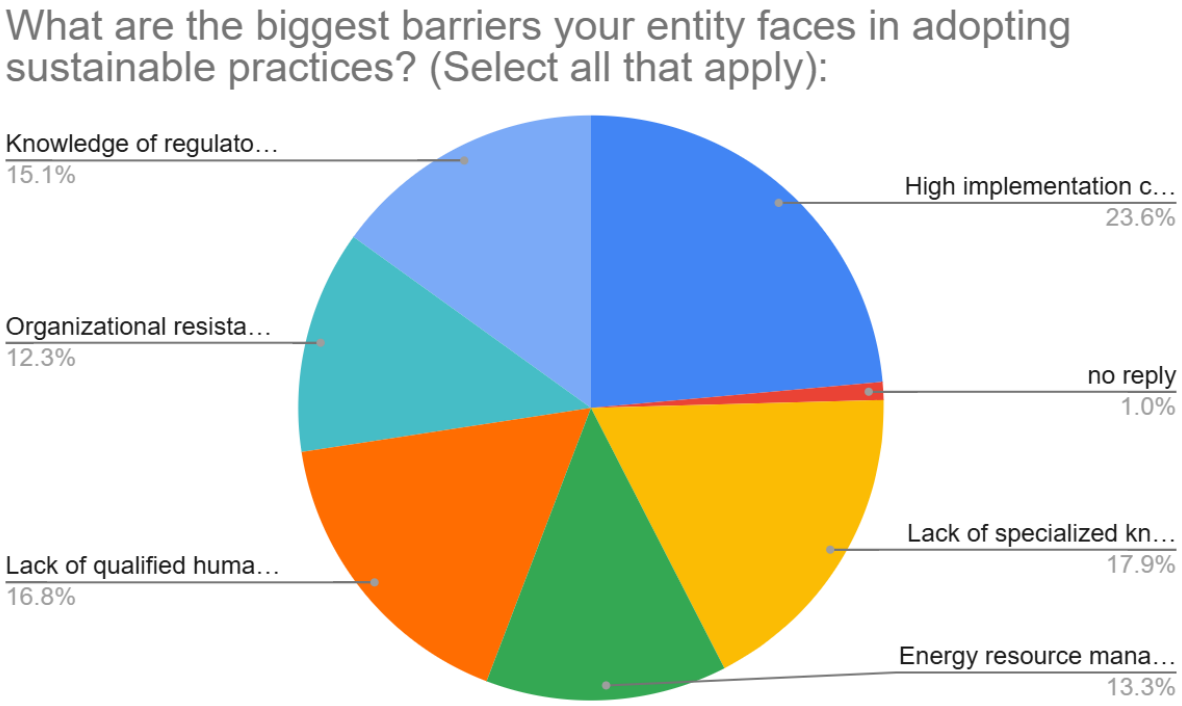

11. ΚΥΡΙΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Τα δεδομένα δείχνουν σαφώς ότι **το υψηλό κόστος εφαρμογής** θεωρείται ως το πιο κρίσιμο εμπόδιο για την υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών, το οποίο αναφέρθηκε συντριπτικά από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων. Ωστόσο, οι οικονομικοί περιορισμοί δεν είναι η μόνη ανησυχία. Σημαντικό μέρος των συΜμετεχόντων επισήμανε επίσης την **έλλειψη εξειδικευμένων γνώσεων και την ανεπαρκή πρόσβαση σε εξειδικευμένους ανθρώπινους** πόρους, αναδεικνύοντας σημαντικά κενά δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας εντός των οργανισμών. Επιπλέον, αναφέρθηκαν συχνά **οι προκλήσεις στη διαχείριση των ενεργειακών πόρων και οι δυσκολίες πλοήγησης** στις

απαιτήσεις **κανονιστικής και περιβαλλοντικής συμμόρφωσης**, αποκαλύπτοντας πώς η λειτουργική και νομική πολυπλοκότητα μπορεί να εμποδίσει τις προσπάθειες βιωσιμότητας. Επιπλέον, ένας αξιοσημείωτος αριθμός ερωτηθέντων ανέφερε **οργανωτική αντίσταση**, γεγονός που υποδηλώνει ότι η εσωτερική κουλτούρα και η ετοιμότητα για αλλαγή παίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην επιβράδυνση της προόδου.

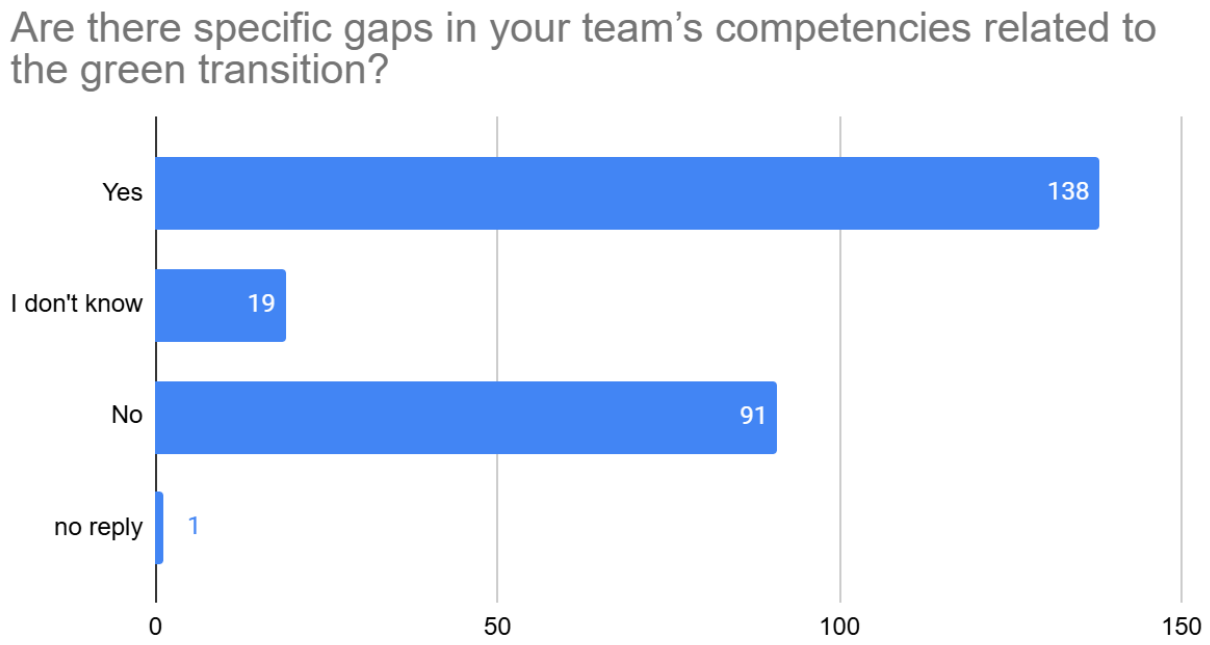
Συνολικά, τα ευρήματα αυτά καταδεικνύουν ότι η πορεία προς τη βιωσιμότητα εμποδίζεται από ένα πολυδιάστατο σύνολο προκλήσεων και όχι από έναν μόνο κυρίαρχο παράγοντα. Η αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων θα απαιτήσει μια ολοκληρωμένη απάντηση, η οποία θα συνδυάζει τη χρηματοδοτική στήριξη, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, την απλούστευση των κανονιστικών ρυθμίσεων και την αλλαγή της κουλτούρας εντός των οργανισμών. Μόνο μέσω αυτής της ολοκληρωμένης προσέγγισης μπορεί η πράσινη μετάβαση να γίνει πιο προσιτή και εφικτή για ένα ευρύ φάσμα οντοτήτων.

12. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΣΑΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ;

Μια σαφής πλειοψηφία - **138** - των ερωτηθέντων αναγνώρισε ότι οι ομάδες τους έχουν **συγκεκριμένα κενά σε ικανότητες** που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση. Αντίθετα, **91** δήλωσαν ότι **δεν βλέπουν κανένα κενό** και **19** ήταν **αβέβαιοι**.

Το αποτέλεσμα αυτό αναδεικνύει την ευρεία αναγνώριση της ανάγκης για αναβάθμιση και επανεκπαίδευση ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των μετασχηματισμών της αειφορίας. Ο σχετικά μεγάλος αριθμός των απαντήσεων "δεν γνωρίζω" υποδηλώνει ότι ορισμένοι οργανισμοί ενδέχεται να μην έχουν σαφείς εσωτερικές αξιολογήσεις των ικανοτήτων τους, γεγονός που υπογραμμίζει περαιτέρω την ανάγκη για δομημένες αξιολογήσεις και στοχευμένες στρατηγικές κατάρτισης.

13. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Ενώ η πλειονότητα των ερωτηθέντων αναγνώρισε την ύπαρξη κενών δεξιοτήτων στις ομάδες τους, οι απαντήσεις ανοικτού τύπου αποκαλύπτουν ότι τα κενά αυτά είναι ποικίλα, πολύπλευρα και συχνά βαθιά ενσωματωμένα τόσο στη γνώση όσο και στην πρακτική. Πολλοί συμμετέχοντες επεσήμαναν μια **γενική έλλειψη γνώσεων σχετικά με τη βιωσιμότητα**, ιδίως σε σχέση με συγκεκριμένους κανονισμούς, την περιβαλλοντική νομοθεσία και τον τρόπο εφαρμογής τους σε πραγματικές συνθήκες. Αρκετά σχόλια τόνισαν ότι αυτή η **έλλειψη ενημέρωσης** είναι ιδιαίτερα εμφανής στο προσωπικό με χαμηλότερα επίπεδα τυπικής εκπαίδευσης ή σε οργανισμούς όπου δεν υπάρχει ειδικός ρόλος για τη βιωσιμότητα, όπως ένας περιβαλλοντικός διαχειριστής ή ένας υπεύθυνος βιωσιμότητας.

Ένα άλλο επαναλαμβανόμενο θέμα ήταν η **απουσία πρακτικής, βασισμένης στην εμπειρία κατάρτισης**. Οι ερωτηθέντες τόνισαν ότι, ενώ η ευαισθητοποίηση για τη βιωσιμότητα αυξάνεται, υπάρχει χάσμα μεταξύ της θεωρητικής κατανόησης και της πρακτικής εφαρμογής - ιδίως σε τομείς όπως η ενεργειακή απόδοση, η μείωση των αποβλήτων, τα βιώσιμα υλικά και οι πρακτικές κυκλικής οικονομίας. Υπάρχει επίσης η αίσθηση ότι οι υπάρχουσες προσφορές κατάρτισης είναι είτε πολύ γενικές είτε αποσυνδεδεμένες από την καθημερινή πραγματικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μμε). Πολλοί ζήτησαν **περισσότερες πρακτικές, τομεακές ευκαιρίες μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της μάθησης από ομοτίμους, πραγματικές μελέτες περιπτώσεων και συγκεκριμένη καθοδήγηση για την εφαρμογή.**

Επιπλέον, ορισμένες απαντήσεις υποδείκνυαν **εσωτερικές οργανωτικές προκλήσεις**, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης πρωτοβουλίας, της χαμηλής παρακίνησης ή της αντίστασης του προσωπικού στην αλλαγή. Άλλοι σημείωσαν ότι το **βάρος της βιωσιμότητας πέφτει συχνά σε ένα μόνο άτομο ή τμήμα**, γεγονός που καθιστά δύσκολη την πρόοδο χωρίς ευρύτερη συΜμετοχή της ομάδας ή συΜμετοχή της ηγεσίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η ζήτηση δεν αφορά μόνο τεχνικές δεξιότητες αλλά και πράσινη ηγεσία, διαχείριση αλλαγών και εσωτερική επικοινωνία. Από κοινού, αυτές οι γνώσεις υποδηλώνουν ότι για να καλυφθεί αποτελεσματικά το χάσμα ικανοτήτων, οι παρεμβάσεις πρέπει να υπερβαίνουν την απλή μεταφορά γνώσεων - πρέπει να προωθούν **την αλλαγή της οργανωτικής κουλτούρας, να ενθαρρύνουν τη διαλειτουργική συνεργασία και να ενσωματώνουν τη βιωσιμότητα ως κοινή ευθύνη** σε όλα τα επίπεδα της οντότητας.

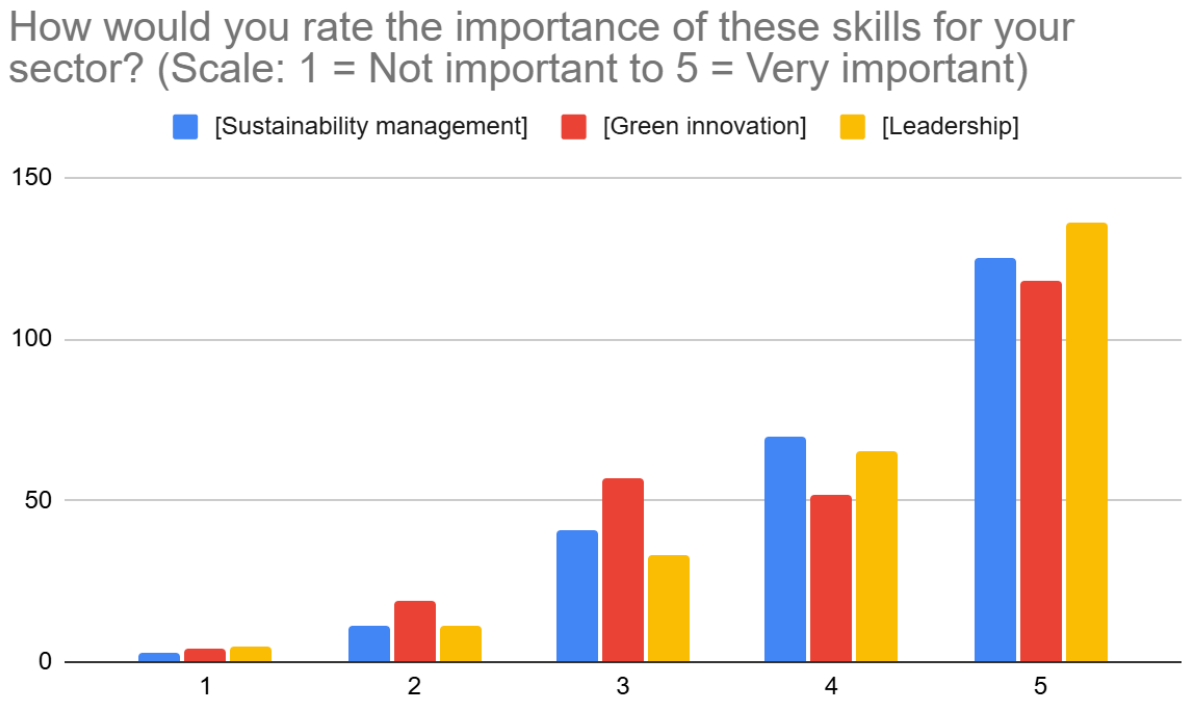
14. ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ: ΚΑΙ ΗΓΕΣΙΑ

Τα δεδομένα καταδεικνύουν σαφώς ότι η διαχείριση της βιωσιμότητας, η πράσινη καινοτομία και η ηγεσία θεωρούνται ευρέως ως βασικές ικανότητες για την προώθηση της πράσινης μετάβασης - αλλά με την ηγεσία να αναδεικνύεται ως η δεξιότητα με τη μεγαλύτερη αξία συνολικά. Εξετάζοντας την κατανομή σε μια κλίμακα από το 1 έως το 5 (με το 5 να σημαίνει "το πιο σημαντικό"), η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων επέλεξε το υψηλότερο επίπεδο σημαντικότητας (5) και για τους τρεις τομείς δεξιοτήτων: **125 για τη διαχείριση της βιωσιμότητας, 118 για την πράσινη καινοτομία και 136 για την ηγεσία**. Αυτή η έντονη συγκέντρωση στο ανώτερο άκρο της κλίμακας καταδεικνύει μια σχεδόν καθολική αναγνώριση αυτών των δεξιοτήτων ως κρίσιμων παραγόντων για την αποτελεσματική και διαρκή αλλαγή της βιωσιμότητας.

Ενώ η Διαχείριση της Αειφορίας και η Πράσινη Καινοτομία έλαβαν επίσης υψηλές βαθμολογίες, οι κατανομές τους στη μεσαία κλίμακα παρουσιάζουν ελαφρώς μεγαλύτερη διακύμανση,

γεγονός που υποδηλώνει ότι, ενώ οι δεξιότητες αυτές εκτιμώνται, ορισμένοι ερωτηθέντες μπορεί να τις θεωρούν περισσότερο εξαρτώμενες από το πλαίσιο ή ενδεχομένως να καλύπτονται ήδη εν μέρει στους οργανισμούς τους. Η ηγεσία, από την άλλη πλευρά, κατατάσσεται σταθερά στην υψηλότερη θέση, με λιγότερες απαντήσεις στις χαμηλότερες κλίμακες και μια ισχυρή αιχμή στο επίπεδο 5. Αυτό ενισχύει την ιδέα ότι ο μετασχηματισμός της βιωσιμότητας δεν είναι μόνο μια τεχνική πρόκληση, αλλά και μια ηγετική πρόκληση - που απαιτεί όραμα, επικοινωνία και στρατηγικό συντονισμό μεταξύ των ομάδων.

Συνοπτικά, τα δεδομένα αυτά επιβεβαιώνουν την ανάγκη για οριζόντια κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων που δεν αφορούν μόνο τις τεχνικές γνώσεις για τη βιωσιμότητα και την ικανότητα καινοτομίας, αλλά και την ενδυνάμωση των ατόμων να ηγηθούν της αλλαγής, να εμπλέξουν άλλους και να προωθήσουν τη δράση σε όλους τους οργανισμούς τους.

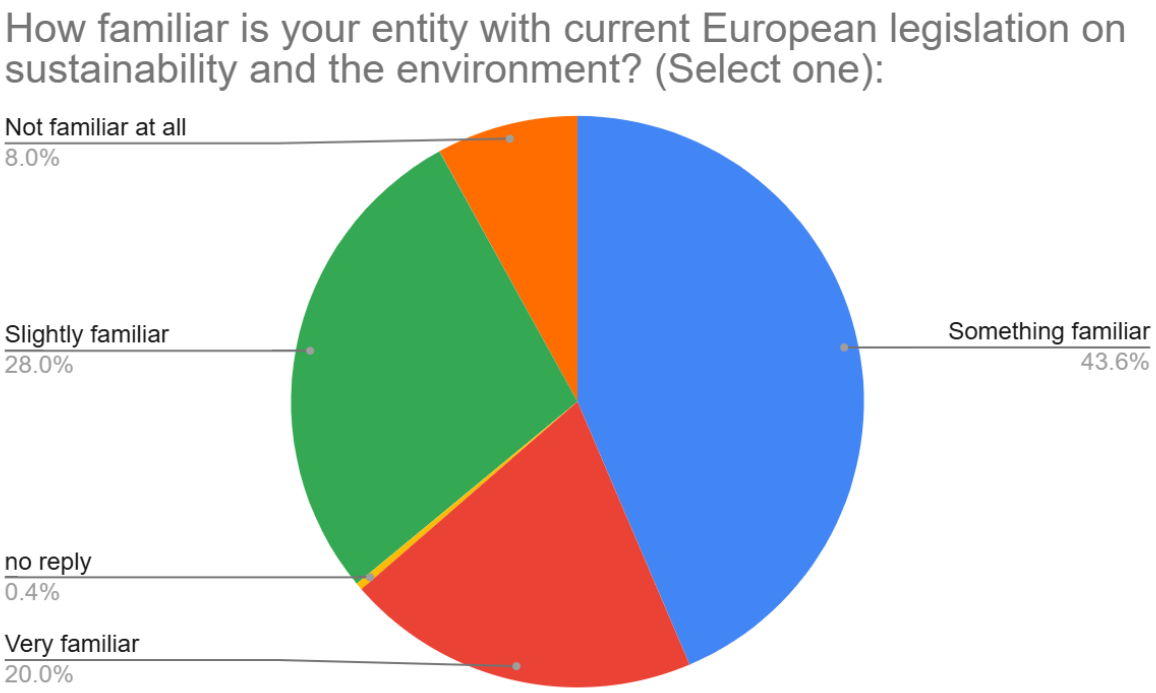

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

15. ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η πιο συχνή απάντηση ήταν **"κάτι οικείο"**, που επιλέχθηκε από το **43,6%** των συΜμετεχόντων, υποδηλώνοντας μέτρια ευαισθητοποίηση σχετικά με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ. **Το 28%** ανέφερε ότι ήταν **ελάχιστα εξοικειωμένο**, ενώ το **20%** θεωρούσε ότι **ήταν πολύ εξοικειωμένο**. Ένα μικρότερο ποσοστό δήλωσε ότι **δεν** ήταν καθόλου **εξοικειωμένο (8%)**.

Η κατανομή αυτή δείχνει ότι ενώ ένα σημαντικό μέρος των ερωτηθέντων έχει τουλάχιστον κάποια εξοικείωση με τη νομοθεσία της ΕΕ για τη βιωσιμότητα, **η σε βάθος γνώση είναι σχετικά περιορισμένη**. Οι γνώσεις αυτές υπογραμμίζουν την ανάγκη για καλύτερη διάδοση πληροφοριών και κατάρτιση, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να περιηγηθούν με αυτοπεποίθηση και να συμμορφωθούν με τα εξελισσόμενα νομικά πλαίσια.

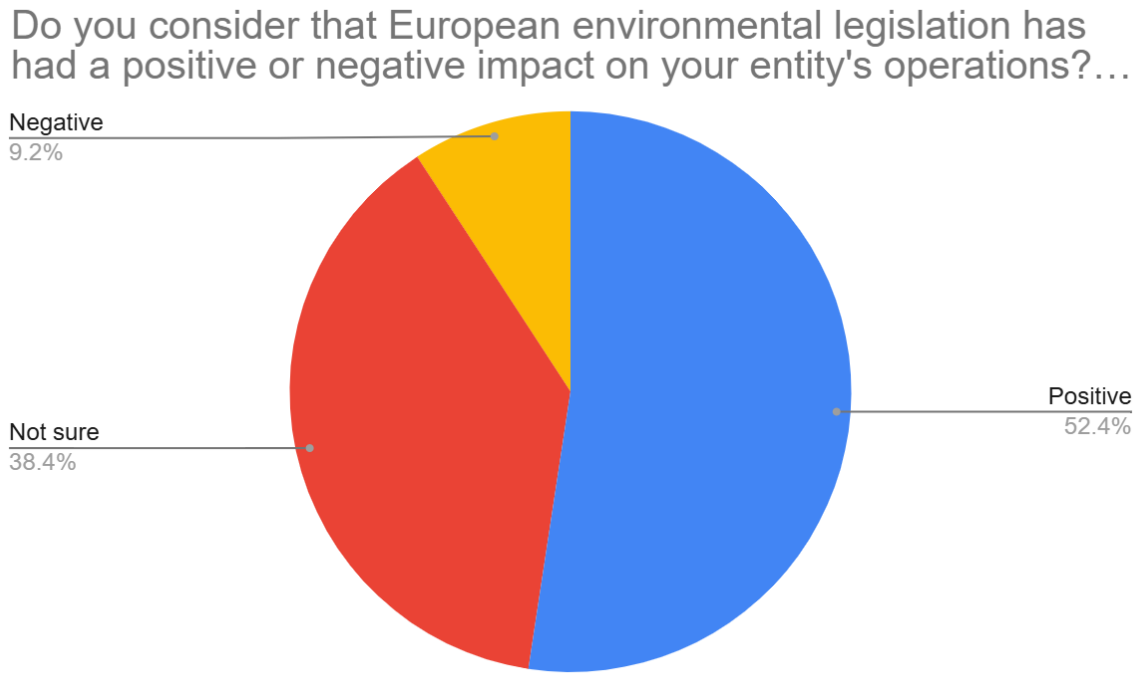

16. ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (**52,4%**) πιστεύει ότι η ευρωπαϊκή περιβαλλοντική νομοθεσία είχε **θετικό** αντίκτυπο στις δραστηριότητες της οντότητάς τους. Ένα επιπλέον **38,4% δεν είναι σίγουρο** και μόνο **το 9,2%** θεωρεί ότι ο αντίκτυπος **είναι αρνητικός**. Τα αποτελέσματα αυτά υποδηλώνουν ότι οι περισσότερες ΜΜΕ αναγνωρίζουν τον εποικοδομητικό ρόλο των

περιβαλλοντικών κανονισμών της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τη συμβολή στην ευθυγράμμιση των επιχειρηματικών πρακτικών με τους ευρύτερους στόχους βιωσιμότητας. Πολλοί πιθανόν να θεωρούν ότι οι πολιτικές αυτές παρέχουν ένα σαφές πλαίσιο για υπεύθυνες λειτουργίες, αποδοτικότητα των πόρων και μακροπρόθεσμη περιβαλλοντική συμμόρφωση.

Ωστόσο, το σχετικά υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας - σε συνδυασμό με το μικρό αλλά αξιοσημείωτο ποσοστό αρνητικών αντιλήψεων - υποδηλώνει ότι απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την επικοινωνία των πρακτικών οφελών και απαιτήσεων της νομοθεσίας της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει τη βοήθεια προς τους οργανισμούς να κατανοήσουν καλύτερα πώς οι κανονισμοί εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο πλαίσιο, ποιοι μηχανισμοί υποστήριξης υπάρχουν για να διευκολύνουν τη συμμόρφωση και πώς οι νομικές υποχρεώσεις μπορούν να μετατραπούν σε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, όπως η καινοτομία, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση ή η βελτίωση της αξίας του εμπορικού σήματος.

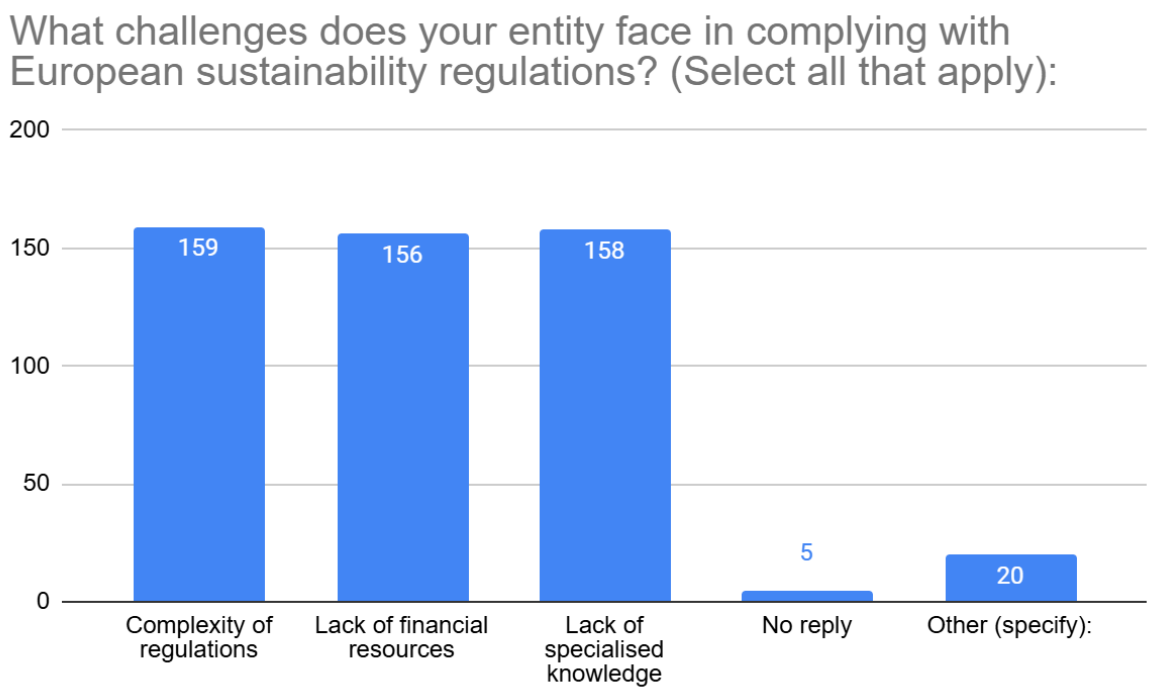

17. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων (**66,3%**) επέλεξε έναν **συνδυασμό εμποδίων** ως κύρια πρόκληση, συμπεριλαμβανομένης της **έλλειψης οικονομικών πόρων**, της **έλλειψης εξειδικευμένων γνώσεων** και της **πολυπλοκότητας των κανονιστικών ρυθμίσεων**. Σε πιο συγκεκριμένες απαντήσεις εντοπίστηκε μόνο **η έλλειψη εξειδικευμένων γνώσεων** (**16,8%**), ακολουθούμενη από την **πολυπλοκότητα των κανονιστικών ρυθμίσεων** (**11,6%**) και **"Άλλο"** (**5,3%)**.

Τα ευρήματα αυτά καταδεικνύουν σαφώς ότι η συμμόρφωση με τους κανονισμούς βιωσιμότητας παρεμποδίζεται **τόσο από τεχνικούς όσο και από διαρθρωτικούς περιορισμούς**. Η αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων θα απαιτήσει συντονισμένη υποστήριξη με τη μορφή απλουστευμένης νομικής καθοδήγησης, στοχευμένης εκπαίδευσης και οικονομικής βοήθειας για την εφαρμογή -ιδιαίτερα για τις ΜΜΕ με περιορισμένη εσωτερική ικανότητα.

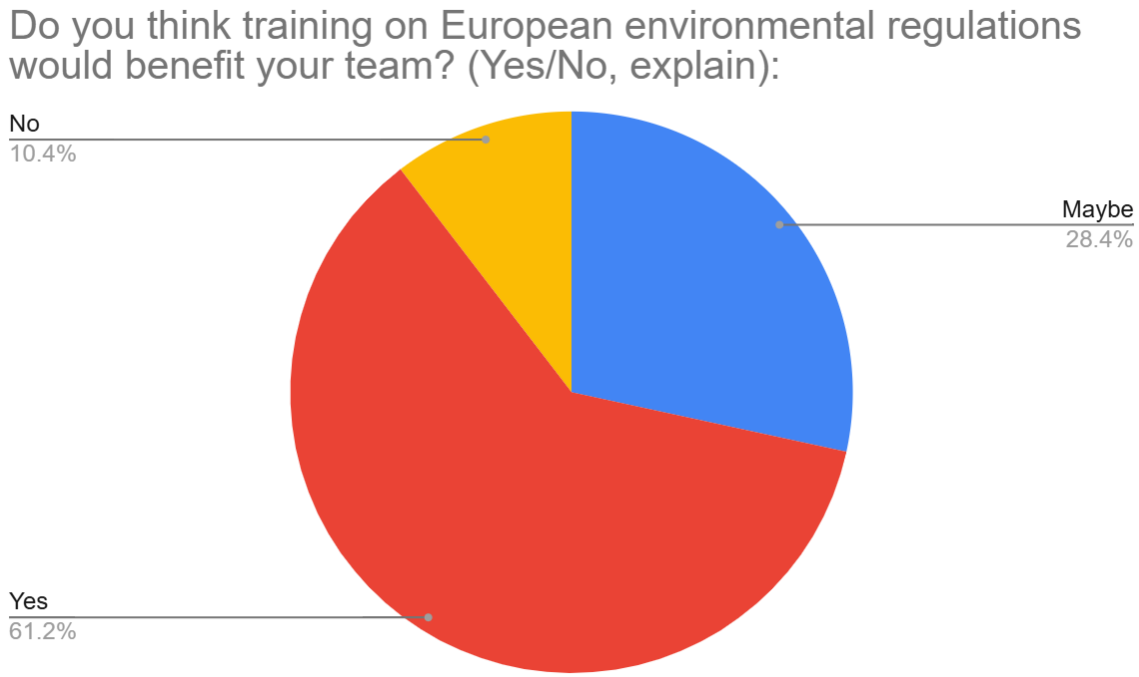
Εκτός από τις προκαθορισμένες κατηγορίες, αρκετοί ερωτηθέντες επέλεξαν την επιλογή "Άλλο" και παρείχαν ποικίλα σχόλια που υποδεικνύουν βαθύτερα συγκυριακά και οργανωτικά εμπόδια. Αυτά περιλάμβαναν εκφράσεις αβεβαιότητας ή έλλειψης σαφήνειας σχετικά με τις προσδοκίες, καθώς και εσωτερικούς περιορισμούς όπως περιορισμένος χρόνος, ελλείψεις προσωπικού ή έλλειψη εστίασης. Ορισμένοι ανέφεραν επίσης ευρύτερα συστημικά ζητήματα, όπως οι ανταγωνιστικές πιέσεις για την εκμετάλλευση της δημόσιας χρηματοδότησης ή μια γενική έλλειψη δέσμευσης εντός των ομάδων τους. Αυτές οι γνώσεις υποδηλώνουν ότι πέρα από τα τυπικά εμπόδια, πολλές ΜΜΕ αντιμετωπίζουν επίσης ήπια εμπόδια όπως ασαφείς στόχους, ανταγωνιστικές προτεραιότητες ή ανεπαρκή στρατηγική ευθυγράμμιση. Αυτό αναδεικνύει την ανάγκη για πιο προσαρμοσμένα εργαλεία υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων παραδειγμάτων ορθής πρακτικής, μάθησης από ομοτίμους και διαλόγου σε συγκεκριμένο τομέα, ώστε να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις να καθορίσουν τους στόχους τους για τη βιωσιμότητα και να τους μεταφράσουν σε εφαρμόσιμα σχέδια.

18. ΘΑ ΩΦΕΛΟΥΣΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΣΑΣ Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΕ;

Περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες (**61,2%**) πιστεύουν ότι η **κατάρτιση σχετικά με τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς κανονισμούς θα ωφελούσε την ομάδα τους**. Ένα άλλο **28,4%** απάντησε **"ίσως"**, δείχνοντας ενδιαφέρον, αλλά πιθανότατα εξαρτώμενο από το περιεχόμενο ή τη μορφή παράδοσης. Εν τω μεταξύ, μόνο ένα μικρό ποσοστό (**10,4%**) απάντησε **"όχι"**.

Τα αποτελέσματα αυτά αναδεικνύουν την έντονη ζήτηση για **εκπαιδευτική υποστήριξη προσαρμοσμένη στην πραγματική εφαρμογή** των περιβαλλοντικών πολιτικών της ΕΕ. Ο σχετικά μεγάλος αριθμός διστακτικών ή αβέβαιων απαντήσεων υποδηλώνει ότι, για μέγιστη αποτελεσματικότητα, η εν λόγω εκπαίδευση θα πρέπει να είναι πρακτική, να αφορά συγκεκριμένο τομέα και να συνδέεται άμεσα με τις καθημερινές επιχειρηματικές δραστηριότητες.

19. ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΤΟΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΕ

Οι απαντήσεις σε αυτή την ερώτηση αποκαλύπτουν ανάμεικτες αντιλήψεις σχετικά με τις ευκαιρίες που προσφέρονται από τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς κανονισμούς. Ενώ πολλοί ερωτηθέντες εξέφρασαν αβεβαιότητα ή έλλειψη ενημέρωσης, άλλοι τόνισαν σαφή οφέλη, όπως η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, η εμπιστοσύνη των πελατών και η βελτίωση της φήμης μέσω της συμμόρφωσης με τα πρότυπα της ΕΕ.

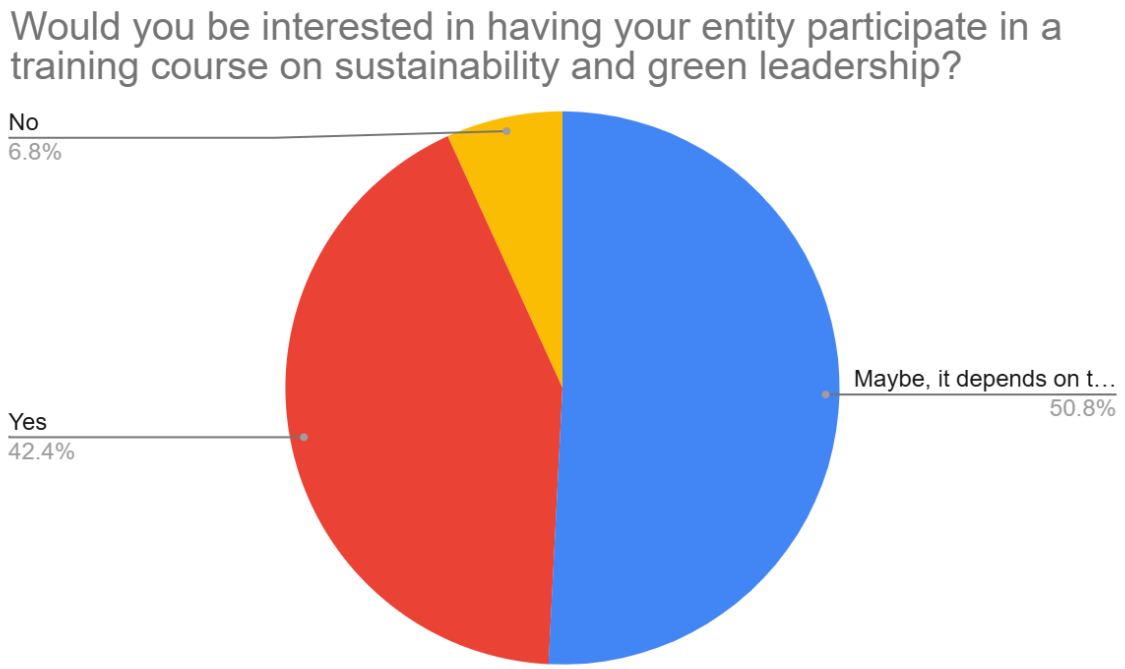
Αρκετοί ερωτηθέντες επεσήμαναν **λειτουργικά πλεονεκτήματα, όπως η αποδοτικότητα των πόρων, η εξοικονόμηση ενέργειας και η δυνατότητα πρόσβασης σε ευκαιρίες χρηματοδότησης και καινοτομίας** που συνδέονται με την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Οι κανονισμοί της ΕΕ θεωρήθηκαν επίσης ότι **ενθαρρύνουν τον εκσυγχρονισμό και τα πιο βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα**. Ωστόσο, πολλά σχόλια υπογράμμισαν **τα εμπόδια στην πρόσβαση σε αυτές τις ευκαιρίες, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμένων γνώσεων, των γραφειοκρατικών προκλήσεων και του αθέμιτου ανταγωνισμού** από εισαγωγές που δεν υπόκεινται στα ίδια πρότυπα. Ορισμένες ΜΜΕ ανέφεραν επίσης δυσκολίες με την **εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο ή την έλλειψη χρόνου και εσωτερικών πόρων**.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

20. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ

Περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες (**50,8%**) εξέφρασαν **υπό όρους ενδιαφέρον** να συΜμετάσχουν σε ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο για την αειφορία και την πράσινη ηγεσία - ανάλογα με το περιεχόμενο του σεμιναρίου. Επιπλέον, το **42,4%** έδωσε ένα σαφές **"ναι"**, επιβεβαιώνοντας τον έντονο ενθουσιασμό και τη ζήτηση. Μόνο μια μικρή μειοψηφία (**6,8%**) δήλωσε ότι **δεν ενδιαφέρεται**.

Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν μια πολύ θετική προοπτική για τις ευκαιρίες κατάρτισης, με τη συντριπτική πλειοψηφία να είναι ανοικτή σε περαιτέρω μάθηση. Υποδηλώνουν επίσης ότι η **συνάφεια και η προσαρμογή του περιεχομένου** θα είναι το κλειδί για τη μεγιστοποίηση της συΜμετοχής και της δέσμευσης.

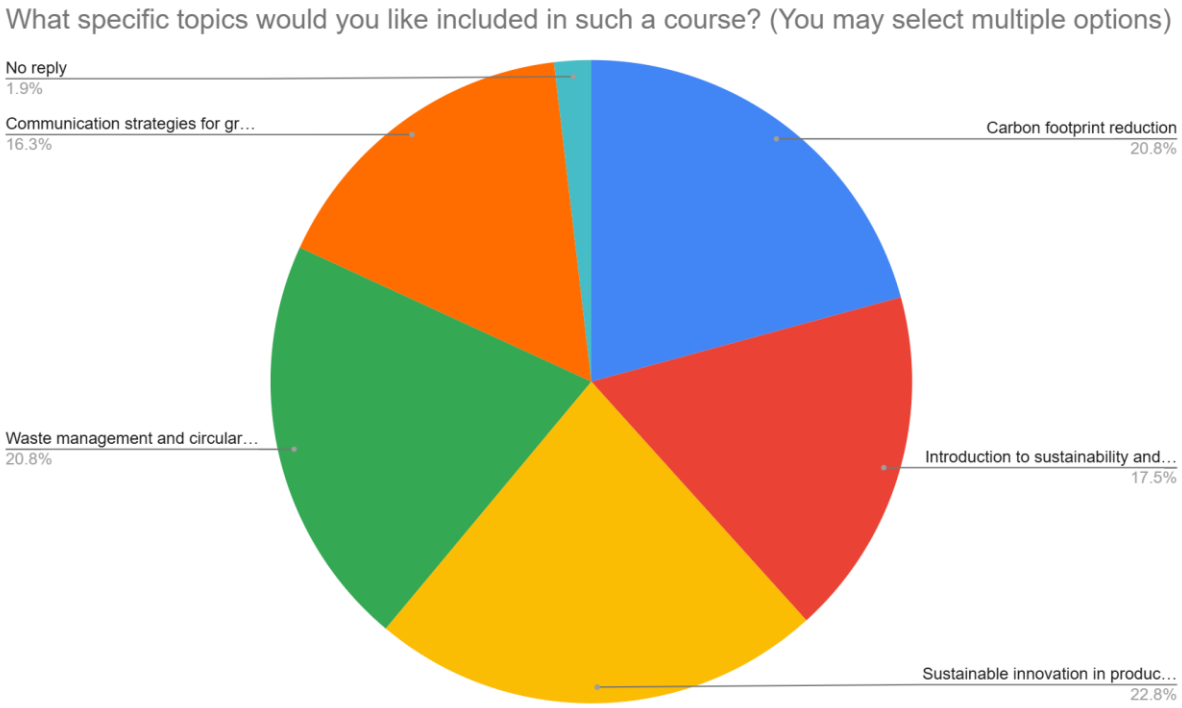
21. ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ζητήθηκε από τους συΜμετέχοντες να επιλέξουν από έναν κατάλογο πέντε βασικών θεμάτων και να προτείνουν τυχόν πρόσθετα θέματα που θεωρούσαν σημαντικά για ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη βιωσιμότητα. Οι απαντήσεις δείχνουν έντονο συνολικό ενδιαφέρον για όλα τα προτεινόμενα θέματα, με τον μεγαλύτερο αριθμό επιλογών να αφορά:

- Μείωση του αποτυπώματος άνθρακα

- Βιώσιμη καινοτομία σε προϊόντα και υπηρεσίες
- Διαχείριση αποβλήτων και κυκλική οικονομία
- Στρατηγικές επικοινωνίας για πράσινες πρωτοβουλίες
- Εισαγωγή στη βιωσιμότητα και τα οφέλη της για τις ΜΜΕ

Μεγάλος αριθμός ερωτηθέντων επέλεξε πολλές ή όλες τις επιλογές, γεγονός που αντανακλά την ευρεία κατανόηση των αλληλένδετων προκλήσεων και ευκαιριών που συνδέονται με την πράσινη μετάβαση. Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί τόνισαν επίσης ότι οι τομείς αυτοί θα πρέπει να προσεγγίζονται όχι μόνο από εισαγωγική σκοπιά, αλλά μέσω τεχνικής, πρακτικής και κλαδικής κατάρτισης.

Στο τμήμα ανοικτών σχολίων, οι ερωτηθέντες πρότειναν πρόσθετα θέματα όπως **η οικολογική σήμανση, οι πράσινες προμήθειες, η βιώσιμη κινητικότητα και οι στρατηγικές σχεδιασμού και επενδύσεων για περιβαλλοντικές βελτιώσεις**. Άλλοι υπογράμμισαν την ανάγκη για μελέτες περιπτώσεων από τον πραγματικό κόσμο, κανονιστική καθοδήγηση και μεθόδους μέτρησης των αποτελεσμάτων της βιωσιμότητας. Μερικοί ζήτησαν κατάρτιση που να υπερβαίνει την ευαισθητοποίηση, ενσωματώνοντας πρακτικά εργαλεία και λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα στις καθημερινές λειτουργίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τα αποτελέσματα της έρευνας GREENLEAD προσφέρουν κρίσιμες γνώσεις που παρέχουν άμεση πληροφόρηση για τη δημιουργία ενός νέου επαγγελματικού προφίλ: του "Πράσινου Ηγέτη". Με 250 απαντήσεις που συλλέχθηκαν από ΜΜΕ και ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλη την Ισπανία, τη Βόρεια Μακεδονία, τη Σλοβενία και την Ελλάδα, η έρευνα αναδεικνύει τόσο τις κοινές προκλήσεις όσο και τις δυναμικές της κάθε περιοχής που διαμορφώνουν τη μετάβαση προς τη βιωσιμότητα. Τα ευρήματα αυτά αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου ικανοτήτων και ενός προγράμματος κατάρτισης που ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες εκείνων που προωθούν την πράσινη μετάβαση επί τόπου.

Μία από τις πιο σημαντικές διαπιστώσεις είναι η ευρεία αναγνώριση της βιωσιμότητας ως βασικού παράγοντα μακροπρόθεσμης επιτυχίας. Οι ερωτηθέντες επιβεβαίωσαν σε συντριπτικό βαθμό ότι η βιωσιμότητα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στρατηγικού τους οράματος. Επιπλέον, πολλοί έχουν ήδη λάβει μέτρα όπως η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και η βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων. Ωστόσο, η υιοθέτηση περαιτέρω πρακτικών βιωσιμότητας παρεμποδίζεται από διαρθρωτικά και λειτουργικά εμπόδια - συμπεριλαμβανομένου του υψηλού κόστους εφαρμογής, των περιορισμένων οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και της έλλειψης εξειδικευμένων γνώσεων. Αυτά τα εμπόδια υπογραμμίζουν την ανάγκη για έναν επαγγελματία που όχι μόνο κατανοεί τη βιωσιμότητα από τεχνική και κανονιστική άποψη, αλλά μπορεί επίσης να ηγηθεί της αλλαγής εντός του οργανισμού του.

Ο Πράσινος Ηγέτης, επομένως, πρέπει να ενσωματώνει ένα μοναδικό μείγμα ικανοτήτων. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα τόνισαν επανειλημμένα τη σημασία της διαχείρισης της βιωσιμότητας, της πράσινης καινοτομίας, της διαχείρισης των ενεργειακών πόρων και της περιβαλλοντικής κανονιστικής συμμόρφωσης. Επιπλέον, η ηγεσία και η επικοινωνία αναδείχθηκαν ως οι πλέον εκτιμώμενες οριζόντιες δεξιότητες - γεγονός που υποδεικνύει την ανάγκη για άτομα που μπορούν να εμπνεύσουν, να καθοδηγήσουν και να ευθυγραμμίσουν ομάδες σε διαφορετικά τμήματα. Αυτές οι ικανότητες θα πρέπει να αποτελέσουν βασικούς πυλώνες στο σχεδιασμό του προφίλ του Πράσινου Ηγέτη, καθώς επιτρέπουν στους επαγγελματίες να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ οράματος και δράσης.

Εξίσου σημαντική είναι η ικανότητα του Green Leader να πλοηγείται και να εφαρμόζει την ευρωπαϊκή περιβαλλοντική νομοθεσία. Ενώ η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εξέφρασε θετική άποψη για τους κανονισμούς αυτούς, πολλοί παραδέχθηκαν επίσης ότι κατανοούν περιορισμένα τις πρακτικές τους επιπτώσεις. Ως εκ τούτου, ο Πράσινος Ηγέτης πρέπει να είναι

εξοπλισμένος για να ερμηνεύει τους νόμους της ΕΕ, να τους μεταφράζει σε εφαρμόσιμες στρατηγικές και να τους χρησιμοποιεί για να ξεκλειδώνει ευκαιρίες χρηματοδότησης, καινοτομίας και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Το ενδιαφέρον για ένα δομημένο, υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την πράσινη ηγεσία ήταν έντονο, με πάνω από το 93% των συΜμετεχόντων να δηλώνουν πρόθυμοι να συΜμετάσχουν. Στα προτιμώμενα θέματα περιλαμβάνονταν η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, η βιώσιμη καινοτομία, οι πρακτικές κυκλικής οικονομίας, οι στρατηγικές επικοινωνίας και τα οφέλη της βιωσιμότητας για τις ΜΜΕ. Είναι σημαντικό ότι οι ερωτηθέντες ζήτησαν κατάρτιση που να μην είναι απλώς εισαγωγική, αλλά τεχνική, πρακτική και εφαρμόσιμη σε πραγματικές επιχειρηματικές συνθήκες. Εξέφρασαν επίσης την επιθυμία η κατάρτιση να περιλαμβάνει πρόσθετους τομείς, όπως η οικολογική σήμανση, η βιώσιμη κινητικότητα και η κανονιστική πλοήγηση, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για ένα πλαίσιο ικανοτήτων που να είναι τόσο περιεκτικό όσο και προσαρμόσιμο.

Τελικά, τα αποτελέσματα της έρευνας επικυρώνουν την ανάγκη για τον Πράσινο Ηγέτη ως έναν νέο επαγγελματικό ρόλο - έναν ρόλο που ενσωματώνει την τεχνική εμπειρογνωμοσύνη, την κατανόηση των κανονιστικών ρυθμίσεων, τη στρατηγική σκέψη και τις κοινωνικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την προώθηση οργανωτικών αλλαγών. Το επερχόμενο πλαίσιο ικανοτήτων θα πρέπει να αντικατοπτρίζει αυτή την πολυπλοκότητα, προσφέροντας έναν σαφή οδικό χάρτη για την ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσω αρθρωτής, πρακτικής και ευαίσθητης στον τομέα κατάρτισης. Με τον τρόπο αυτό, το έργο GREENLEAD θα συμβάλει στη διαμόρφωση μιας γενιάς επαγγελματιών ικανών να ενσωματώσουν τη βιωσιμότητα στον πυρήνα των επιχειρηματικών λειτουργιών, ευθυγραμμιζόμενοι έτσι με τους κλιματικούς στόχους της ΕΕ και εξασφαλίζοντας μια ανθεκτική, έτοιμη για το μέλλον οικονομία.